

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Українська інженерно-педагогічна академія
Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
ім. М.В. Остроградського

ДИЗАЙН-ОСВІТА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів вищої освіти*

Полтава - 2023

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

УДК 378.04:7.012

Д44

Редакційна колегія:

Кулик Є.В. – доктор педагогічних наук, професор
Борисова Т.М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Д 44   **Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців** : матеріали
Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти, (Полтава, 2023 р.) Полтава :
ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. 186 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти опубліковано наукові статті, в яких висвітлено: результати теоретичних та методичних досліджень науковців та студентів з проблем сучасної фахової освіти, висвітлено сучасний стан технологічної, професійної та культурологічної освіти: теорія, практика і перспективи розвитку;

Розраховано аспірантів та студентів навчальних закладів системи освіти та культури різних рівнів акредитації.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори статей.

© колектив авторів
©ПНПУ імені В.Г. Короленка

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

УДК 769.91 (477)

*Арсен Федаш
(Тернопіль, Україна)*

ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ В ЛОГІСТИЦІ

У сьогоденних умовах нестійності та швидких змін вкрай необхідний творчий підхід до всіх сфер бізнесу. Цей час зараз часто називають «епохою VUCA» [1]. Що собою являє «епоха VUCA»?

V – volatility (нестабільність)

U – uncertainty (невизначеність)

C – complexity (складність)

A – ambiguity (неоднозначність).

Описати світ VUCA можна в кількох цифрах:

- 90% інформації у світі з'явилися протягом останніх двох років;
- у 1 мільярд разів знизилася вартість зберігання 1 Гб інформації порівняно з 1980 роком;
- 75% населення планети мають доступ до мобільного зв'язку, але не всі з них мають доступ до чистої питної води;
- як мінімум 10 професій не існувало принаймні ще 10 років тому. Нині ж вони входять до списку найзатребуваніших і найбільш високооплачуваних. Це, наприклад, фахівець з BIG DATA, APP-розробник, оператор дрона та інші.

Світ VUCA потребує педагогів, які постійно розвиваються та виконують нові функції. Такі фахівці знають, які результати навчання нині найважливіші та які чинники «вмикають» внутрішню мотивацію учасників.

Саме тому у логістичних компаніях здібності до творчого мислення співробітників включені у профілі посад. Знайти на ринку професійно підготовлених творчих особистостей дуже складно, але цілком можливо

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

розвинути у співробітника творче мислення за допомогою спеціальних програм. Сьогодні логістичні компанії приділяють увагу професійному зростанню учасника логістичного процесу від рівня новачка в логістиці до ТОП-менеджера. Частина освітніх програм орієнтована на розвиток творчого потенціалу працівника.

Робота на ринку транспортної логістики – це боротьба за кожного клієнта. Сьогодні, хороший сервіс вже не перевага, а якісне обслуговування – щось зрозуміле. Вимоги клієнтів – готовність компанії вийти за рамки звичних схем та здатність неодноразово вирішувати різноманітні питання, а також важливо знайти алгоритм рішення, який згодом можна застосовувати у схожих завданнях.

Прагнення знайти системні рішення – основа відносин із клієнтами. Великі гравці ринку транспортної логістики очікують на активну поведінку менеджерів компанії у вирішенні поставлених завдань. Ставши підрядником такого клієнта, необхідно не просто виконати заявку, а виявляти ініціативу в оптимізації логістичних схем та превентивно нівелювати потенційні ризики. Тобто, стежити за змінами ринку, аналізувати їх та пропонувати своє рішення. Саме тому розвиток проактивності та творчого підходу до роботи став одним із найважливіших завдань у системі навчання та розвитку співробітників логістичних підприємств.

Важливим питання постає що ж собою являє навчання дизайн-мисленню.

Усі знають, що провідниками всіх новацій є керівники середньої ланки. Від їхнього професіоналізму та контролю на місцях безпосередньо залежить успішність впровадження нових моделей роботи. Тому для підготовки резерву керівників середньої та вищої ланки транспортних організацій до внутрішньої програми навчання «Кадровий резерв» включено також курс з дизайн-мислення. Це зовсім інший підхід до обслуговування

клієнтів. Основна мета курсу – показати різноманітність механізмів аналізу ситуації та пошуку нових рішень.

Дизайн-мислення – це процес, орієнтований на створення «кращого майбутнього» і пошук нових ідей для комплексного вирішення проблем у різних сферах діяльності. У бізнесі дизайн-мислення – це метод розробки нових продуктів, сервісів та послуг. Знайдені рішення часто набувають найнесподіваніших форм [2].

Відмінний приклад застосування дизайн-мислення демонструє ІКЕА. Складові бізнес-моделі компанії (шоу-руми з каталогами, розбірні меблі в плоскій упаковці, доставка та складання зусиллями самих покупців) створилися на основі відповідей клієнтів. Самостійне вивезення товарів стало основною складовою стратегії ІКЕА випадково. Одного разу незадоволені покупці самі накинулися на склад через те, що не вистачало співробітників, здатних їм допомогти. Менеджер складу оцінив переваги купівельної ініціативи та запропонував зробити цей принцип постійним.

Дизайн-мислення передбачає розуміння бізнес клієнта для точнішого бачення його проблеми. Даний підхід дозволяє краще зрозуміти потреби клієнта, точніше формулювати питання та швидше знаходити відповіді на них .

Класична методика дизайн-мислення передбачає, що співробітники, які працюють з клієнтом, повинні пройти кілька етапів:

- сфокусуватись на проблемі клієнта, щоб краще сформулювати запитання;
- вникнути у пріоритети клієнта та його мотиви;
- «накидати» варіанти рішень;
- вибрати оптимальний варіант;
- змодельовати нову ситуацію;
- протестувати вибране вирішення питання.

Для того, щоб керівники компанії могли самі впроваджувати метод дизайн-мислення у своїх командах, у процесі навчання необхідно пройти не лише теорію, а й набути практичного досвіду: від виявлення проблеми до створення прототипу та презентації пілотного проекту бізнес-рішення.

Набуті навички дизайн-мислення значно розширюють можливості фахівців у пошуку варіантів схем доставки вантажів та їхньої оптимізації згідно запитів замовника. Із професійним розвитком співробітників розвивається спектр можливостей логістичної компанії. Ще можна відзначити, що успіх – річ заразлива. Беручи участь у колективному пошуку рішень, спостерігаючи, як несподівано та ефективно вирішують завдання колеги, пропонуючи свої ефективні рішення, людина «заражається» оптимізмом та бажанням розвиватися.

А головний результат всього цього – зростання конкурентних переваг бізнесу.

Список використаних джерел

1. <https://oplatforma.com.ua/question/565-svt-vuca>
2. Х. М. Беспалюк, К. В. Процак. Дизайн-мислення як ефективний метод адаптації до змін. *Journal of Lviv Polytechnic National University Series of Economics and Management Issues Vol. 5, No. 1, 2021 С. 121-130.*

УДК 378.147.091.313:746.4:39(=161.2)

*Софія Мнівець
(Чернігів, Україна)*

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ТЕМИ ПРОЄКТУ СУКНІ З ОЗДОБЛЕННЯМ ВИБІЙКОЮ

Українська культура – це те, що беззаперечно відгукується в кожному громадянininі, історія предків, мистецтво, безперервний процес розвитку в поєднанні зі збереженням стародавніх традицій. Саме вона, на нашу думку,

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

являється тим, на чому варто акцентувати увагу в сучасній школі.

З давніх-давен український народ славився своїм прагненням до краси і талановитими людьми. Так і сьогодні, люди все частіше повертаються до досвіду поколінь, прагнуть відтворювати стародавні техніки та поєднувати їх в сучасному побуті.

Станом на сьогодні, етнічний стиль з традиційними мотивами займає помітне місце в світі моди. Існує багато відомих дизайнерів та брендів, які звертаються до українських традицій, надаючи таким речам актуальності в гардеробі кожної людини. Це такі як Віта Кін, Юлія Магдич, Анна Козак, Лілія Братусь, Христина Рачицька, Foberini, Svitlo, Зерно, Varenyky Fashion, Nenka, BEVZA та багато інших.

Серед різних технологій декоративно-ужиткового мистецтва нашу увагу привернула вибійка. Вибійка (вибиванка, друкування, малювання, димка) – вид декоративно-ужиткового мистецтва; техніка нанесення кольорового узору на тканину; тканина з вибитим візерунком [2, с. 103].

Історично склалося так, що ця техніка в Україні була популярна серед бідних селян, адже дозволяла оздобити вироби менш трудомістким способом ніж, наприклад, вишивка. З часом вибійка втратила попит через поширення способів промислового декорування.

З кожним днем вибійка стає все популярнішою: існують цілі майстерні, де митці проводять майстер-класи для всіх охочих з цієї техніки. Ця технологія все більше привертає до себе увагу майстрів та майстринь.

Виготовлення штампів для технології вибійки власноруч надає чудову базу для творчого розвитку, можливість використати свою фантазію та отримати фантастичні вироби для прикраси оселі або одягу.

Нами було розглянуте питання осучаснення цієї технології, розроблено і виготовлено штампи з використанням 3D-принтера. Це було виконано в рамках бакалаврської роботи [1].

Наступним кроком, у процесі вибору теми магістерської роботи ми вирішили продовжити цю тему, але вже у напрямку розробки проєкту сукні з оздобленням вибійкою. Маючи на меті поєднання традицій та інновацій, ми обрали метою проєкту виготовлення сукні вільного крою із оздобленням технологією вибійки.

Орієнтовна інформація про зміст виконання проєкту.

Попередньо обрано прямий силует в одязі, оскільки він найбільш універсальний, відмінно виглядає на будь-якій фігурі та більш зручний для повсякденного життя. У якості зразка слугують старовинні українські сорочки [4, с.267-269].

Для виготовлення сукні ми обрали домоткане полотно. Його використовують для виготовлення вишиваних сорочок вже багато століть, з часів виникнення ткацтва його виготовляли власноруч вдома. Цей процес, від посіву рослин до прядіння і готового полотна, міг тривати близько року, тому кожен шматочок тканини мав сакральне значення для майстрині.

Домоткане полотно виготовляється з натурального волокна, найчастіше це бавовна, із можливим додаванням льону чи синтетичних волокон, які впливають на характеристики готової тканини .

Орнаменти для вибійки ми обрали геометричні та рослинні, запозичені з природи й традиційних орнаментів: ромб, квадрат, коло, квітка, листочок та інші, які можна виробити за допомогою 3D-принтера.

Для гармонійності композиції нашої сукні в якості аксесуарів прийнято рішення також виготовити кишеньку та силянку з бісеру.

Кишенька (гаман, ладунка, калитка) – торбинки, які прив'язуються на пояс. Це традиційний український аксесуар селян Лівобережної України початку ХХ століття, зокрема вони були більш розповсюдженими на Полтавщині та Слобожанщині [4]. Жінки носили їх над верхньою спідницею та оздоблювали різноманітною вишивкою. Виготовити їх можна було із

клаптиків залишків тканин після виготовлення іншого одягу. Використовували міцні цупкі тканини, аби кишеньки були довговічні та практичні. Щоб зафіксувати таку кишеньку на талії шилась куліска, через яку протягувався тонкий пояс чи мотузка. Використовувались такі кишеньки для носіння гребінців, грошей, насіння тощо.

Силянка (плетінка, гердан) – традиційна нашійна прикраса з бісеру на зав'язках. Неширокі силянки жінки носили постійно як оберіг. Традиційним орнаментом бісерних прикрас був геометричний ромб з простими або ускладненими контурами, трикутник з ріжками-відгалуженнями по кутах, зигзаги і кривульки — символи нескінченності. Територіально були популярні на Гуцульщині, Поділлі та Сокальщині [3].

Процес виготовлення сукні ми розділили на такі етапи: створення моделі, розробка конструкції й технічної документації, підготовка і розкрій матеріалів, декорування деталей, пошиття, та заключна обробка виробу.

Оздоблення тканини вибійкою відбуватиметься вже на розкромлених деталях, безпосередньо перед пошиттям. Візерунки геометричні, прикрашають рукава, пілочку та низ сорочки.

Список використаних джерел

1. Видра О., Мнівець С. Організація виконання steam-проєкту з технології вибійки // Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Педагогічні науки. Чернігів, 2023. Вип. 22 (178). С. 139-145
2. Декоративно-ужиткове мистецтво. Т. 1. Словник / ред Я.П. Запаско. Львів, 2000. 364 с.
3. Касько Я.А.; Нікітчина Т.В.; Марущак О.В. Українські традиційні прикраси з бісеру: минуле і сучасність. URL: <http://surl.li/mnhoi> (дата звернення 20.10.2023)
4. Одарченко П., Царинник Г. Український народний одяг – Ukrainian Folk Costume. Toronto – Philadelphia, 1992. 311 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/2674/file.pdf> (дата звернення 20.10.2023)

*Анна Донцова
(Бердянськ, Україна)*

РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ВЕРСТАТІВ ДЛЯ БІСЕРОПЛЕТІННЯ

Актуальність розробки верстатів для бісероплетіння у вчителів трудового навчання полягає в тому, що це дозволяє створювати більш складні та красиві вироби з бісеру. Вчителі трудового навчання можуть використовувати ці верстати для навчання учнів, як правильно плести бісером, а також для створення нових дизайнів виробів. Це може допомогти учням розвивати свої творчі здібності та покращувати їхні навички роботи з різними інструментами.

Бісероплетіння – це мистецтво виготовлення виробів з бісеру за допомогою різноманітних технік плетіння. Хоча бісер використовується в багатьох творчих хобі, та тут він є основним та визначальним матеріалом, а не додатковим елементом декору. Це один з найпопулярніших видів рукоділля завдяки своїй простоті, доступності, а також різноманітності як методів плетіння бісером, так і можливих виробів з нього[1].

Бісероплетіння дозволяє створювати найрізноманітніші вироби від простеньких брошок для початківців, що можна легко сплести з бісеру, і до серйозного декору в інтер'єрі дому, що вимагатиме багато годин кропіткої праці справжнього майстра.

Деякі вироби роблять вручну, а деякі на спеціальному верстаті. Останні використовуються для плетіння плоских полотен, картин, великих та маленьких, Герданів тощо. Вони значно прискорюють працю над виробом, виріб виглядає більш охайним за менше прикладених зусиль.

Але, на жаль, вчителі часто не можуть реалізувати всі свої задумки та креативні ідеї у зв'язку з відсутністю потрібного обладнання. Тут на допомогу приходять шкільні майстерні, у яких можна розробити власний

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

верстат, який виконуватиме всі потрібні функції та буде мати естетичний вигляд.

То постає питання : «Який саме верстат потрібен саме вашій майстерні?»

Перш за все треба виявити які якості ми хочемо бачити в своєму верстаті, це:

- функціональність;
- ергономічність;
- естетичність;
- екологічність;
- технологічність;
- економічність.

Та виконувати такі завдання:

Таблиця 1.«Поставлені завдання»

<i>Конструктивні</i>	<i>Виріб потрібен відповідати заданій конструкції; Бути функціональним та зручним при експлуатації;</i>
<i>Технологічні</i>	<i>Це завдання полягає в тому щоб зорієнтуватись в: витрати матеріалів їх дефіцитності і міцності; стандартності технології і вибору устаткування; складності і об'єму виконаних робіт;</i>
<i>Екологічні</i>	<i>Важливо використовувати екологічно чисті матеріали та відходи виробництва;</i>
<i>Естетичні</i>	<i>Виріб повинен бути оригінальним, новаторським та творчим.</i>
<i>Економічні</i>	<i>Виріб повинен мати низьку собівартість та рекламу, при цьому рівень продажної ціни повинен бути достатнім.</i>

Виконання аналізу аналогів та вибір оптимального варіанту виробу

Для виготовлення такого верстату використовується такий метод як дизайн аналогів виробу. Із запропонованих варіантів вибирається той, який за своїми ознаками найбільше відповідає завданню проєкту.

Для зручності виробів аналогів який як найкраще підходить для вирішення завдання проєкту можна використовувати таблицю, де приводимо приклади бажаного виробу.

В нашому випадку ми обрали, та виконали такий верстат, він відповідав всім поставленим цілям проєкту:

Рис. 1. «Верстат для бісероплетіння»

Екологічне та економічне обґрунтування проєкту

Таблиця 2. «Матеріали»

№ п\п	Матеріал	Ціна грн.	Витрати матеріалів	Вартість грн.
1.	Сосна	594 грн./м ³	0,008 м ³	24 грн.
2.	Шпилька різьбова метрична М8	17 грн./шт.	2 шт.	34 грн.
3.	Гайка М10	4 грн./шт.	8 шт.	32 грн.
Всього (М _в)				90 грн.

В матеріальні затрати входить також витрата електроенергії.

Вартість спожитої електроенергії C_e :

$P_{\text{шліфувальний}} = 0,7 \text{ кВт} - \text{потужність};$

$P_{\text{свердильний}} = 3,7 \text{ кВт} - \text{потужність};$

$P_{\text{електролобзик}} = 0,6 \text{ кВт} - \text{потужність};$

$T_{\text{шліфувальний}} = 1 \text{ год роботиверстата};$

$t_{\text{свердильний}} = 1,5 \text{ год роботиверстата};$

$t_{\text{електролобзик}} = 1,5 \text{ год роботи інструмента};$

$E_{\text{шліфувальний}} = P_{\text{шліфувальний}} * t_{\text{шліфувальний}} = 0,7 * 1 = 0,7 \text{ кВт/год};$

$E_{\text{свердильний}} = P_{\text{свердильний}} * t_{\text{свердильний}} = 3,7 * 1 = 3,7 \text{ кВт/год};$

$E_{\text{електролобзик}} = P_{\text{електролобзик}} * t_{\text{електролобзик}} = 1,5 * 1 = 1,5 \text{ кВт/год};$

$E_{\Sigma} = 0,7 + 3,7 + 1,5 = 5,9 \text{ кВт/год}.$

При тарифі $T = 1,75 \text{ грн/кВт год}$ вартість спожитої електроенергії складає:

$C_e = 1,75 * 5,9 = 7,65 \text{ грн.}, \text{ тоді:}$

$M_B = C_M + C_e = 90 + 7,65 = 97,65 \text{ грн}.$

Розрахунок витрат на оплату праці P_3 :

Відрахування на заробітну плату проводиться із розрахунку, що плата за роботу складає $C_3 = 10 \text{ грн}$. На виготовлення верстата витрачено 10 годин:

$P_3 = t * C_3$

$P_3 = 10 * 10 = 100 \text{ грн.},$

Де t – тривалість виконання робіт з виготовлення виробу (год.);

C_3 – погодинна оплата праці робітника.

Розрахунок відрахувань від заробітної плати на податки P_3 :

Податки складають 15% від P_3 :

$P_3 = 15\% * P_3 = 0,15 * 100 = 15 \text{ грн}.$

Загальна собівартість:

$C = M_B + P_3 + P_3 + A_1 = 97,65 + 100 + 15 + 3 = 215,65 \text{ грн}$

Мінімальна ціна для продавця

$$Ц = С : (1 - П),$$

де Ц – мінімальна ціна,

С – собівартість одного виробу,

П – складається з коефіцієнту інфляції, що становить по оцінкам Міністерства економіки України за 2023р. 48 %, а в розрахунки ціни закладено коефіцієнт зі страховим запасом 10 % та прибуток в розмірі 20 % = всього 30 %, тому ціна

$$Ц = С : (1 - П) = 215,65 : (1 - 0,3) = 308,07 \text{ грн.}$$

Прибуток на добавлену вартість

$$\text{ПДВ} = 20\%$$

$$\text{ПДВ} = 308,07 * 0,2 = 61,6 \text{ грн.}$$

Ціна реалізації з урахуванням

$$\text{ПДВ} = 215,65 + 61,6 = 277,25 \text{ грн.}$$

Кількість виготовленої продукції

$$1 \text{ виріб} - 1 \text{ роб. дня, } 1 \text{ місяць} - 22 \text{ роб. дні } 22 : 1 = 22 \text{ од/міс.}$$

Витрати на операцію за місяць

$$22 * 215,65 = 4744,3 \text{ грн.}$$

Виторг буде становить

$$22 * 277,25 = 6099,5 \text{ грн. (за місяць).}$$

Виторг від реалізації продукції без урахування ПДВ

$$6099,5 - (22 * 61,6) = 4744,3 \text{ грн.}$$

Валовий прибуток від реалізації продукції визначається, як різниця між виторгом від реалізації продукції без урахування ПДВ та витратами на виробництво та реалізацію продукції, які включаються до собівартості, тому прибуток дорівнює

$$6099,5 - 4744,3 = 1355,2 \text{ грн.}$$

Податок на прибуток становить 30%, отже

$$1355,2 * 0,3 = 406,56 \text{ грн.}$$

Чистий прибуток дорівнює
 $1355,2 - 406,56 = 948,44$ грн.

Таким чином, ми виявили що є можливість виробити та реалізувати виріб за доступною ціною, який дає прибуток та є можливість використовувати відходи виробництва, що є великою перевагою. Такий виріб легко ви готовити у стінах школи, він зручний у використанні та міцний у експлуатації, він прослужить ще довгі роки школі та його учням, дозволить розкрити творчий потенціал учнів.

Список використаних джерел

1. Бісероплетіння :веб-сайт: *Все про бісероплетіння: що це, види технік, що треба - HobiTera*

*Анастасія Ігнатова
(Бердянськ, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ЕТНІЧНИХ СТИЛІВ ІНТЕР'ЄРІВ В ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогоднішній день з особливою актуальністю постає проблема підготовки вчителя, який би відповідав специфіці сьогодення, суспільним потребам держави взагалі, і потребам особистості зокрема, які б ґрунтувалися на новій розробці дизайну, на принципах актуального сучасного стилю.

Сучасна підготовка майбутніх учителів технологій суттєво відрізняється від попередніх часів як стилем, так і змістовим наповненням й абсолютно новими дисциплінами тощо, але при цьому за традицією головними залишаються питання «що вивчати», «яким чином навчати», «як

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

зацікавити учнів до навчання» [1].

Однак, очевидно, що головним питанням порядку денного при такій підготовці педагогів є опанування ними умінь і навичок розвитку і саморозвитку особистості, що значною мірою вирішується шляхом упровадження в навчання в освітньому закладі нових технологій дизайну, а саме етнічних стилів інтер'єру.

Для досягнення цієї мети майбутньому вчителю необхідно знати сутність етнічних стилів інтер'єру і використовувати у світогляді майбутнього, можливість і доцільність застосування кожної з них у навчальному процесі викладання, специфіку їх застосування в залежності від вікових і особистісних особливостей учнів. Серед найактуальніших технологій сьогодення є етнічний дизайн, якими мають оволодіти майбутні педагоги в процесі навчання та відкрити для себе актуальні стилі інтер'єру, які будуть універсальними завжди. Майбутні вчителі технологій мають свідомо і професійно застосовувати різноманітні форми та види навичок дизайну і стилістики технології у навчально-пізнавальній діяльності учнів, чергувати і поєднувати їх з різними стилями навчання для досягнення найкращих результатів.

У багатьох працях останнього часу обґрунтовано необхідність ступеневої підготовки майбутніх учителів технологій (Н. Удріс-Бородавко, Г. Блумквіст, Й. Іттен, Ш. Адамс, Г. Емброуз та ін.). Ними доведено, що вчитель технологій у професійному становленні може пройти низку рівнів: дослідження; майстерності; творчості; поєднання різного стилю, мистецтву кольорів.

Сутність поняття «етнічний стиль» відображає не лише особливості процесу оновлення, внесення нових елементів у традиційну систему освітньої практики, а й органічно включає в себе характеристику індивідуального стилю діяльності майбутнього вчителя технологій.

Національний стиль (етнічний стиль) – стиль дизайну житлового будинку з національними особливостями конкретної країни. Вони вбирають культурні традиції, настрої та колористичні особливості конкретної держави. Насиченість кольору неба, яскравість сонця, зелень трави та дерев, колір води та ґрунту варіюються залежно від кліматичного поясу. Певною мірою внутрішні переваги людини залежать від природних та соціальних умов його рідного міста. За цими характеристиками формується той чи інший національний стиль.

Зокрема, найбільш популярними різновидами етнічного стилю в оформленні інтер'єру є:

Український;

Кантрі;

Колоніальний та ін.

Найчастіше застосовуються традиційні риси інтер'єру. Іншими словами, в основі етнічного стилю лежать риси оздоблення приміщення, які були характерні для того чи іншого народу за давніх часів[2].

Етнічний український стиль у дизайні, заснований на традиціях, фольклорі та культурі українського народу, стає дедалі популярнішим у нашій країні. Український етно стиль багатий і колоритний, і водночас домашньому теплий.

Якщо ви вирішили створити дизайн інтер'єру саме в українському етно стилі, тоді слід перш за все подбати про колірну гамму. Основним кольором, як правило, є білий колір. Його доповнює яскравий декор червоного, чорного, рідше блакитного, синього, зеленого, коричневого та інших кольорів (залежно від регіону України, колорит якого ви хочете відтворити).

Предмети інтер'єру, меблі в українському стилі прості за формою, виготовлені з натуральних матеріалів, таких як дерево, глина та метал.

Однак їх можуть прикрашати хитромудрі різьблені, ковані візерунки та розпис. Віконні отвори частіше оформляють занавісками – короткими фіранками. Тканини в інтер'єрі теж повинні бути натуральними (частіше льон або шерсть). Однак провідна роль в українському етно дизайні все ж таки належить декору. Насамперед, це вишивка («рушники», картини, предмети побуту). Орнаменти української вишивки мають стародавнє коріння і носять не лише декоративний характер, а насамперед символічний, виступаючи оберегом та захистом. Сьогодні орнаменти-обереги використовують не лише у вишивці. Їх можна нанести на стіни, предмети вжитку і навіть меблі.

Невід'ємним елементом декору послужить «мисник» – декоративна полиця, на якій можна розставити «гличики», горщики, тарілки та просто вироби народної творчості.

Також в інтер'єрі використовується інша стародавня техніка української творчості – «витинанки» або вирізання візерунків-символів (як правило, з симетричною побудовою) з паперу, рідше зі шкіри та навіть з дерева.

Кантрі (country – «сільський») стиль – втілення стилю заміського будинку 19 століття. А світове визнання він отримав лише 30-40 років тому. Існують кілька різновидів кантрі стилю. Англійське чи скандинавське кантрі, стиль французького села, американський фермерський стиль несуть у собі відбиток тієї культури, за умов якої вони сформувалися.

Стиль кантрі сьогодні відтворено у найширшому діапазоні, у найрізноманітніших варіаціях інтер'єру.

Відмінна приналежність стилю – «сільські» меблі, килимки та покривала з клаптиків (печворк), плетені скрині та крісла, кошики, велика кількість кераміки та сухі композиції квітів, картини із зображенням тварин, натюрморти у простих рамках, дерев'яні підлоги з довгих.

Інтер'єр, оформлений у стилі кантрі, витримує різноманітне поєднання матеріалів. Але тут важливо знати міру.

Для оформлення стін підійдуть паперові шпалери з наївним квітковим малюнком, яскравий навіть строкатий текстиль, керамічна плитка, декоративна штукатурка, облицювальний камінь. Але слід пам'ятати, що кантрі в основі своєї – теплий, «домашній» стиль, тому застосування каменю необхідно використовувати умірено. З металевих деталей переважна зістарена, місцями зворушена патиною бронза або латунь. Дуже гарні предмети ручного кування. А хромований блискучий метал навіть у комбінаціях з іншими матеріалами краще виключити.

Покривала, декоративні подушки і просто прикраси на стінах виготовляються або вишиваються вручну, а ковдри клаптиків переживають друге або навіть третє народження. У цьому полягає чарівність кантрі – унікальність, неповторність кожної речі ручної роботи, органічно вписаної у цей інтер'єр.

Меблі в стилі кантрі для спальні – це ліжко і шафа з грубо обробленої деревини, для їдальні – обідній стіл, буфет і табурети. Для мешканця мегаполісу ці прості і навіть аскетичні меблі – свого роду символ стійкості та надійності. Оскільки в інтер'єрі кантрі досить багато різнорідних строкатих аксесуарів, співвідношення тонів стає особливо важливим. У такому інтер'єрі потрібно дотриматися балансу між насиченими, яскравими квітами і пастельними. Якщо, наприклад, в оббивці меблів поєднуються світло-блакитний та світло-бежевий, то світлі пастельні тони краще підібрати і для шпалер, килима, фіранок, скатертини.

Саме тут старі речі оновлюються та відроджуються, займаючи гідне місце в інтер'єрі. Однак експерименти зі стилем кантрі в умовах міської квартири можуть.

Колоніальний стиль зародився в Англії в середні віки.

Великобританія мала потужний морський флот, і в результаті завойовницької політики до кінця XIX століття її колонії тяглися на всі континенти. Колонізатори привозили до екзотичних країн ті предмети побуту, якими вони користувалися у себе на батьківщині, але водночас місцеві елементи декору та обстановки поступово додавалися до традиційних європейських. Внаслідок такого змішання і виник згодом колоніальний стиль.

Цей стиль в інтер'єрі змінювався залежно від географічного положення та роду занять колоністів. Так, відмінними рисами колоніальних будинків Індії є столи та скрині з темного дерева, низькі дерев'яні меблі, позолота, дзеркала, яскраві фарби в тканинах та килимах, інкрустації зі слонової кістки. Стиль «сафарі», що розповсюджувався в колоніальних будинках Африки, дещо відмінний від попереднього.

Меблі досить легкі, розбірні, мають знімні деталі і складні конструкції. Як правило, меблі природних відтінків – бежеві, коричневі, солом'яні, доповнювалися контрастними деталями – звіриними шкурами, які виконували функцію килимів, яскравим шовком, рослинними орнаментами. Захопленість колоністів XIX століття наукою відбилася на деталях інтер'єру – засклені гербарії, колекції комах, географічні карти та підзорні труби були неодмінними атрибутами у багатьох колоніальних будинках.

Американський колоніальний стиль розвивався у іншому напрямі. Простий і непретенційний, він був сумішшю народного і селянського стилів, які спочатку були поширені по всій Європі. Європейські переселенці, що осіли на американській землі, мали мізерні засоби, тому для приготування фарб, якими покривалися стіни в будинках, використовувалися натуральні рослинні барвники. Зазвичай переселенці надавали перевагу приглушеним кольорам в обробці.

Специфіка етнічного стилю. Етностиль користується популярністю протягом кількох століть. Він цінується мандрівниками, творчими людьми, а також прихильниками культурних традицій тієї чи іншої країни.

Завдяки етнічному стилю кожен може зробити оригінальність в оформлення власного будинку, використовуючи для цього колорит, характерний іншій країні. Різновиди етнічних стилів мають між собою суттєві відмінності, що пояснюється відмінностями культурних традицій, властивих різним народностям.

Загалом виділяють три напрями етнічного стилю, а саме:

- Автентична етніка. Цей напрямок передбачає відтворення інтер'єру з максимальною точністю.
- Етнічний мікс. Цей напрямок передбачає застосування культурних елементів, які характерні для різних країн та епох.
- Етнічні акценти. Цей різновид етнічного стилю є найбільш популярним. Етніка представлена окремими акцентами, завдяки чому оформлення приміщення у цьому стилі може здійснитись без капітального ремонту [3].

Процес підготовки майбутнього вчителя технологій до застосування стилів дизайну можливий і доцільний, оскільки тісно пов'язаний із введенням курсів, на яких вивчаються педагогічні технології. Сьогодні близько 60% навчального часу спрямовано на формування в студентів внутрішньої потреби до вдосконалення своїх педагогічних знань, навичок та вмінь, спонукання до професійної діяльності, розвиток інтересу, нахилів до педагогічної праці, формування певного педагогічного світогляду, розвиток самостійності у вирішенні педагогічних завдань, які постають перед вчителем на початку його самостійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Євтух М. Б., Мельничук С. Г. Педагогічні технології в підготовці вчителів: За редакцією доктора педагогічних наук, професора,

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

- академіка НАПН України І. Ф. Прокопенка, Харків 2018. 48 с.
2. Михайлова Р. Д., Плисюк Ю. О. Українські етнічні елементи в дизайні сучасного готельового інтер'єру: витоки та особливості "Київський національний університет технологій та дизайну". Науковий фаховий журнал <https://artdesign.knutd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/33/2020/02/58-67-%D0%9C%D0%98%D0%A5%D0%90%D0%99%D0%9B%D0%9E%D0%92%D0%90.pdf> (дата звернення: 20.10.2023)
3. Пелагейченко М. Л. ВТрудове навчання (обслуговуючі види праці). 9 клас <https://uahistory.co/pidruchniki/pelagaichenko-labor-training-service-types-of-work-9-class-2017/21.php> (дата звернення: 21.10.2023)

*Олександр Медведенко
(Бердянськ, Україна)*

ОСВОЄННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ

Актуальність. Сучасні соціокультурні зміни у суспільстві насамперед потребують підвищення якості підготовки фахівців, компетентних, здатних творчо мислити. За цих умов до особистості вчителя, його педагогічної діяльності ставляться нові вимоги. Крім вивчення основної бази дизайн інтер'єрів так і слідкування за новими тенденціями.

В сучасних дизайн-проектах йде активне використання світлодіодних технологій. Дизайнери все більш активніше відмовляються від люстр чи точкових ламп та віддають перевагу більш насиченому та щільному світлодіодному освітленню кімнати або підсвічуванню окремих елементів кімнати.

Мета. Проаналізувати дизайн пропозиції, які пропонують на сьогоденних виставках дизайнери інтер'єрів та виокремити основні місця, де категорично треба використовувати нові засоби освітлення.

Вступ

Проаналізувавши українські та зарубіжні дизайн проекти, можна виокремити такі тенденції у освітленні як:

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

- інноваційні технологічні рішення – це нові технології, що задають напрямок революції у світі внутрішнього освітлення. Хітом наступного року обов'язково стануть ефектні люстри, оснащені світлодіодами, керованими з пульта.

- зростаючу екологічну обізнаність – дбаючи про навколишнє середовище, дедалі більше виробників виводять ринку лампи, виготовлені з перероблених матеріалів;

- сентиментальне повернення у минуле – виробники світильників все частіше черпають натхнення у тенденціях дизайну інтер'єрів минулого десятиліття, представляючи їх у абсолютно новому виконанні;

- принцип менший та кращий, тобто мінімалізм в інтер'єрах – одна з провідних тенденцій останніх років і немає жодних ознак того, що вона зміниться в найближчому майбутньому. Мінімалістичні елементи дизайну підкуповують своєю простотою та приголомшливою красою.

Тенденції освітлення 2023–2024

Світильники з натуральних матеріалів

Серед останніх тенденцій у галузі освітлення провідні світильники будуть надихнуті природою та виготовлені з таких матеріалів, як дерево, ротанг, бамбук та джут. Вони працюватимуть як у вітальні, так і в спальні, надаючи інтер'єру домашнього характеру. У 2023 році незмінною популярністю користуватимуться світильники з ротанга, які відрізнятимуться незвичайними та витонченими формами. Найбільш популярними будуть – кульові світильники з ротанга, світильники з великими тканими абажурами та моделі з необробленого дерева.

Світильники з натуральної тасьми – ідеальне доповнення до оформлення в стилі бохо, мінімалізм, рустик, колоніальний або еко-стиль, але не тільки. Їх також можна успішно впровадити в промислові або сучасні

інтер'єри. Вони чудово поєднуються з іншими елементами декору, привносячи в інтер'єр дивовижну атмосферу.

Ефект тонованого скла

Ще одна тенденція освітлення 2023 року – лампи з димчастого скла. Цікавим фактом для багатьох напевно буде те, що донедавна цей матеріал використовувався в основному у виробництві скляних стільниць та меблів. В даний час його все частіше використовують для створення дизайнерських предметів інтер'єру, у тому числі, освітлювальних.

Світильники з тонованого скла дуже міцні та прості у догляді. Цей тип освітлення забезпечує цікавий візуальний ефект та додатково знижує світлопропускання, привносячи в інтер'єр приємну та теплу атмосферу.

Модні підвісні світильники-кулі

У наступному році посиляться кілька відомих та популярних тенденцій у дизайні інтер'єру. У сучасних інтер'єрах, як і раніше, привертатимуть увагу модні підвісні світильники сферичної форми. Світильники, що відрізняються класичним дизайном, є ідеальним доповненням до аранжування в індустріальному стилі, стилі ар-деко, гламур, сканді або модерну середини століття. Вони чудово поєднуються з темним деревом, мармуром та металевими аксесуарами.

Сучасні настільні лампи та торшери

Особливою популярністю у 2023/2024 роках будуть користуватися стильні настільні лампи, які стануть чудовим доповненням будь-якого грамотно оформленого інтер'єру – спальні, вітальні, холу та навіть їдальні. Стильний світильник можна вдало розмістити на столі, особливо якщо предмет меблів стоїть біля стіни.

У сьогоденні реалії з можливим блек-аутом настільні лампи стануть не лише чудовим доповненням інтер'єру але і не замінним джерелом світла у темні зимові години.

Для того щоб бути на передовій тенденції та інновацій у дизайн проєктах, не достатньо знати основи дизайну й популярні ідеї дизайнерів. Треба знати й попит на нерухомість, ці знання дадуть змогу звузити з широкого вибору дизайнерів приміщень, до тих ідей що на даний момент принесуть найбільшу вигоду та постійний попит на розробку продуманого дизайну.

За даними інформаційного агентства UNN, в середині 2021 року частка охочих придбати однокімнатну квартиру становила 56% від загальної кількості покупців. Більше третини – 35% цікавилися двокімнатним житлом. 8% шукали для себе трикімнатну квартиру. Виходить, що нерухомість з 4 кімнатами і більше актуальна лише для 1% потенційних покупців.

Виходячи з даних агентства, більшість дизайн проєктів буде робитися на однокімнатні квартири. У основному проєкті є чотири окремі дизайн проєкти: дизайн прихожої, дизайн спальні/гостьової, дизайн кухні, дизайн ванної кімнати.

У прихожій застосовуються основне освітлення, в ролі якого виступає модульний світлодіодний світильник та додаткове підсвічування дзеркала, яке вже вбудовано в модульне дзеркало.

Дизайн спальні/гостьової. У цій кімнаті людина проводить від половини всього часу. На стелі частіше використовують основну, потужну, світлодіодну композицію та більш м'яке освітлення по периметру кімнати. Крім зазначеного освітлення, також є додаткове підсвічування або освітлення окремих ділянок. До них належать: робоча зона, де використовують потужний модульний світильник, зона зберігання речей, де треба малопотужне підсвічування.

Ванна кімната – місце, де є тільки дві основні зони, що потребують освітлення. Освітити саму кімнату, де можна використовувати світлодіодні лампи буд-якої форми, але середньої потужності, та зону дзеркала, будь то

модульне дзеркало з підсвіткою чи світлодіодний модуль, який встановлюється по периметру

Дизайн кухні, місце з великою кількістю зон, де треба освітлення. Якщо перелічувати лише основні то це: загальне освітлення, освітлення основного столу, освітлення зони приготування їжі, підсвічення поверхні для приготування, підсвічування зон зберігання. Загальне освітлення організують по периметру кімнати, над столом вбудовується направлений світильник, зону приготування освітлює неперервна світлодіодна смужка, над варильною поверхнею достатньо малопотужних ламп, так само і для зон зберігання.

Висновки. Тенденції освітлення все більше схиляються до використання світлодіодного освітлення у різних формах. У дизайні інтер'єрів, використання світлодіодних технологій не лише енергоефективніше, але і відкриває більше можливостей для оригінальних дизайнів. Популярність, гнучкість у формах, дешевизна спонукає до використання світлодіодного освітлення. У 95% дизайн-проектах місця для категоричного встановлення світлодіодних технологій це: підсвічування дзеркал, основних робочих місць, зони приготування їжі, у 60% - це також освітлення по периметру кожної кімнати.

Список використаних джерел

1. Сайт URL: <https://0472.i-idea.com.ua/ua/>
2. Сайт URL: <https://www.cult-design.com.ua/uk/blog/modern-flat-interior-design-uk/sychasnyy-interyer-vitalni-top-10-dyzaineriv-svity-uk/>
3. Сайт URL: <https://remmo.lviv.ua/golovni-trendy-v-dyzajni-interyeru-2023/>
4. Сайт URL: <https://kruizer.com.ua/dizain-intereru-2023-top-50-krashih-idei-75-foto/>
5. Сайт URL: <https://e-mebel.net.ua/uk/8-trendov-interera-2022-kotorye-budut-populyarny-v-2023-godu>
6. Сайт URL: <https://homestory.com.ua/tendentsii-osvitlennya-na-2022-rik/>

*Ірина Жук
(Бердянськ. Україна)*

РОЛЬ ТА МІСЦЕ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Актуальність: В умовах сучасного фундаментального реформування системи загальної та вищої педагогічної освіти, особливо зумовлених переходом України на ринкові відносини та її вибір вступу в Європейське співтовариство, новітнього змісту набуває професійна підготовка здобувачів вищої педагогічної освіти, орієнтована на навчання нового покоління з високим рівнем ключових компетентностей.

Чинні освітні документи (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепція Нової школи, Концепція розвитку педагогічної освіти, Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період 2021 року) актуалізувати потребу в оновленій спеціальній підготовці майбутніх учителів, які не тільки мають глибокі професійні знання та вміння, а й уміння використовувати сучасні педагогічні технології, творчо вирішувати всі педагогічні проблеми різного рівня складності, знаходити оригінальні, нестандартні рішення проблемної ситуації.

Такі вимоги поставлені ключовою реформою Міністерства освіти і науки України – «Нова українська школа», що потребує вчителя, здатного стати агентом змін, мотивованого до особистого й професійного зростання. У зв'язку з цим на перший план виходить нова роль вчителя – не як єдиного наставника і джерела знань, а коуча, фасилітатора в індивідуальній освітній траєкторії дитини [1].

Від ефективності роботи школи, рівня креативності виховання залежить підготовка вчителя до його важливої місії. Роль, яку відіграють вчителі життєво важлива для майбутнього суспільства. Професійна освіта

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

має забезпечити вчителів креативними та якісними знаннями, уміннями тощо. Інноваційні технології, які стануть основою ефективної роботи з різними категоріями дітей, особливо обдарованих.

Для розвитку творчого мислення в навчанні необхідно використовувати різні стратегії, особливо для підготовки вчителів і забезпечити подальший професійний розвиток, і узгодити підходи до оцінювання визначення рівня підготовленості. Від узгодженості цих двох напрямків розвитку залежить ціль навчального плану педагогічної діяльності учителів: чи можуть навчати за новою навчальною програмою, або матимуть вигідні умови застосування нові методи, чи зможуть послідовно впроваджувати їх [3].

Мета і методи дослідження: Полягає у виявленні педагогічних умов, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів у процесі трудового навчання.

Відповідно до завдання дослідження використовувались такі методи: аналіз науково-педагогічної та методичної літератури, що стосується досліджуваної проблеми, узагальнення досвіду підвищення кваліфікації у сфері навчання технологій.

Сутність дослідження: практика роботи сучасної школи показує, що вчитель повинен не тільки чітко і правильно відтворювати необхідну інформацію – він повинен уміти генерувати нові оригінальні ідеї, знаходити нетрадиційні способи вирішення проблемних ситуацій і завдань, тобто володіти креативністю мислення. Вивчення педагогічної творчості та особливості підготовки до неї в майбутньому учням. Вчителям приділено належну увагу в дослідженнях В.А. Кан-Каліка, Н.В. Кічук, М.П. Лещенко, С.О. Сивоєвої, Л.О. Хомич та ін.

Урок трудового навчання тісно пов'язаний з розвитком творчої активності учня, адже за своєю природою це творчий предмет, тому при

його вивченні необхідно змістити акценти з реального професійного навчання на формування розвитку творчої ініціативи, пошук, розумове засвоєння його змісту, створення реальних умов для реалізації індивідуальних можливостей особистості кожного учня [2].

Педагогічна творчість учителя розвивається на протязі всієї педагогічної діяльності і є вирішальним фактором його майстерності. Ще В.А. Сухомлинський наголошував, що тільки творчий учитель здатний запалити в учнів жагу до знань, тому кожному педагогу необхідно розвивати креативність, що є основним показником його професійної компетентності. Будь-яка діяльність вважається творчою, якщо її продукт характеризується новизною, яка може носити як об'єктивний, так і суб'єктивний характер. У педагогіці таким продуктом можуть бути нові технології, форми, методи навчання і виховання, зростання педагогічної майстерності вчителя.

Технологія розвитку педагогічної креативності майбутніх учителів реалізується в процесі навчання педагогічних дисциплін і включає такі компоненти: базові курси «Основи дизайну», «Етнодизайн», «Дизайн інтер'єру», «Ландшафтний дизайн» спецкурси «Основи педагогічного майстерства», «Підготовка майбутнього вчителя до роботи з обдарованими учнями», а також проведення учнями експериментальної роботи, написання на основі цього наукових статей, рефератів, курсових, дипломних, бакалаврських і магістерських робіт.

Основні висновки: Основною умовою ефективної роботи в розвитку педагогічної творчості майбутніх учителів вважається, перш за все, високий рівень професійно-особистісної компетентності педагогів, які здатні до постійного духовного та творчого зростання, зміни себе, встановлених стереотипів у поглядах на світ. Не останнє місце займає і бажання працювати з творчою особистістю, адже це важка і відповідальна робота,

яка, крім того, передбачає відповідну систему стимулювання як учнів так і творчої праці вчителя.

Отже, сучасний вчитель повинен не тільки досконало володіти базовими знаннями, а й бути активною, творчою особистістю, здатною знаходити нові форми і методи навчання та вдосконалення, заохочувати учнів до активної самостійної діяльності. Тільки творчий учитель може виховати майбутнього творчого фахівця.

Список використаних джерел

1. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Терещук А. Методи творчої діяльності на уроках трудового навчання / А. Терещук // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2006. – № 1. – С. 19-23.
3. Як системи освіти інтегрують креативне мислення в школи? https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/PISA20in20focus_122-d183d0bad180_d0b3d0bed182d0bed0b2d0b8d0b9.pdf

*Микита Астапов
(Бердянськ, Україна)*

СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ ЛАНДШАФТНИХ ОБ'ЄКТІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ В СТАРШІЙ ШКОЛІ

Мистецтво дизайну є одним з найбільш важливих і значущих явищ у суспільному житті. Це невід'ємна частина людської діяльності, яка має важливу роль у розвитку як окремих особистостей, так і суспільства в цілому. Сьогодні наше суспільство потребує висококваліфікованих спеціалістів у сфері дизайну. Учні старших класів мають змогу обирати для

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

вивчення такі навчальні модулі як «Дизайн предметів інтер'єру», «Дизайн сучасного одягу», «Ландшафтний дизайн». Однак, останній залишається недостатньо висвітленим і потребує більшої уваги вчителів та методистів.

В наш час впровадження особистісно-орієнтованих технологій є одним з основних напрямів діяльності в сучасній школі. Згідно змісту навчальної програми «Технології 10-11 класи (Рівень стандарту)» учні мають не лише набути знань про конкретні технології та способи діяльності – головною задачею вчителя технологій стає формування здатності до самостійного конструювання цих знань і способів діяльності через призму особистісних якостей учнів та їх життєвих і профорієнтаційних намірів. Метод творчих проєктів має найбільше можливостей для реалізації особистісно-орієнтованого підходу.

Використання методу проєктів на уроках технологій досліджували О. Коберник, Н. Матяш, Г. Кондратюк та ін. Проблемою вивчення школярами ландшафтного дизайну як навчального модуля програми «Технології» займались А. Іванчук, О. Прибиш, Л. Шевцова та ін.

Метою статті є зосередження уваги на особливостях створення дизайн-проєктів ландшафтних об'єктів на уроках технологій в старшій школі.

Ландшафтний дизайн – це мистецтво гармонійного поєднання рукотворних куточків природи і краєвидів з формами архітектурних споруд. Під час вивчення цього модуля у старшокласників мають сформуватися уявлення про образи об'єктів ландшафтного дизайну, опорні знання з дендрології. Вони мають навчитися застосовувати методи проєктування та створювати композиції для оздоблення садової ділянки. Міжпредметні зв'язки з біологією, географією, комп'ютерною графікою, кресленням, малюванням та іншими предметами дозволяють поглибити знання учнів з даних предметів та сформувати передбачені програмою компетентності.

Проектна технологія передбачає наявність проблеми, для вирішення якої потрібні комплексні знання та дослідження. Вдале виконання учнями проекту з ландшафтного дизайну можливе лише за умови належної теоретичної підготовки, тому перед початком практичної роботи вчитель має сформувати в учнів поняття про основні принципи та види ландшафтного дизайну, особливості роботи ландшафтного дизайнера або архітектора.

Навчальна програма модуля «Ландшафтний дизайн» пропонує для виконання наступні проекти: створення проекту садової ділянки, нове життя старим речам в ландшафтному дизайні, виготовлення елементів садового дизайну, вирощування рослин в контейнерах тощо.

Під час проектно-технологічної діяльності важливо дотримуватися послідовності дій. О. Коберник у своїх доробках пропонує чотири етапи проектно-технологічної діяльності учнів: 1) організаційно-підготовчий; 2) конструкторський; 3) технологічний; 4) заключний.

Організаційно-підготовчий етап під час проектування садової ділянки складається з проведення аналізу стану ділянки та пошуку ідей для проекту. Під час цього етапу учні збирають та систематизують інформацію, обговорюють свої задуми з вчителем.

Конструкторський етап передбачає розробку ескізного проекту. Учні можуть виконати ескіз графічним способом або за допомогою комп'ютера. Сьогодні доступні численні програмні пакети для моделювання ландшафтного дизайну. Перелік сучасних комп'ютерних програм для моделювання ландшафту дає можливість створювати об'єкти озеленення різного функціонального призначення не лише професіоналам ландшафтного дизайну, але й початківцям у даній сфері. Однією з найпростіших програм для ландшафтного проектування є «Google SketchUp». За допомогою даної програми можна створювати об'єкти

озеленення в об'ємному вигляді. База даних «Google SketchUp» заповнена різними видами рослин і споруд, що дає можливість проектувати об'єкти різної складності. Інша програма, «Garden Planner», надає простий інструмент для малювання, який дозволяє вставляти рослини, малі архітектурні форми та інші елементи ландшафтного дизайну у проєкт. Також в ній можна створити власну бібліотеку готових елементів або експортувати свій проєкт як зображення. «X-Designer» дозволяє моделювати ландшафт в об'ємному вигляді. Програмне забезпечення має широкий асортимент рослин та інших додаткових елементів. У програмі «X-Designer» можна змінювати не лише погодні умови, але й час доби, що дозволить побачити моделювання ландшафту у темний і світлий час доби.

Крім виконання ескізів на даному етапі учні проводять розрахунки необхідної кількості матеріалів та їхньої вартості.

Технологічний етап полягає саме в реалізації проєкту та виконанні технологічних операцій, передбачених технологічним процесом. Під час роботи над проєктом однією з головних задач вчителя є підтримання інтересу вихованців до роботи.

Під час заключного етапу відбувається презентація дизайн-проєктів учнів та перевірка якості виконаних робіт. Надзвичайно важливою на даному етапі є рефлексія.

Результати запланованої проєктної діяльності повинні мати практичну, теоретичну та пізнавальну цінність. На відміну від інших, метод творчих проєктів вимагає від учнів більш самостійної, практичної та систематичної роботи. Цей метод спонукає до активної розумової діяльності, адже потребує пошуку способів подолання труднощів.

Висновки. Використання методу творчих проєктів під час вивчення учнями навчального модуля «Ландшафтний дизайн» дозволяє сформувати в них такі якості, як уміння працювати в колективі, брати відповідальність за

вибір, рішення, розділяти відповідальність, аналізувати результати діяльності, підкоряти свій темперамент, характер, час інтересам спільної справи.

Список використаних джерел

1. Коберник О. Проектна технологія на уроках трудового навчання. Трудова підготовка в закладах освіти. 2008. № 1. С. 4.
2. Марущак О. В. Дизайн у системі професійної підготовки майбутніх учителів технологій. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр – Вип.50. Київ – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». 2018. С. 322 – 326.
3. Сидоренко В. Проектно-технологічний підхід як основа оновлення змісту трудового навчання школярів. Трудова підготовка в закладах освіти. 2004. № 1. С. 2 – 4.

*Артем Бутенко
(Бердянськ, Україна)*

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЕКТІВ У ТЕХНІЦІ ВАЛЯННЯ

Постановка наукової проблеми

Декоративно-ужиткове мистецтво, з-поміж інших видів народного мистецтва, є унікальним у вирішенні завдань як художнього, так і особистісного розвитку, духовного становлення учнів.

Один з видів декоративно-ужиткового мистецтва – валяння (фелтінг). Це чудовий творчий процес, що дозволяє створювати безліч різноманітних речей, здатних перетворити будь-який інтер'єр, прикрасити предмет одягу або зробити неповторний подарунок для любимих і друзів.

Відродження творчого характеру труда - найважливіша задача. Без її рішення модернізацію виробництва нашої країни не здійснити. Необхідно привести у відповідність можливості технологій валяння і їх виконання.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Створення дизайн-проектів у техніці валяння представлені у дослідженнях, роботах модельєра і художника фрілансера Анжели Волк, художника–дизайнера Надії Васильєвої, майстринь Діани Латишевій, Ользі Биндас, Олесі Рибалко, Надії Борецької, Світлани Кот, Олени Ліщенко.

Мета статті: ознайомиться з технологією валяння, художніми можливостями валяння при створенні дизайн-проектів.

Завдання: ознайомиться з історією та розвитком валяння, встановити суть технології сухого та мокрого валяння; сформувати початкові уявлення про відродження забутих технологій, прийомів у сучасному дизайні.

Валяння (або валка), англ. фелтінг (від англ. felt – «повсть, фільц, набивання») – виготовлення вовняних виробів та їх ущільнення способом зчеплення і переплетення між собою волокон вовни. Це особлива техніка рукоділля, у процесі якої з вовни для валяння створюють малюнок на тканині або повсті, об'ємні іграшки, панно, декоративні елементи, предмети одягу або аксесуари. У валянні використовують особливості будови вовняних волокон (наявність луски на поверхні) та їхні фізико-механічні властивості (пластичність, високі пружність та розтягуваність, здатність скорочуватися, звиватися тощо). У процесі валяння вовну (власне повсть) розпушують, замаслюють і змішують, із суміші утворюють вату, а з неї нашаровуванням готують основу за формою виробу. Основу ущільнюють, просочують розчином сірчаної кислоти і звалюють, після чого вдаються до опоряджувальних операцій (шліфування і чищення ворсу, пресування тощо). Кустарні майстерні, у яких здійснювали виготовлення таких виробів, називали сукновальними, валяльними або валюшами.[1, с. 57].

Історія розвитку

Валяння найдавніша техніка виготовлення текстилю на Землі. Як відзначають археологи, перші валяні вироби з'явилися приблизно 8 тисяч років тому.

Стародавні люди починали валяти з знайденої вовни диких тварин. І тільки потім вони навчилися прясти, в'язати і виготовляти тканини.

Наші предки з вовни робили килими, одяг, устілки, взуття, прикраси та багато іншого. Як з'ясувалося, спати на повсті було дуже зручно, а в одязі з повсті було дуже затишно і тепло. Вважалося, що повсть захищає від злих духів і стріл ворогів. Так, цей матеріал став дуже популярним і незамінним в побуті людини, а також знайшов застосування в більшості сфер життя.

Валяння розвивалося паралельно у різних народів по всьому світу, в 16 столітті з'явилися майстерні з виготовлення повсті, пізніше процес механізували: в 19 столітті з'явилися валяльні машини та преси. Але, розвиток текстильної промисловості та поява нових видів тканини відтіснили повстяне виробництво на периферію.

Художнє валяння розвинулося з народних промислів, свій нинішній формат техніка набула на рубежі 20 та 21 століття.

Хвиля повстяного буму, що охопив сучасну Європу в 60-х роках минулого століття, почалася завдяки відомому німецькому художнику Йозефу Бойсу, який в роки Другої світової війни служив в авіації. Літак німця був збитий в Криму, а сам Йозеф Бойс отримав численні поранення. Татари-кочівники підібрали в степу зраненого льотчика, і вилікували його за допомогою топленого баранячого жиру, яким мазали його рани, і загортали його в повсть. Таким чином, поранений художник був врятований і зцілений. Йозеф Бойс у своїй творчій кар'єрі художника активно використовував повсть. У своїх інсталяціях він брав різні предмети - стільці, ролялі, крісла, – і завертав їх і себе в повсть. Це і стало початком прояву інтересу до історії даного матеріалу, призвело до виникнення нових ідей

серед дизайнерів і художників, а також підстобнуло промисловість почати випуск пофарбованої вовни і необхідних інструментів для цього дійсно дуже цікавого виду рукоділля. Разом з цим, помітно зріс інтерес до особливим і рідкісним породам овець.

У СРСР художня повсть не була популярний через введення неофіційної заборони на народне мистецтво, а в наші дні цей вид рукоділля користується величезною популярністю.

А в 1984 році було оголошено про створення Міжнародної Асоціації з валяння з повсті (International Feltmakers Association (IFA), яка покликана зберігати, розвивати і поширювати це стародавнє ремесло і до сьогоденного дня успішно розвивається.

Технологія валяння

Розрізняють дві основні техніки валяння – сухе (так зване фільцевання) та мокре.

Для фільцевання використовують спеціальні голки – ними багаторазово протикають шерсть, волокна звальюються, чіпляючись за зарубки на інструменті та сплутуваючись між собою. За допомогою техніки сухого валяння створюють об'ємні вироби, наприклад – іграшки, біжутерію, а також наносять малюнки на вовняні вироби (в тому числі – звальняні вироби) (Рис. 1).

Рис.1. Сухе валяння

Мокре валяння – стародавня техніка, традиційна для багатьох народів. Звалювання вовни відбувається за допомогою мильного (або іншого лужного розчину). Матеріал прокочують вручну, на жорсткій, рифленій поверхні – сучасні майстри використовують в якості підкладки ковролін, гумові або бамбукові килимки, пухирчасту упаковку. Мокре валяння підходить для створення плоских виробів – повстяного полотна, панно, одягу, взуття, аксесуарів (Рис. 2).

Рис.2. Мокре валяння

Не так давно з'явилася гібридна техніка – нунофелтінг. Вона дозволяє наносити на шовк малюнок за допомогою мокрового валяння, застосовується для виготовлення аксесуарів та одягу (Рис.3).

Рис.3. Нунофелтінг

Типи вовни для валяння

Для успішного валяння важливо вибрати правильний вид вовни. Вовна для валяння може бути різною за структурою та довжиною волокон. Груба вовна, така як вовна вівці, підходить для швидкого створення об'ємних виробів, тоді як м'яка вовна, наприклад, альпака або меринос, чудово підходить для створення деталей з тонкими переходами.

Художні можливості валяння

Тепер вироби з повсті застосовуються в різних областях людського життя. Так можливості повсті сьогодні дуже широкі: незвичайної краси

одяг, сумки, взуття, картини, декоративні панно і килими, рамки для фото, квіткові композиції, забавні іграшки, абажури для ламп і багато іншого. Валяний одяг – це водночас теплі і пластичні, дуже м'які і приємні, по-домашньому затишні і завжди викликають захоплення. Валяні вироби підкреслюють достоїнства фігури та неповторну індивідуальність, екологічність і комфорт ідуть поруч з елегантністю і вишуканістю. Валяння стає чимось більшим, аніж просто ремесло, — це вже окремий напрям в сучасному мистецтві. А для декого це спосіб життя і самовираження. Як для дизайнера з Києва Анни Братасюк, яка розробила новий метод – в'язане валяння: гармонійне поєднання двох фактур, завдяки чому речі вражають оригінальністю. Роботи також поєднують вовну, шовк та трикотаж (Рис. 4).

Рис.4. В'язане валяння

Валяння – це ще й чудовий засіб від стресу, цей процес дуже заспокоює, розслабляє, дарує можливість побути наодинці зі своїми думками. На жаль ми живемо в час емоційного навантаження. А вовна не тільки гріє, а й лікує.

Висновки

Сьогодні унікальна техніка валяння дає можливість творити незвичайно прекрасні речі своїми руками, формує у людини уявлення про форму і колір, розвиває смак, вчити мислити творче. Крім цього – повсть це

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

натуральний матеріал, подарований нам природою. Майстри з художньої обробки вовни (повсті) створюють нові дизайн-проекти з новими, не традиційними прийомами валяння шерсті і незвичайним поєднанням повсті з керамікою, металом, склом.

Список використаних джерел

1. Біленко О. В., Пелагейченко М. П. *Технологія. Підручник для 10(11) класу закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту.* – Тернопіль: Астон, 2018. 272 с.
2. Стаття «Як з'явилось валяння і що це таке». URL: <https://jak.koshachek.com/articles/jak-z-javilosja-valjannja-i-shho-ce-take.html> (дата звернення: 22.10.2023)
3. Стаття «Валяння». URL: <https://skrynya.ua/article/206830> (дата звернення: 22.10.2023)

*Юлій Мушкет
(Бердянськ, Україна)*

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЕКТІВ У ТЕХНІЦІ ЛОЗОПЛЕТІННЯ ТА ПЛЕТІННЯ З ПАПЕРОВОЇ ЛОЗИ

Актуальність: Лоза – найпоширеніший природний матеріал, який завдяки своїй міцності та зручності використання став основою для виробництва різноманітних побутових виробів великих і малих форм [2].

Плетіння – одне з найдавніших ремесел. Воно виникло, як і кераміка, раніше, ніж обробка деревини та металу, для виробництва яких були потрібні відповідні знаряддя праці. Розвитку плетіння сприяла наявність достатньої кількості матеріалу. Міцні та гнучкі саджанці волоського горіха використовували для плетіння паркану, лози для виготовлення кошиків, бочок, меблів тощо. Із соломи робили діжки для зерна, циновки для господарських потреб, головні убори, а з рогози плели килимки для ніг та на стіни, полотна.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Протягом багатьох років накопичувалися технічні прийоми обробки матеріалів для плетіння, уміння використовувати його практичні можливості та художні особливості.

Доступність матеріалів, простота і невелика кількість інструментів, невігадливність робочого місця, простота процесу роботи, вимогливість до результату праці (можливість реалізації) - дозволяють розвивати лозоплетіння, якщо є бажання ним займатися.[3]

У 20 столітті заощадливі майстри Кореї та Японії почали використовувати для плетіння легкодоступний матеріал – папір. Вже в 21 столітті в різних куточках світу стався творчий оплеск, який перетворив техніку плетіння лози з паперу в модне сучасне хобі. Адже папір – це не лише дешевий матеріал, а й елемент сучасного еко-руху. В умілих руках майстрів, звичайний папір перетворюється на креативні речі: авторський декор, прикраси, посуд, підвіски, інтер'єрні композиції, інсталяції тощо. Такий натхненний творчий процес перетворив паперову лозу на сучасний вид мистецтва.

Вироби з лози не тільки легкі, міцні та зручні, але й радують око природною красою і теплотою матеріалу, виразним ритмом і різноманітністю плетеного візерунка[1].

Мета і методи дослідження: Полягає у вивченні створення оригінальних виробів з лози та паперової лози.

Відповідно до завдання дослідження використовувались такі методи: аналіз науково-педагогічної та методичної літератури, що стосується досліджуваної проблеми.

Сутність дослідження: Бурхливий розвиток лозоплетіння відбувався в тих регіонах України, де були або значні масиви верболозу, або сприятливі природно-географічні умови для його вирощування.

Щодо матеріалу та технології його обробки, то вербу заготовляли й обробляли по-різному, залежно від того, яку сировину хотіли отримати: з корою — «сіру», без кори — «білу». Зокрема, верболіз, який плели, не знімаючи кори, починали зрізати переважно тоді, коли на ньому вже не було листя — пізньої осені або взимку. Заготовлений на зиму верболіз зберігали в погрібниках. Також використовували молоді весняні лози, які добре гнуться і не потребують додаткової спеціальної обробки. З лози без кори виготовляли окремі частини та елементи будівель, малі архітектурні форми - стіни, димарі, огорожі, предмети побуту - гаманці, кошики, меблі, колиски для немовлят.

Тим часом лоза з корою використовується для виготовлення меблів, підставок для квітів, килимів, кошиків тощо. Їх збирають незалежно від пори року. У цьому випадку звертається увага тільки на те, щоб вона «добре дралася». Відповідну сировину піддають термічній обробці - пропарюванню. Роль парної вдома виконувала піч, а на спеціалізованих підприємствах, заводах це були так звані парні. Розпарену лозу очищали – «драли» за допомогою спеціального залізного знаряддя – дралки. У процесі власне ручного ткацтва використовувався секатор та дерев'яний молоток.

Характерною особливістю лозоплетіння є те, що основну сировину — верболіз, який досить легко заготовляти й переробляти, одночасно використовують як для виготовлення дрібних предметів побуту, так і для будівництва окремих частин хат, сараїв, клунь, дровників.

Зокрема, наприкінці XIX – першій половині XX ст. з товстої верби плели стіни хати або окремі її елементи, наприклад димар. Хати такого типу, які були особливо характерні для Полісся, в народі називали лісовими хатами. Лісові хати тут були двох типів – наземні та землянки.

Технікою плетіння виготовляли також нежитлові будівлі з необлущеного верболозу, які, на відміну від хат, не обов'язково було

обмазувати зовні глиною. Через те, що плетені конструкції з цього матеріалу були недовговічні, з часом жителі регіону практично повністю відмовилися від його використання в будівельній галузі.

Плетених виробів для ручної поклажі було набагато більше. Так, особливу типологічну групу складають валізи, які призначалися для перевезення особистих речей, знайдені на Поліссі та Слобожанщині. Досить поширеними були плетені ящики для скляного посуду, які дозволяли не тільки постійно зберігати напої (квас, вино) у темряві, але й були зручними для перенесення, оскільки зазвичай мали одну-три спеціально сплетені ручки.

Взагалі найпоширеніші домашні кошики виготовляють з неокорованих або «сірих» лоз. У різних місцевостях їх називали по-різному: корзини (карзіни, корзинки), віреїки, кашолки (кошолки), сапетки, лаптики тощо. Вони можуть мати овальну або круглу форму, в тому числі злегка розширені догори. Розмір таких кошиків відповідав вмісту одного чи кількох відер. Переносили їх за допомогою ручок або мотузок. Невеликий круглий кошик на одне-півтора відра мав довгу кручену плетену ручку. Круглий кошик на два-три відра, розширений догори, призначався для перенесення важких вантажів удвох і мав з боків дві ручки — вушка. Кошик овальної форми зазвичай носили на плечі за допомогою шнурка або мотузки потрібної довжини.

Папероплетіння один із видів плетіння, народний промисел, започаткований у 20 ст. Полягає у створенні декоративних і корисних предметів із щільно скручених паперових трубочок.

Основним матеріалом для плетіння з паперу є трубочки з паперових смужок, скручених в тонкий кінець, порожній всередині. Часто використовують газетний папір щільністю 40-60 г. на квадратний метр. Зазвичай трубочки фарбують і додатково обробляють розчинами-

просоченнями для захисту деревини. Плетуть вологими. Фарби використовують акрилові концентрати, емалі, морилки, барвники для тканини тощо. Готові вироби покриваються лаком.

Основи плетіння з паперових трубочок походять з техніки класичного плетіння з лози та інших природних матеріалів. Основні трубочки, «стійки», акуратно обплітають робочими трубочками. Основні візерунки: бязь, дво-трьохтрубчаста мотузка, «коси», пошарове переплетення, японське переплетення. Основні прийоми: спіралеподібне в'язання, короткі рядки, прилягаючі ручки та в'язання отворів. Часто для додавання виробу певної форми його плетуть на допоміжні каркаси або облітають багаторазову форму. Дно виробу можна зробити з фанери або картону.

Існує також візерунок-імітація плетіння з хвої, при якому використовують паперові трубочки та нитки, а також імітація плетіння з кореню — без використання стійок.

Висновки: Останнім часом стрімко поширюється ротангове плетіння як естетично привабливе декоративне явище традиційного побутового зразка: ротанговими плетеними парканами прикрашають місця відпочинку, торгівлі та харчування, подвір'я, квітники тощо.

Отже, незважаючи на скорочення структури досліджуваного ремесла внаслідок зникнення речей, які втратили своє практично-побутове значення, лозоплетіння не припинило функціонування й дотепер завдяки появі нових видів і видозмінених форм виробів.

Вироби з паперових трубочок мають високу міцність за рахунок щільного переплетення, додаткової обробки та остаточного покриття виробу лаком. Кошики, елементи декору для дому, годівниці, ящики, елементи сервірування столу, сумки та ін. плетуться з паперу.

Вироби з газетних трубочок відповідають принципам переробки паперу: із використаних газет створюються нові корисні вироби.

Екологічності виробам додає і відмова від обробки, фарбування та лакування.

Список використаних джерел

1. Стеченко А.Ф. *Изготовление плетенных изделий*. Киев: Урожай, 1991. 264 с.
2. Стеченко О.Ф. *Лозоплетіння. Практичні поради по виготовленню із лози та інших видів рослинної сировини виробів побутового, сувенірно-подарункового і художнього призначення*. К. : Урожай, 2007. 288 с.
3. Руццак М.Ю. *Лозоплетіння*. Ужгород: Карпати, 1970. 124 с.

*Олександр Деденєв
(Полтава, Україна)*

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ

Ефективність розвитку громадянської відповідальності учнів у трудовому навчанні визначається його результатами, задекларованими Державними стандартами базової і повної загальної середньої освіти (2011; 2020). Вимоги до розвитку громадянської відповідальності учнів основної школи в освітній галузі «Технології» Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2011) визначає як соціалізацію учнів у суспільстві шляхом формування здатності до розвитку надбань рідної культури, використовуючи засоби декоративно-ужиткового мистецтва, набуття ними досвіду партнерської взаємодії та ціннісного ставлення до трудових традицій [1].

Змістовою лінією «Технічна та художня творчість» цього стандарту передбачені такі державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів:

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

- опанування творчістю в трудових традиціях українського народу, що передбачає навченість учнів використанню елементів художньої творчості в художньому проектуванні традиційних виробів побутового призначення;

- ознайомлення із найпоширенішими видами ремесел та декоративно-ужиткового мистецтва включає наявність уявлень учнів щодо змісту та особливостей найбільш поширених їх видів.

У розробленій за цим Державним стандартом Програмі для загальноосвітніх навчальних закладів: трудове навчання 5–9 класи (2017), зазначено, що випускник основної школи – це патріот України, обізнаний у її історії, є носієм української культури, що поважає культуру інших народів, здатний виявляти відповідальність та активність у громадському та особистому житті, бережливо ставиться до природи, доцільно та безпечно використовує досягнення техніки, науки [4].

Серед ключових компетентностей, на формування яких орієнтовано зміст навчальної програми з трудового навчання, визначено і громадянську компетентність, спрямовану на навчання учнів умінню досягати компромісів, усвідомленню цінності працьовитості та праці для досягнення людиною добробуту, відповідального, толерантного та поважного ставлення до інших думок. Громадянська відповідальність, як і будь-яка інша ключова компетентність містить, когнітивні (знання, вміння), мотиваційно-ціннісні (ставлення), емоційні складові, якими визначається успішність застосування учнями у власній життєдіяльності набутих предметних компетентностей із трудового навчання.

Для її формування програмою передбачено використання інтерактивних методів та виконання учнями просуспільних проєктів. З метою формування ключової громадянської компетентності до змісту навчальної програми закладено наскрізну змістову лінію «Громадянська

відповідальність», призначену для формування в учнів громадянської ключової компетентності, здатності щодо її застосування у предметному трудовому навчанні в наближених до життя ситуаціях, доповнення досвіду учнів, відповідно до їхніх здібностей та нахилів, професійних намірів та сформованих трудових знань і вмінь.

Змістова лінія «Громадянська відповідальність» спрямована на становлення відповідальних членів суспільства і громад, які усвідомлюють механізми та принципи суспільного життя, розуміють актуальність національних ініціатив, здатні спиратися у трудовій діяльності на культурні вектори та традиції розвитку держави.

Учні 5–6 класів навчальна програма орієнтує на визначення у спільній діяльності всіх учасників освітнього процесу алгоритмів взаємодії під час проєктування та виготовлення соціально значущих виробів, на формування розуміння необхідності дотримання етикету задля створення свого позитивного іміджу.

В учнів 7–9 класів під час трудового навчання формується здатність до раціонального використання різних конструкційних матеріалів, обґрунтування своєї позиції в питанні використання ресурсозберезувальних та екологічно чистих технологій виготовлення виробів, об'єктивного оцінювання результатів власної проєктно-технологічної діяльності.

Оновлений Державний стандарт базової середньої освіти (2020) передбачає формування в учнів ключової громадянської компетентності, що ґрунтується на ідеях рівності, демократії, дотримання прав людини, справедливості, усвідомлення рівних можливостей і прав та спрямовується на розвиток в учнів готовності, з опорою на загальнолюдські та суспільні цінності, діяти відповідально у житті ЗЗСО, свого навчального класу, критично осмислювати події вітчизняної та світової історії, їхній вплив на формування громадянської свідомості та самоідентифікацію особистості [2].

Громадянська компетентність, за Державним стандартом базової середньої освіти (2020), передбачає вияви учнівською молоддю толерантності, поваги до інших, здатності до конструктивної співпраці, співпереживання, розуміння правил поведінки та спілкування на засадах спільних моральних цінностей.

Розуміння компетентності, як здатності учнів до практичної самостійної діяльності та вирішення проблем життєдіяльності [5, с. 89], обумовлює її складові зі спеціально зорганізованих наборів знань, умінь та ставлень, досвіду діяльності, що набуваються під час навчання [3].

Серед наскрізних умінь, характерних для всіх ключових компетентностей, оновленим Державним стандартом виділяються виявлення ініціативи з активного пошуку рішень та участі у різновидах діяльності, беручи за це на себе відповідальність. Ознакою спрямованості технологічної освітньої галузі на формування в учнів громадянської відповідальності є зазначення в її меті здатності до партнерської взаємодії, формування готовності до зміни довкілля засобами сучасних технологій без заподіяння йому шкоди [2].

В таблиці 1 представлено розкритий у Державному стандартом базової середньої освіти (2020) потенціал громадянської компетентності в технологічній освітній галузі.

Серед вимог до обов'язкових результатів навчання учнів у технологічній освітній галузі Державним стандартом базової середньої освіти (2020) визначені ряд виявів громадянської відповідальності, що представлені в таблиці 2. Під час навчання учнів втіленню задумів у соціально- та особистісно значущих виробках за алгоритмом здійснення проектно- технологічної діяльності учні 5–6 класів повинні виявляти відповідальне ставлення до неї. Оцінювання та презентація учнями 7–9 класів результатів своєї проектно-технологічної діяльності передбачає

прояви здатності до врахування у їхній діяльності прав інтелектуальної власності розробників, винахідників, раціоналізаторів та інших осіб, вияви усвідомлення відповідальності за по-рушення цих прав.

Таблиця 1

Потенціал громадянської компетентності технологічної освітньої галузі

<i>Складові громадянської компетентності</i>	
<i>Уміння</i>	<i>Ставлення</i>
<i>Застосування доступних стратегій конструктивної та ефективної участі в житті громад та реалізації громадських проєктів.</i> <i>Спілкування, співпраця, взаємодія у прийнятті колективних рішень, оцінювання результативності їхнього впливу на громаду, попереджуючи виникнення та залагоджуючи конфліктні ситуації, досягнення компромісів.</i> <i>Виконання різних ролей у груповій роботі, участь у реалізації проєктів, прийняття спільних рішень у розв'язання проблем групи.</i>	<i>Визнання свободи та рівності прав людини,</i> <i>додержання під час прийняття рішень принципів колегіальності.</i>

Таблиця 2

Вимоги Державного стандарту базової середньої освіти (2020) до обов'язкових результатів навчання та оцінювання громадянської відповідальності учнів 5–9 класів у технологічній освітній галузі

<i>Обов'язкові результати</i>	<i>Загальні результати</i>	<i>5–6 класи</i>	<i>7–9 класи</i>
<i>Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом про-ектно-технологічної діяльності</i>	<i>Проектує особистісно і соціально значущий виріб [ТЕО 1.1]</i>	<i>Демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо [6 ТЕО 1.2.5-1]</i>	
	<i>Оцінює і презентує результати проєктно-технологічної діяльності [ТЕО 1.3]</i>		<i>Враховує у власній діяльності права інтелектуальної власності розробників, раціоналізаторів, винахідників, інших осіб, усвідомлює відповідальність за</i>

			<i>по-рушення цих прав [9 ТЕО 1.3.2-6]</i>
<i>Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу</i>	<i>Ощадно використовує матеріали [ТЕО 3.2]</i>	<i>Демонструє відповідальність за збереження навколишнього середовища, зокрема за сортування відходів [6 ТЕО 3.2.1]</i>	<i>Із застосуванням інформаційних джерел обґрунтовує доцільність відповідальної споживчої поведінки та екологічного виробництва [9 ТЕО 3.2.1-1]</i>

Ефективне використання учнями 5–9 класів матеріалів та техніки без заподіяння шкоди довкіллю, як результат навчання, передбачає навченість учнів ощадному їх використанню та демонстрацію учнями 5–6 класів відповідальності за збереження довкілля, зокрема за вторинне використання відходів та готовність учнів 7–9 класів до застосування інформаційних джерел для обґрунтування доцільності відповідально-споживчої поведінки та екологічності виготовлення проєктованих ними виробів.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти / Постанова Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. URL: <http://zakon2/rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> (дата звернення: 10.09.2023).
2. Державний стандарт базової середньої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-rovnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення: 03.10.2023).
3. **Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.**
4. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Трудове навчання 5–9 класи / Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 12.09.2023).
5. Рутковська О. М. Методика організації позаурочної роботи учнів з трудового навчання: дис. ...докт. філософії: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 305 с.

*Ганна Чапля
(Чернігів, Україна)
Катерина Ярощук
(Чернігів, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Постановка наукової проблеми. Трансформації в системі сучасної вищої освіти та зростання вимог до професійної підготовки ставлять перед нами виклик у вдосконаленні організації навчального процесу. Це включає поліпшення теоретичної, методичної та технологічної підготовки майбутніх фахівців. У цьому контексті особливо актуальними стають питання використання інтерактивних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Ці технології виступають важливим інструментом для розвитку творчих здібностей.

Використання інтерактивних методів навчання в професійній підготовці майбутніх педагогів може сприяти активізації їхнього творчого потенціалу. Ці технології дозволяють залучати студентів до активної участі у навчальному процесі, стимулюючи їхню самостійність та творчість. Вони також сприяють взаємодії між викладачем і студентами, сприяючи обміну ідеями та розвитку критичного мислення.

Застосування інтерактивних технологій у навчанні враховує сучасні вимоги до підготовки фахівців, сприяючи їхньому комплексному розвитку та готовності до творчого вирішення завдань у професійній сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності як складової педагогічної майстерності розглядали вчені Л. Артемова, О. Антонова, І. Булах, С. Вітвицька, Л. Долинська, О. Дубасенюк, Н. Кузьміна та ін. Фундаментальними науковими дослідженнями творчості, творчих

здібностей є праці А. Брушлінського, П. Гальперіна, В. Дружиніна, З. Калмикової, В. Клименка, Н. Котика, О. Леонт'єва, В. Моляко, В. Небиліцина, В. Петухова, Я. Пономарьова, Б. Теплова, О. Тихомиров та багатьох інших.

Незважаючи на широкий розгляд у психолого-педагогічній літературі проблеми професіоналізму, майстерності педагога, варто наголосити на недостатній теоретичній та методично-практичній розробленості проблеми підготовки майбутнього педагога професійного навчання до творчої практичної діяльності з учнями.

Метою статті є визначення шляхів розвитку творчих здібностей майбутнього педагога професійного навчання засобами педагогічних технологій.

Виклад основного матеріалу. Розвиток творчих здібностей особистості становить надзвичайно актуальну проблему в сучасному технічно розвиненому світі. Саме творчий потенціал людства визначає прогрес у всіх сферах життя, і відповідно, спрямований на розвиток творчих можливостей людини, цей процес повинен стати ключовою метою сучасного суспільства.

На сьогодні розвиток творчих здібностей особистості став предметом численних досліджень у галузі педагогічних та психологічних наук. У сучасній науковій літературі здібності розглядаються як індивідуально-психологічні особливості, що впливають на успішність виконання людиною конкретної або кількох видів діяльності. Це включає здатність до накопичення та освоєння знань, умінь і навичок, які обумовлюють легкість і швидкість їх використання та засвоєння. Незважаючи на те, що термін «здібності» має свою історію аналізу, його трактування залишається неоднозначним. У минулому дуже поширеним був погляд на здібності як на сукупність різних психічних процесів і явищ. Сучасне розуміння цього

терміну базується на уявленні, що здібності не обмежуються лише знаннями, вміннями і навичками, але забезпечують їх швидке набуття, закріплення та ефективне використання на практиці [2].

Творчі здібності за більшістю вітчизняних науковців розглядаються як складова дослідницької діяльності особистості, зокрема як можливість вирішення нестандартних завдань. Результати досліджень Б. Теплова та О. Леонтєва свідчать, що творчі здібності є стійкими характеристиками людини, які проявляються в навчальних, виробничих та інших видах діяльності, і є необхідною умовою для її творчого розвитку. За В. Моляком, творчі здібності виражаються в прагненні до нового, досі не дослідженого, відмові від усталених стереотипів і високому рівні знань. Основою цих здібностей є вроджені задатки, які вимагають сприятливих умов для повноцінного розвитку. Здібності формуються лише під час активної діяльності. Творчі здібності представляють собою комплекс індивідуально-психологічних рис особистості, які стають суб'єктивними умовами успішної творчої діяльності [1].

Узагальнено, до творчих здібностей людини відносять здатність виявляти і формулювати проблеми, висловлювати різноманітні ідеї, нестандартно мислити, і вдосконалювати об'єкт дослідження деталізацією. Особа з високим рівнем розвитку загальних здібностей, як правило, має потенціал для розвитку творчих здібностей. Таким чином, розвиток творчих здібностей особистості залежить від активності, прагнення до дії і безпосередньої участі в різних видах діяльності.

Суттєвою ознакою сучасних інноваційних процесів у сфері навчання та виховання є їх технологізація, що супроводжується строгим дотриманням змісту та послідовності етапів впровадження нововведень. У цьому контексті термін «технологія» набуває все більшого поширення, вказуючи на «вчення про майстерність» і взаємозв'язок із технічним прогресом. За

словами О.М. Коберника, цей термін «все більш поширено в галузі освіти» [3].

Педагогічна технологія – один із спеціальних напрямків педагогічної науки, покликаний забезпечити досягнення певних завдань, підвищувати ефективність освітньої підготовки, гарантувати її високий рівень. Отже, організація різних видів педагогічної діяльності передбачає використання варіативних технологій на рівні творчості та майстерності.

Серед сучасних освітніх технологій, які сформувалися в педагогічній науці та поєднують елементи інтерактивності, інтегративності, проблемності та пошуковості, важливе місце відводиться проєктним технологіям навчання. Ці технології переносять навчання на новий рівень, сприяючи особистісному саморозвитку.

Проєктні технології навчання передбачають активну участь студентів у процесі навчання через вирішення конкретних проєктних завдань. Вони стимулюють розвиток творчого мислення, здатності до самостійності та співпраці в команді. Проєкти можуть включати реальні проблеми, що дозволяє студентам застосовувати свої знання у практичних ситуаціях. Ці технології ґрунтуються на процесах проєктування, моделювання та експертизи, мають комплексний характер і включають інтеграцію знань, дослідницький пошук, застосування елементів інтерактивної діяльності та інше.

Основні етапи реалізації проєктної технології включають розробку структури та визначення змісту, вибір організаційних форм, підготовку матеріалів для мотиваційного компонента дидактичного процесу, апробацію проєкту на практиці та корекцію проєкту.

Особлива роль у вирішенні завдання розвитку творчих здібностей здобувачів освіти належить технології особистісно-орієнтованого навчання, коли процес навчання будуватиметься не тільки відповідно до загальних

принципів і методів навчання, а враховує індивідуальні здібності кожного окремого індивіда. Педагог і той, хто навчається, повинні стати союзниками, об'єднаними спільними цілями спільної творчості та пізнання. Спільна діяльність забезпечує більш повне взаєморозуміння педагога та студента та сприяє успішній науковій та творчій діяльності здобувача освіти саме на основі його індивідуальних особливостей.

Головною концепцією сучасної освітньої політики нашої країни є фокус на виявленні нових педагогічних ідей для модернізації системи освіти. Це призвело до виникнення і розповсюдження різноманітних нових підходів до організації освітнього процесу, методів та технологій навчання.

Висновки. Одним із найважливіших завдань системи освіти на сучасному етапі розвитку суспільства є вирішення проблеми формування творчої особистості – розвиток творчих здібностей як стійких характеристик людини, що проявляються в навчальних, виробничих та інших сферах діяльності і є необхідною передумовою для її всебічного росту. Творчі здібності, як важлива частина творчого мислення та загалом творчої діяльності, сприяють неперервному інтелектуальному розвитку, особистісному та професійному самовдосконаленню, що входять до складу психологічної культури людини.

Відповідно, організація та планування освітнього процесу в педагогічних закладах вищої освіти вимагає впровадження інноваційних педагогічних технологій для розвитку всього спектру творчого потенціалу майбутніх педагогів.

Список використаних джерел:

1. Музика О.Л. *Розвиток здібностей і розвиток особистості. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. С. 31-42.*

2. Чуба О. Є. Формування креативності студентів як психолого-педагогічна проблема. Актуальні проблеми психології: Проблеми психології творчості: Збірник наукових праць / За ред. В.О. Моляко. Т. 12. Вип. 7. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. С. 318-324.
3. Коберник О.М. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навчально-метод. посібник. Тернопіль-Умань, 2007. 208 с

*Олександр Запара
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Досліджуючи вимоги до викладача закладу професійної освіти щодо організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі, ми виходили з того, що цій діяльності притаманні дві важливі риси: навчально-пізнавальний характер і приналежність до категорії творчої діяльності. У зв'язку з цим були визначені психолого-педагогічні умови організації навчальної діяльності учнів, що має уможливлювати їх активне залучення до інноваційного пошуку в процесі навчання, а також з'ясовано структуру учнівського інноваційної діяльності.

Психолого-педагогічні умови організації навчальної діяльності. Їх визначення потребувало вивчення основних положень психологічної теорії діяльності, що досліджувалася у працях Л. С. Виготського, П. Я. Гальперіна, В. В. Давидова, О. М. Леонтєва, С. Л. Рубінштейна та Н. Ф. Талізінної та інших. У цій теорії *діяльність* у загальному розумінні трактується як система процесів, що здійснюють відношення суб'єкта до дійсності [1].

За словами О. М. Леонтєва, окремі діяльності виділяє *мотив*, що їх спонукає (без мотиву діяльність не можлива). *Мотив* (лат. motus – рух) є причиною, що спонукає до діяльності, яка спрямована на задоволення певних потреб. Основними складовими будь-якої діяльності є *дії* – процес, підпорядкований уявленню про бажаний результат, тобто процес,

підконтрольний свідомій цілі. Поняття *цілі* співвідноситься з поняттям дії так само, як поняття мотиву співвідносяться з поняттям діяльності. Важливо, що мотив дії знаходиться поза нею. Остання ознака й відрізняє дію від діяльності. О. М. Леонт'єв зазначає: «Виділення цілей і формування підпорядкованих їм дій призводить до того, що відбувається розщеплення злитих між собою в мотиві функції. Функція спонукання при цьому повністю залишається за мотивом. Функція спрямованості: дій, що здійснюють діяльність, спонукаються її мотивом, але спрямовані вони на ціль» [2]. Там же зазначається, що якщо з діяльності подумки прибрати всі дії, то від першої нічого не залишиться. Отже, одна і та ж дія може бути властива різним видам діяльності.

Структури інноваційної діяльності учнів з професійної освіти. Визначення структури учнівської інноваційної діяльності передбачає з'ясування її *місця* серед інших видів діяльності учнів. Для розв'язання цього завдання нами взято за основу проведений Т. В. Габай аналіз різних видів діяльності людини, у яких досягається, окрім іншого, пізнавальний ефект. Усі такі види діяльності людини вона поділяє на дві групи. Для першої групи пізнавальний ефект є *побічним* результатом діяльності. Також ця група поділяється на дві підгрупи: в одних випадках значущий для суб'єкта діяльності пізнавальний результат отримується стабільно, а в інших – випадково, епізодично. В обох випадках досвід пізнання може набуватися в одних і тих же видах діяльності: у праці, грі, стихійному спілкуванні тощо.

У другій групі пізнавальний ефект є *прямим* продуктом діяльності. У цій групі види діяльності розділяються на ті, у яких набуття досвіду відбувається без свідомої цілі (дидактична гра, вільне спостереження, читання тощо), та ті, що передбачають свідому пізнавальну мету. Саме до цієї групи Т. В. Габай відносить відкриття (дослідну діяльність) та *навчальну діяльність*. Остання пояснюється дослідницею як спільна діяльність, у якій

один з її учасників набуває досвіду (основний компонент), а інші створюють сприятливі умови для цього, тобто здійснюють всю суму підготовчих компонентів засвоєння [3]. Під час порівняння навчальної та дослідної діяльності вчена робить висновок про те, що забезпечуючи пізнання, навчальна діяльність дає його як прямий продукт, тобто досвід, що набуває людина в навчальній діяльності, не відкривається нею у дослідницькому процесі, а отримується в готовому вигляді. Дослідна ж діяльність спрямована на отримання інформації, що примножує суспільний досвід і тому має безпосередню суспільну значущість. Дослідниця також зазначає, що дослідна діяльність призводить до індивідуального пізнання, за умови якщо компоненти цієї діяльності супроводжуються компонентами засвоєння.

Проте, відомо, що навчальна діяльність може мати дослідницьку складову, а дослідна діяльність може виявляти навчальний характер. Останні твердження реалізується в учнівській інноваційній діяльності. Враховуючи це, можна визначити місце інноваційної діяльності учнів, що розгортається в навчальному процесі з професійної освіти, як різновид навчання діяльності в розглянутій нами системі діяльності учнів.

Отже, поняття «інноваційна діяльність» учнів органічно поєднує, по-перше, навчально-пізнавальний аспект, а по-друге, притаманну власне інноваційній діяльності дослідницьку складову. Наявність такого різновиду навчальної діяльності має важливе значення для реалізації особистісно-орієнтованого підходу в навчанні. Дійсно, у дослідженні Т. В. Габай зазначається, що домінуюче значення певного мотиву для конкретного учня залежить від його індивідуально-особистісних особливостей. Наприклад, учні яких переважає образна компонента мислення (порівняно з вербально-логічною) засвоюють навчальний матеріал значно успішніше, якщо до мотиву засвоєння підключається мотив дослідницького плану.

При розгляді структури поняття «інноваційна діяльність учнів» слід також врахувати її приналежність до категорії творчої діяльності. Це потребує з'ясування *особистісного* та *процесуального* аспектів цього поняття. Перший включає такі компоненти як мотивація, здібності та креативність; інший – мету, завдання, способи (методи, засоби, форми організації) та результат інноваційної діяльності учнів.

Отже, процесуальний аспект учнівської інноваційної діяльності передбачає володіння викладачем *теоретичними і методичними* знаннями, що необхідні для розроблення, впровадження та використання технологій, методів, засобів та форм навчання, що сприяють залученню студентів до інноваційної діяльності в навчальному процесі з професійної освіти, а також сформованість у викладача здатностей до *практичних дій*, що мають місце на різних етапах інноваційної діяльності учнів та досвіду керівництва учнями під час цієї діяльності.

Список використаних джерел

1. Артюшина М. В. *Формування готовності викладача вищої школи до інноваційної діяльності в освіті. Вісник львівського університету. Серія: педагогічна. 2009. Вип. 25. Част. 3. С. 126-135.*
2. Кремень В. Г. *Інновація в контексті науки і освітньої практики. Розвиток педагогічної освіти в контексті цивілізаційних змін: Науковий вісник Миколаївського держ. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Миколаїв, 2010. С. 5–11.*
3. Кузьмінський А. І. *Моделювання освітньо-професійної підготовки майбутнього фахівця в контексті компетентнісного підходу. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ, 2012. Т.1. С. 29–42.*

*Євгенія Огійко
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИЗАЙНУ

Тенденції сучасного стану та розвитку освітньої галузі доводять, що основні виклики сьогодення постають у контексті законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», концептуального документа реформування освіти «Нова українська школа». Саме тому постають актуальні завдання науково-методичної роботи: навчати, формувати та виявляти професійного педагога шляхом створення оптимальних умов, що будуть допомагати йому у фаховому та творчому розкритті, мотивувати постійне підвищення педагогічної майстерності та застосовувати в освітній процес сучасні технології навчання і виховання, вирішуються шляхом визначення основних орієнтирів діяльності методичних структур усіх рівнів.

Найголовніша мета методичної служби полягає в тому, щоб надати поштовх до самоосвіти, самовдосконалення та самореалізації, допомогти вчителю розкрити свої таланти, надати йому висококваліфікаційну допомогу у теорії і в практичній діяльності, у підвищенні результативності його педагогічної праці. Цей пріоритет на часі, тому що забезпечує динамічний розвиток педагогічної спільноти [1].

Під науково-методичним супроводом розуміють педагогічну технологію, що полягає у створенні мережевого освітнього простору, в якому відбувається професійна взаємодія рівноправних партнерів на принципах людиноцентризму, гуманізму, фасилітативності, індивідуалізації, неперервний професійний розвиток педагогічних працівників за індивідуальними освітніми траєкторіями. Науково-методичний супровід забезпечує фасилітативну підтримку духовного, професійно-фахового, інтелектуально-особистісного розвитку педагогічних працівників, їхньої

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

творчої ініціативи на всіх етапах міжкурсового періоду, максимально індивідуалізує навчання. Законодавчо утверджене право вчителя на навчання упродовж життя та академічну мобільність, вибір видів і форм професійного зростання, суб'єктів освітньої діяльності доводить, що кожен педагогічний працівник є здобувачем (а не отримувачем) освіти, бо має право на індивідуальну освітню траєкторію [3].

Водночас спрямованість науково-методичного супроводу професійного розвитку моделюється залежно від індивідуальних запитів, потреб, мотиваційних цілей педагога, його професійних можливостей, компетентнісного досвіду (соціального, професійного й особистісного).

Основними формами методичної роботи в сучасній школі є: індивідуальні, групові, колективні.

Індивідуальна форма методичної роботи вчителів у школі. Сутність цієї форми методичної роботи полягає у самостійній роботі педагога над підвищенням теоретичного рівня своїх знань, вдосконаленням методичної майстерності. Значною мірою вона залежить від загальних вимог до педагогічних кадрів керівництва навчального закладу, а також професійної відповідальності, професійних амбіцій вчителя. Тому ця форма методичної роботи вчителів є складовою їх самоосвіти. Зміст її охоплює систематичне вивчення політичної, психолого-педагогічної, наукової літератури, участь у роботі шкільних, міжшкільних та районних методичних об'єднань, семінарів, конференцій, педагогічних читань; розроблення окремих проблем, пов'язаних з удосконаленням навчально-виховної роботи; проведення експериментальних досліджень; підготовку доповідей, виступів по радіо, телебаченню, огляд і реферування педагогічних і методичних журналів, збірників та ін.. [3].

Організація самоосвіти передбачає її зв'язок з практичною діяльністю педагога; систематичність і послідовність самоосвіти, постійне ускладнення

її змісту і форм; багатоплановий (комплексний) підхід до організації вивчення обраної теми; індивідуальний характер самоосвіти як найгнучкішої форми набуття педагогом знань; гласність і наочність результатів самоосвіти в педагогічному колективі; створення в школі умов для звернення педагогів до нових досягнень науки і передового педагогічного досвіду; завершеність самоосвітньої роботи на кожному її етапі (доповіді, участь у семінарі, підготовка виступу, написання реферату, підготовка доповіді, участь у засіданні педагогічної ради, науково-практичній конференції та ін.).

Основу методичної системи вчителя становить науково-методичний комплекс забезпечення навчальної дисципліни, до якого належать навчальна програма з предмета (з внесеними за необхідності корекціями); календарно-тематичне планування (із зазначенням типів уроків, вимог до знань і вмінь учнів, якщо про це йдеться в програмі, кількості годин на вивчення певної теми та розділу, змісту домашнього завдання); опорні схеми або опорні листки (якщо календарно-тематичне планування призначено для вчителя, то опорні листки вивішують у кабінеті для учнів) для кожної паралелі (профілю навчання), кожного класу.

Істотне значення у підвищенні педагогічної майстерності має взаємовідвідування вчителями уроків. Молодий педагог, відвідавши урок досвідченого колеги, має змогу збагатити свій педагогічний багаж, спроектувати перспективи свого професійного зростання. Побувавши на уроці у початківця, педагог зі стажем зможе порадити йому, як удосконалити роботу. Можливо, досвідчений педагог знайде щось корисне і для себе у молодшого колеги [2].

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні зростає значення методичної роботи як одного з основних складників системи підвищення

кваліфікації педагогічних кадрів, активізації творчого потенціалу кожного педагога.

Сучасна доба ставить нові вимоги до вчителя. Суспільству потрібен вчитель-професіонал з високою науково-теоретичною, методичною, психолого-педагогічною, теоретичною і практичною підготовкою, здатний до безперервного навчання, творчості і постійного самовдосконалення [2].

Тому, в сучасних умовах реформаційних змін в освітньому просторі всіх рівнів важливого значення набуває підвищення ефективності методичної роботи, яка має ґрунтуватися на досягненнях психолого-педагогічної науки, перспективного педагогічного досвіду і спрямована на підвищення фахової майстерності педагогічних працівників, на розвиток творчого потенціалу кожного вчителя.

Список використаних джерел

1. Антонович Є. А. *Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного національного дизайну. Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. пр. Спеціальний випуск: Мистецько-педагогічна освіта: проблеми та перспективи / ред.кол. Буряк В. К. (гол. ред.) та ін. Кривий Ріг: КДПУ, 2005. № 13. С. 3–8.*
2. *Базиліук Е. В. Особливості викладання дизайнерських дисциплін в контексті нової парадигми освіти. Концепція сучасної мистецько-дизайнерської освіти України в умовах євроінтеграції: Матеріали міжнародної наук.-метод. конф. (Харків, 15–16 жовтня 2015 р.). Харків, 2015. С. 5–7.*
3. *Бутенко В. Г. Методологічні аспекти становлення мистецької та дизайнерської освіти в Україні. Діалог культур: Україна в світовому контексті. Мистецтво і освіта: зб. наук. пр. Львів: Українські технології, 2001. Вип. 6. С. 135–143.*

*Князєва Олена
(Полтава, Україна)*

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У сучасному суспільстві важливим чинником розвитку конкурентоспроможності є формування висококваліфікованих фахівців у різних сферах українського народного господарювання. На теперішньому етапі розвитку української держави освіта відіграє провідну роль у механізмі відтворення науки, технологій, культури та мистецтва.

Професійна освіта завжди займала проміжну ланку між виробничими процесами й новітніми технологіями та виконувала сполучну функцію, адже підготовка кваліфікованих робітників повинна постійно відповідати розвитку виробничих процесів, технологій, систем тощо. Забезпечити відповідний належний рівень професійно-технічної освіти можуть лише якісно підготовлені педагогічні кадри. Викладач закладу професійної освіти має бути творчою, креативною особистістю, а відтак, поряд з психолого-педагогічною має володіти проєктно-технологічною компетентністю.

Серед численних напрямів науково-педагогічних досліджень вирізняються праці про формування у майбутніх учителів ключової, педагогічної, професійної та інших видів компетентностей. Однак, проблемам формування проєктно-технологічної компетентності у майбутніх викладачів закладу професійної освіти до нині є малодослідженою.

Модернізація системи освіти на основі компетентнісного підходу забезпечує значні трансформації в педагогічному процесі вищих навчальних закладів України. Це стосується зміни змісту навчання, що формує базу як для теоретичної, так і практичної підготовки конкурентоспроможних

фахівців. Ці фахівці здатні не тільки володіти інформацією, а й використовувати сучасні технології, аналізувати та впроваджувати їх, бути гнучкими, володіти новими педагогічними, інформаційними та виробничими методиками. Вони вміють працювати з іншими джерелами інформації, постійно оновлювати свої знання, самостійно навчатися та розширювати свій спектр найважливіших умінь і навичок. За цим підходом увага викладачів вищих навчальних закладів акцентується на активній навчально-пізнавальній діяльності студентів, яка базується на їх ініціативності та відповідальності.

Головна мета сучасної вищої педагогічної освіти дозволяє у формуванні особистості майбутнього фахівця, компетентного й відповідального, здатного навчатися з урахуванням сучасних вимог суспільства. Важливо, щоб вони могли аналізувати техніко-технологічну інформацію, мобілізуватися для розв'язання проблемних ситуацій та швидко приймати відповідні рішення. Це підтверджує необхідне формування у майбутніх викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти компетентності в проектно-технологічній сфері.

Компетентність розглядається не тільки як набуті професійні знання, вміння та досвід у певній сфері, а й як сукупність установок, позитивних тенденцій, інтересів і прагнення, що настає особистість. Це здатність ефективно використовувати знання та навички разом із особистісними якостями для досягнення необхідного результату в конкретних робочих ситуаціях.

Таким чином, компетентність представляє собою практичне застосування набутих знань, умінь та навичок особи як професійного суб'єкта, маючи володіння відповідною компетенцією та здатність її виконуватися в професійному контексті. Вона обґрунтовується на знаннях, вміннях, навичках, досвіді та цінностях, отриманих під час навчання.

Компетентність базується на здатності ефективно вирішувати виникаючі проблеми, обґрунтовано приймати рішення та відповідати за їх дослідження. З огляду на досвід країн, що впроваджують компетентнісний підхід, наприклад, Україна, Польща, США, пропонуємо представити систему компетентностей на різних рівнях освітнього процесу.

Розглядаємо проектно-технологічну компетентність як цілесну характеристику діяльності, що охоплює можливості розвитку, освоєння та практичної реалізації творчих аспектів професійно-педагогічної, заснованих на відповідних знаннях та вміннях фахівця, а також на особистісних якостях і досвіді.

У подальшому ми будемо розглядати структурні особливості цієї компетентності. Наш підхід до визначення складових проектно-технологічної компетентності обґрунтовується на припущенні про створення загальної структури будь-якого типу компетентності.

Визначення компонентів компетентності майбутніх викладачів закладу професійної освіти базується на вивченні їх діяльності. Це дослідження виокремило, що педагог повинен мати розвинену мотивацію для творчої (креативної) діяльності, яка є максимальною з ключових професійних цінностей. У своїй професійній практиці викладач має постійно прагнути до самовдосконалення та самонавчання, а також вміти мотивувати учнів до особливого розвитку, щоб залишитися конкурентоспроможним фахівцем на ринку праці. Це аспекти, які ми визначили як ціннісно-мотиваційну складову проектно-технологічної компетентності.

Професійна педагогічна діяльність викладача у професійно-технічному навчальному закладі є дуже різноманітною. високого рівня психолого-педагогічної підготовки для забезпечення належної освітньо-виховної діяльності, викладач повинен володіти комплексом знань, умінь та

навичок у своїй професійній галузі. У своїй професійно-педагогічній діяльності викладач професійного (професійно-технічного) навчального закладу, перш за все, має володіти теоретичним матеріалом з фахових дисциплін, які формують професійно-теоретичну підготовку учнів для розуміння сутності виробничих процесів.

Крім того, майбутній викладач закладу професійної освіти має комплекс знань щодо інноваційної професійної діяльності та вміти їх застосування на практиці, зокрема, через впровадження проєктної діяльності як ефективною реалізації педагогічного плану.

Модернізація вищої освіти в Україні спрямована на досягнення найвищих світових стандартів, які відображають орієнтацію українського суспільства на новий тип гуманістично-інноваційної освіти. Ця модернізація передбачає створити перспективну модель підготовки кваліфікованих фахівців, здатних конкурувати в європейському та світовому просторі, а також виховання професійно мобільного молодого покоління, здатного робити особистісні духовно-світоглядні вибори.

Сучасні соціально-економічні умови та особливості розвитку держави, які характеризуються переходом до нових технологій та збільшенням обсягу знань про перетворення матеріалів, енергії та інформації на допомогу людині, поставили перед освітою нові завдання. Виконання цих завдань повинно сприяти формуванню компетентної особистості в професійному та культурному аспектах, здатної жити в умовах технологічного розвитку суспільства.

Професійна підготовка фахівців у вищих педагогічних закладах України займає особливе місце серед пріоритетних завдань сучасної освіти. Ця підготовка має напрямок формування особистості педагога, яка залишається ключовою особою, призначена для реалізації цілої освіти.

Для успішної реалізації проєктно-технологічної діяльності в професійних навчальних закладах необхідно підготувати майбутніх викладачів до організації та виконання творчих проєктів, а також захист цих проєктів. Реалізація творчих проєктів передбачає наявність певних знань та навичок, які студенти підтримують під час вивчення проєктування та моделювання. Головною метою навчання майбутніх викладачів спеціальних дисциплін полягає в ознайомленні студентів з етапами проєктування, основними принципами композиції, технічним та художнім конструюванням виробів.

Проєктно-технологічна компетентність є результатом інтеграції окремих особистісних якостей, кожна з яких віддзеркалює певну грань компетентності та утворює її складові. У результаті проведеного дослідження було виділено такі складові проєктно-технологічної компетентності майбутнього викладача закладу професійної освіти: ціннісно-мотиваційна, когнітивна, процесуально-діяльнісна, дослідницько-рефлексивна та ергономічна, кожний з них має складну структуру та включає ціннісний, когнітивний, діяльнісний та креативний компоненти.

Підготовка фахівців творчо-педагогічних спеціальностей у закладі вищої педагогічної освіти ґрунтується на поєднанні педагогічних технологій з науково-виробничими та інноваційними, що створює належні умови для формування проєктно-технологічної компетентності майбутніх викладачів.

У процесі наукового дослідження було визначено наступні групи закономірностей: обумовленості, становлення, розвитку, актуалізації та результативності. Характеристика кожної групи розкриває особливості формування окремих складників проєктно-технологічної компетентності майбутніх викладачів закладу професійної освіти.

Список використаних джерел

1. Андруховець П. М. Проект «Тьютор»: [Опанування учнями управлінь. способу діяльн.] Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико зорієнт. зб. / Ліцей міжнар. відносин № 51 м. Києва та ін.; Наук. кер. і ред. І. Г. Єрмаков.. Київ : Департамент, 2003. 500 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Н. М. Бібік; під заг. ред . О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. С. 49.
3. Бойко О. П. Знання та їх роль в інформаційно-технологічній підготовці навчальних проектів. Трудова підготовка в закладах освіти. 2007. № 1. С. 14-18.
4. Бондар В. І. Дидактика: підруч. [для студ. Вищ. Навч. Закл.] / В. І. Бондар. Київ : Либідь, 2005. 264 с.
5. Дубасенюк О. А., Вознюк О. В. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 180 с.
6. Зязюн І. А. Світоглядні пріоритети педагогіки Сучасні інформаційні технології та іноваційні методики навчання в підготовці фахівців: Методологія, теорія, досвід, проблеми. Київ: Вінниця. 2002. Ч.1. С. 10-16. (15)
7. Ізбаш С. С. Проектна діяльність як фактор соціально-професійної адаптації студентів педагогічного університету : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Ізбаш Світлана Сергіївна. Київ : 2007. 23 с.
8. Кокурн О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с
9. Матійків І. М. Компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців. Педагогіка і психологія професійної освіти : наук.-метод. журнал. 2006. № 3. С. 44-53.

*Анастасія Полуян
Алла Пригодій
(Чернігів, Україна)*

ШЛЯХИ І МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ЗПТО

Постановка наукової проблеми. Об'єктивною передумовою успішного отримання знань в ЗПТО є пізнавальна активність учнів.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Оволодіти знаннями, дійсно засвоїти їх можливо лише за допомогою власної пізнавальної діяльності, власного розуму. Яким би майстерним не був сам по собі виклад навчального матеріалу педагогом, він не гарантує успішного засвоєння учнями нових знань. Засвоєння відбувається лише тоді, коли учень за власним бажанням, зацікавленістю, зусиллями, роботою мозку, волі, почуттів, змусить себе слухати, зрозуміти і запам'ятати. Тому навчально-пізнавальна діяльність учнів - є і засобом і в той же момент результатом навчання. Звідси постає безумовна необхідність активізації пізнавальної діяльності учнів. Без неї не відбудеться повноцінного процесу навчання.

Питання стимулювання навчання належать до актуальних проблем у сучасній педагогічній науці та практиці. Впровадження принципу активності у процесі навчання виявляє велике значення, оскільки сам процес навчання і розвиток учнів мають активний характер, і від якості навчання залежить кінцевий результат, а також розвиток та виховання учнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Умови ефективної організації навчально-пізнавальної діяльності учнів розглядали: П. Автономов, Н. Бібік, М. Данілова, Т. Светлова, М. Скаткін, А. Сорокін; форми та методи активізації навчально-пізнавальної діяльності знайшли відображення в працях А. Алексюка, В. Лозової, В. Онищука, О. Савченко, І. Харламова, Л. Шевцової, Щукіної та ін.

Метою статті є висвітлення системи прийомів, методів та засобів активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗПТО, що створюють сприятливі умови для розвитку навчально-пізнавального інтересу, формування мотивів і мотивації навчання.

Виклад основного матеріалу. Активізація пізнавальної діяльності учнів є однією з головних проблем педагогіки. В наш час спостерігається зниження інтересу до навчання, інтелектуальна пасивність. Тому

пояснюється особлива увага педагога до використання методів і прийомів, які потребують активної мислительної діяльності, за допомогою яких формуються вміння порівнювати, узагальнювати, бачити проблему, коригувати отримані результати [3, с. 45].

Однією з центральних проблем у підвищенні ефективності та якості навчального процесу є активізація навчання учнів. Її важливість полягає в тому, що навчання спрямоване не лише на сприйняття навчального матеріалу, а й також на стимулювання позитивного відношення учнів до самої навчальної діяльності. Такий підхід передбачає, що учні не лише отримують знання у готовому вигляді, але й активно взаємодіють з ними, застосовуючи їх у практичних завданнях. Це особливо важливо, оскільки навчальний процес має бути цікавим та корисним, а не лише передавати теоретичні положення, які учні не можуть використовувати на практиці.

Допомогти учням повною мірою проявити свої здібності, розвинути ініціативу й самостійність, творчий потенціал – одне з основних завдань сучасної освіти. Успішна реалізація цього завдання багато в чому залежить від сформованості в учнів пізнавальних інтересів,

Інтерес до навчання, активність під час навчальної роботи, здатність до самостійного пізнання, напруження розумових зусиль у процесі вирішення пізнавальних завдань сприяють активному навчанню учнів та створюють сприятливі умови для розвитку їх пізнавальної діяльності.

Зовнішній аспект активної навчальної діяльності учнів полягає в тому, що до цієї діяльності необхідно залучити всіх учнів даної групи і кожного з них.

Ця вимога може бути здійснена тільки з допомогою умілого поєднання фронтальної, групової, індивідуальної роботи учнів, а також за допомогою сучасних засобів індивідуального навчання. Такими засобами є дидактичні

матеріали з друкованою основою, картки-інструкції, картки-зразки, засоби програмованого контролю та інше [1].

Внутрішня сторона цієї активності складається з потреб, мотивацій діяльності, фізичних та розумових зусиль та реалізації власних пізнавальних можливостей.

У навчальному процесі закладу професійно-технічної освіти важливою роллю відзначаються організаційні форми, які стимулюють активну участь учнів на заняттях, сприяють збільшенню їх знань та відповідальності за власні досягнення. Ефективне розв'язання цих завдань можливе за допомогою застосування технологій активного навчання.

Педагогічні умови, що сприяють розвитку навчально-пізнавальної активності учнів це:

- створення атмосфери співробітництва та доброзичливості в групі;
- створення «ситуації успіху» для кожного з учнів;
- включення учня в активну діяльність, колективні форми роботи;
- використання елементів зацікавленості, нестандартності щодо навчального матеріалу;
- використання проблемних ситуацій;
- практико-орієнтована спрямованість матеріалу, що вивчається.

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності – це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що, першою чергою, спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмінь нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування [2].

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів потрібно використовувати всі рівні засвоєння знань: від відтворювальної діяльності через перетворюючу на головну мету – творчо-пошукову діяльність.

Творчо-пошукова діяльність виявляється ефективнішою, якщо їй передують відтворююча і перетворююча діяльність, у ході якої учні засвоюють прийоми вчення.

За допомогою активізації навчально-пізнавальної діяльності його форм, методів можна досить ефективно вирішувати цілу низку завдань:

- формувати не лише пізнавальні, а й професійні мотиви та інтереси, розвивати системне мислення;

- вчити колективної, мислительної та практичної роботи, формувати соціальні вміння та навички взаємодії та спілкування, індивідуального та спільного прийняття рішень:

- виховувати відповідальне ставлення до справи, соціальних цінностей як колективу, так і суспільства в цілому.

Якщо необхідно не тільки запам'ятати, зрозуміти, а ще й практично оволодіти певними знаннями, то зрозуміло, що пізнавальна діяльність учнів не може зводитися тільки до слухання, сприйняття та фіксації навчального матеріалу. Отримані знання учень намагається одразу ж у думках застосовувати, прикладаючи до власної практики і в такий спосіб формувати новий образ професійної діяльності. Чим активніше проходить процес навчально-пізнавальної діяльності тим більш продуктивний його результат.

В учнів починають формуватися стійкі нові переконання і значно поповнюється багаж професійних знань.

Вирішення проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів вимагає:

- озробки прийомів і способів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності,

- озброєння викладачів цими методами і прийомами, тобто активізації діяльності самого викладача,

- створення умов для активної навчальної роботи, наукового пошуку учнів, озброєння їх способами і прийомами активного мислення.

Висновки. На сучасному розвитку освіти проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів набуває особливо важливого значення у зв'язку з високими темпами розвитку та вдосконалення науки і техніки, потребою суспільства в людях освічених, здатних швидко орієнтуватися в любых обставинах, мислити самостійно та вільно. Виконання таких завдань стає можливим лише за умов активного навчання, стимулюючого розумову діяльність учнів, що сприяє формуванню пізнавального інтересу до набуття знань та навчальної діяльності.

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності: озброюють знаннями, вміннями та навичками; сприяють вихованню світогляду, моральних, естетичних якостей учнів; розвивають їх пізнавальні сили, особистісні якості (активність, самостійність, пізнавальний інтерес); виявляють та реалізують потенційні можливості учнів; долучають до пошукової та творчої діяльності.

Отже, активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів ЗПТО має дуже важливе значення, але й вимагає великих зусиль зі сторони педагогів.

Список використаних джерел

1. Светлова Т.В. *Форми організації навчальної діяльності на уроці. Методи, прийоми навчання: дидактична абетка. Математика в школах України: Науково-методичний журнал.* 2012. N 28. С. 6-11.
2. Шевцова Л. *Активізація пізнавальної діяльності учнів за допомогою ситуативних завдань. Дивослово.* 2001. №12. С. 43-45.
3. Щукіна Г. *Педагогічні проблеми формування пізнавальних інтересів учнів.* Київ : Либідь, 1998. 274 с.

УДК 377.1

*Світлана Нечипоренко
Алла Пригодій
(Чернігів, Україна)*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО НА РИНКУ ПРАЦІ ВИПУСКНИКА ЗПТО У ГАЛУЗІ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка наукової проблеми. Як показує досвід багатьох науковців «конкуренція є головним координуючим, мотивуючим та організаційним механізмом ринкової економіки» [3]. Притаманна конкуренція й сфері соціально-трудова відносин і виникає на ринку праці між роботодавцями, що змагаються за залучення необхідного їм фахівця, та між самими фахівцями за отримання робочого місця. Отже, конкурентоспроможність фахівця стає важливим об'єктом вивчення як економічних, так і педагогічних наук.

Саме в зв'язку з цим, багато науковців приділяють увагу удосконаленню підготовки конкурентоспроможного на ринку праці випускнику закладу професійно-технічної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Такі науковці як В. Близнюк, Н. Глевацька, О. Грішнова, О. Єсіна, Г. Кравчук, Л. Лісогор, В. Медведь, М. Семикіна, Л. Сергеева, Н. Шульга, С. Щур та інші в своїх працях висвітлювали сутність та особливості конкуренції на ринку праці, розглядали основи формування конкурентоспроможності фахівця.

На теоретико-методологічному рівні проблема професійного вдосконалення конкурентоспроможного фахівця розкрита в дослідженнях вітчизняних науковців І. Бега, Б. Вульфою, К. Возіна, О. Загіка, Л. Кулікової, В. Сластwonіна та ін.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Але дана проблема залишається актуальною, яка потребує більш детальнішому розкриттю основних напрямків формування конкурентоспроможності фахівців взагалі і в системі профтехосвіти зокрема.

Мета статті - висвітлення рекомендацій щодо забезпечення конкурентоспроможності випускників ЗПТО у галузі харчових технологій на ринку праці.

Виклад основного матеріалу. У результаті аналізу наукових досліджень встановлено, що «конкурентоспроможна особистість визначається здатністю адаптуватися до постійних змін суспільних умов, науково-технічного прогресу й нових видів діяльності та форм спілкування за умови збереження позитивного внутрішнього потенціалу» [3].

Сучасна система освіти повинна не тільки надавати якісну теоретичну освіту, а й формувати світогляд та інтелектуальний розвиток випускників.

Застосування сучасних педагогічних технологій створює умови для досягнення спроектованого результату шляхом оптимального підбору та розподілу ресурсів, розширює можливості вирішення такого складного педагогічного завдання, як формування професійної компетентності соціально активного випускника, конкурентного на ринку праці [2].

Сьогодні наголошується на необхідності випереджаючого розвитку професійної освіти з метою підготовки кваліфікованих фахівців конкурентоздатних на ринку праці, таких, що вільно володіють своєю професією й орієнтуються в суміжних областях діяльності, готові до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності. Реалізація цієї мети припускає перш за все підвищення якості освіти. Вирішення цієї проблеми багатопланове, оскільки якість освіти визначається сукупністю показників, що характеризують різні аспекти навчальної діяльності:

- зміст освіти;
- технології навчання;
- матеріально-технічне забезпечення;
- кадровий потенціал тощо [1].

Інформатизація професійної освіти, розроблення педагогічних програмних засобів, забезпечення доступу до світових інформаційних ресурсів є важливою умовою її модернізації і як наслідок – підвищення конкурентоспроможності.

В організації освітнього процесу поширюються інтерактивні мультимедіа-технології, відеоконференції, вебінари, системи комп'ютерного тестування, автоматизованого програмування технологічних процесів тощо.

Зупиняючись на обсязі сучасного навчального матеріалу, важливості його засвоєння, відпрацювання навичок, хочеться рекомендувати такі методи навчання, як командні ігри, тести, тренінги, групові дослідження, які можуть застосовуватись педагогами ЗПТО [4].

Великої уваги заслуговують ділові ігри, які дають здобувачам освіти змогу якнайкраще проявити свій професіоналізм, компетентність, уміння застосовувати здобуті знання. А переваги групового дослідження полягають у тому, що в навчанні здобувачів складається ситуація, яка може трапитися в житті. Між теорією і практикою встановлюється тісний зв'язок – здобувачі освіти вчаться використовувати здобуті знання у професійній сфері (вибір різних методів вирішення тієї чи іншої проблеми, послідовне моделювання ситуацій, що вимагають від учнів пошукових зусиль, спрямованих на пошук оптимальних шляхів розробки проєктів та їх впровадження тощо), виявляють самостійність у роботі, розвивають творчу та пізнавальну активність, намагаються логічно мислити [1].

Основними завданнями і напрямками цих методів є:

-сприяти професійному становленню майбутнього кваліфікованого робітника;

-інформаційна консультація щодо нових, сучасних і актуальних професій на ринку праці;

-формування якостей молодого фахівця, його адаптація до сучасних вимог ринку праці;

-інформаційно-консультативна підтримка молоді у започаткуванні власної справи;

-спрямовувати майбутніх фахівців до активного пошуку роботи;

-надавати допомогу у працевлаштуванні.

Як відомо, майбутнім кваліфікованим робітникам неможливо бути конкурентоспроможними без подолання своїх недоліків, невпевненості в собі та своїй компетентності. Тому важливо створити сприятливі умови, які б вимагали постійної внутрішньої боротьби та подолання. Саме тому особливо важливо було створити в освітньому процесі таке середовище, яке спонукало б здобувачів освіти до постійного пошуку та особистої оцінки свого попереднього досвіду, модифікації своєї професійної поведінки, рефлексії, роботи над собою і на цій основі самовдосконалення.

Під час проведення дослідження нами був проведений семінар «Як продати себе так, щоб тебе захотіли купити». Мета даного семінару була допомогти майбутнім кваліфікованим робітникам у галузі харчових технологій бути впевненими в собі, здатними ефективно виконувати завдання в звичайних і нетрадиційних учбових та практичних ситуаціях, швидко пристосовуватися до нових умов навчання і роботи, а також адаптуватися до нового колективу і подолати труднощі, розчарування та невдачі.

Було створено рефлексивно-оціночне середовище, де використовувалися такі методи: самоспостереження, аналіз виробничих

ситуацій, створення професійного портфоліо, рефлексивні бесіди, проведення семінарів, тренінгів та рольових ігор.

Ключовим викликом у процесі створення рефлексивно-оціночного середовища було залучення майбутніх кваліфікованих робітників у галузі харчових технологій до участі у професійних майстернях. Особисті історії успіху від провідних експертів галузі та наочна демонстрація робочих технік надали можливість майбутнім кваліфікованим робітникам отримати сучасні знання та досвід, сприяли розвитку їхніх пізнавальних потреб та готовності постійно вдосконалюватися в обраній професії.

Практичне навчання у формі тренінгу стало інструментом для розвитку навичок та збагачення досвіду, допомагаючи підвищити когнітивну ефективність себе та інших, а також посилити процес набуття знань. Під час тренінгу склалося неформальне та невимушене спілкування, що відкрило перед здобувачами освіти безліч варіантів розвитку та вирішення проблем, що накопичилися. Вони з ентузіазмом сприйняли даний метод, оскільки він зробив процес навчання цікавим і легким.

Майбутні кваліфіковані робітники хочуть відчувати важливість і необхідність виконуваної ними роботи, яка повинна надавати можливості для саморозвитку, самопостереження та самореалізації в процесі трудової діяльності. Тому формування конкурентоспроможності випускників закладів професійно-технічної освіти в галузі харчових технологій є складним процесом, під час якого необхідно не тільки висвітлити базові теоретичні відомості, а й зрозуміти, чи володіють майбутні фахівці необхідними навичками для ведення конкурентної боротьби, а також створити всі умови, необхідні для перевірки отриманих знань на практиці.

Висновки. На основі вищевикладеного можна визначити, що конкурентоспроможність є багаторівневе інтегральне особистісне утворення, що проектується на всі сфери життєдіяльності людини, яке є

фактором активізації діяльності особистості, перш за все професійної і має бути важливим орієнтиром освітньої діяльності.

Формування конкурентоспроможності випускника ЗПТО тісно пов'язане з педагогічними проблемами пошуку технологій, умов, механізмів цього процесу, який спрямований на розвиток особистісних якостей, реалізацію потенціалу і здібностей людини.

Список використаних джерел

1. Загіка О. Інноваційне навчальне середовище – запорука професійної компетентності та конкурентоспроможності випускника ПТНЗ. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. ІПТО НАПН України; РВНЗ «КІПУ». 2013. Випуск 5. С. 57-59.
2. Кравчук Г. Шлях до підвищення компетенції випускника. *Профтехосвіта*. № 2 (26). 2011. С. 44-45.
3. Медведь В.В. Основи формування конкурентоспроможності фахівця: чинники, складові, критерії. *Теорія та методика управління освітою: електронне наукове фахове видання*. 2011. №7. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_7/9.pdf (дата звернення: 20.05.2023).
4. Сергеева Л.М. Конкурентоздатність фахівця як соціально-педагогічна категорія. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. зб. наук. пр. / [редкол. Л.Б. Лук'янова та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. К. 2015. Вип. 1 (10). С. 72-80.

*Катерина Коваль
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЇ

У сучасному світі технологічний прогрес постійно розвивається, і це впливає на всі аспекти нашого життя, включаючи освіту. Однією з найважливіших галузей освіти є технологія, яка вчить молодь розуміти та

застосовувати нові конструкційні матеріали. Мета цієї публікації – розглянути, як використання нових матеріалів сприяє покращенню процесу навчання на уроках технології.

Данна тема є досить актуальною, адже сучасні технологічні рішення в галузі матеріалознавства дозволяють створювати нові матеріали з унікальними властивостями, що розкриває безмежні можливості для навчання на уроках технології.

Аналіз останніх досліджень показав що аспектами цього питання займалися такі науковці як Д. Гринь , С. Рябець , Ю. Носова , В. Титаренко та ін.

Сьогодні на уроках технологій, замість традиційних дерев'яних дошок чи металевих профілів, учні разом з вчителем можуть використовувати для проектування виробів нові конструкційні матеріали. Популярним в проектно-технологічній діяльності учнів є виготовлення виробів із екоматеріалів. Для виготовлення таких речей використовують різноманітні природні матеріали, серед яких лоза, солома, бамбук, бавовна та інші. Ці матеріали є недорогими та доступними.

Поряд з природними використовують і штучні матеріали. Це нові конструкційні матеріали - композити - тверді матеріали, що утворюються в результаті поєднання двох або більше компонентів і характеризуються покращеними властивостями, ніж початкові складники. Найрозповсюдженішими деревними композиційними матеріалами є фанера, ДСП, а також МДФ (деревоволокниста плита середньої щільності), ОСП (орієнтовно-стружкова плита) та ДПК (деревно-полімерні композити).

Також урізноманітнити шкільні заняття з технологій допоможуть смарт-матеріали. Учні можуть створювати різноманітні пристрої за допомогою мікроконтролерів, сенсорів та інших смарт-матеріалів. Наприклад, роботи зі світлодіодами, термометрами чи датчиками руху. А за

допомогою смарт-текстилю можна експериментувати з тканинами які реагують на температуру, світло чи вологість.

Ці нові матеріали можуть бути використані для створення захоплюючих проєктно-технологічних освітніх завдань на уроках технології. Це чудова можливість досліджувати властивості різних матеріалів за допомогою спеціальних дослідницьких проєктів. Учні можуть вивчати, як структура матеріалу впливає на його властивості та як використовувати ці властивості для створення корисних продуктів.

Використання нових конструкційних матеріалів сприяє й розвитку практичних навичок учнів. Вони вчаться користуватися сучасними інструментами та обладнанням для обробки матеріалів, що може бути корисним у подальшому житті. Робота з новими технологіями також сприяє розвитку навичок щодо проблемного вирішення проєктно-технологічних завдань, адаптації учнів до сучасних техніко-технологічних змін та творчого мислення.

Також, важливою перевагою використання нових конструкційних матеріалів є їхня екологічна сторона. Багато з цих матеріалів створюються з використанням відновлюваних ресурсів або зменшують викиди відходів, що сприяє збереженню природи та сталому розвитку.

Уроки технології з використанням нових конструкційних матеріалів можуть надихнути учнів на вибір професійного шляху в галузі інженерії, дизайну чи матеріалознавства. Цей підхід до навчання підвищує зацікавленість та корисність уроків технології для молодого покоління.

Таким чином, використання нових конструкційних матеріалів на уроках технології допомагає учням розвивати креативність, практичні навички та готувати їх до викликів сучасного світу. Це сприяє покращенню процесу навчання та розвитку компетентностей, які будуть корисними у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Трудове навчання (технічні види праці). 8 клас. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/gashyak-labor-training-technical-types-of-work-8-class-2016/21.php> (дата звернення 16 жовтня 2023 р.).
2. Розробки уроків. Трудове навчання. URL: <https://ukped.com/rozrobky-urokiv/trudove-navchannia.html> (дата звернення 18 жовтня 2023 р.).
3. Програма з трудового навчання для 5-9 класів. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/2-trudove-navchannya-5-9.doc>
4. Нові конструкційні матеріали та область їх застосування. URL: <https://moyaosvita.com.ua/fizuka/novi-konstrukcijni-materiali-ta-oblast-%D1%97x-zastosuvannya/>

*Олександр Мартиненко
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Високий і швидкий рівень інформатизації всіх сфер людської діяльності призвів до стрімкого розвитку використанні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Успішне користування такими технологіями можуть забезпечити лише ті члени суспільства, які володіють необхідними знаннями, вміннями і навичками, що дають змогу практично взаємодіяти в інформаційному просторі, швидко адаптуватися до нових тенденцій. Тому важливо, щоб майбутній фахівець технологічної освіти, а саме педагог технологій вмів оперативної і якісно працювати з інформацією, використовуючи задля цього сучасні засоби та методи інформаційно-комунікаційних технологій.

Використання інформаційних і телекомунікаційних технологій у начальному процесі веде до змін змісту професійно-технологічної освіти, матеріально технічного забезпечення професійно-технологічних навчальних

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

закладів, рівня професійної культури педагога професійного навчання. Виникає потреба в оновленні комплексно-методичного забезпечення дисциплін професійного спрямування, засобів навчання, готовності педагога професійного навчання до використання у своїй діяльності нових технологій навчання, які, в свою чергу, вимагають від педагога постійної самоосвіти. Необхідність широкого використання сучасних комп'ютерних засобів, інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі є незаперечним фактом [1, с.17].

Аналіз сучасної науково-методичної літератури, свідчить про тенденцію все більш широкого використання інформаційних технологій у навчальному процесі вищих навчальних закладів. Саме так до сфери увійшли інновації:

- Кінофільми.
- Відеофільми.
- Презентації.
- Майстер-класи по обраній темі.
- Мультимедійні дошки, проектори.
- Пристрої зв'язку (веб-камера, система передачі даних, адаптер, тощо).
- Спеціалізоване навчальне програмне забезпечення, методичні.
- Матеріали.
- Лабораторне та демонстраційне обладнання.

Майбутній педагог у своєму арсеналі повинен мати безліч нових методів та форм, різноманітних технологій для викладання свого предмету. Тому знання про використання інформаційно-комунікаційних технологій повинні посідати головне місце у його розвитку. Сучасні засоби навчання використання інформаційно-комунікаційних технологій повинні заохочувати, пробуджувати інтерес і мотивацію, навчати самостійно

мислити і діяти, спирати на формування цінностей, створювати атмосферу співробітництва та взаємодії.

Тому аналізуючи безліч джерел, можна виділити найпопулярніші ІКТ у використанні педагога технологій:

- проектне навчання,
- хмарні технології,
- веб-квести,
- кейс технологія,
- коучинг.

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітню систему України та формування єдиного інформаційно-освітнього простору – одні з пріоритетних напрямів сучасної державної політики. Зокрема, в «Національній доповіді про розвиток освіти в Україні» відмічається: «Головною метою в контексті створення інформаційного суспільства й освітньоінформаційного простору є забезпечення доступу до інформації широкого спектру споживання; належне інформаційне забезпечення всіх гілок влади; розвиток та впровадження сучасних комп'ютерних технологій у системи освіти, державного управління, науці та інших сферах; створення в найкоротші строки необхідних умов для забезпечення широкого доступу навчальних закладів, наукових та інших установ до мережі Інтернет; розширення й удосконалення подання у мережі Інтернет об'єктивної політичної, економічної, правової, екологічної, науково-технічної, культурної та іншої інформації про Україну; розвиток освітніх і навчальних програм на базі комп'ютерних інформаційних технологій» [2].

На сучасному етапі розвитку освіти вимоги до педагога зросли дуже швидко, адже використанні ІКТ в цій системі зумовлюють відповідну підготовку майбутнього студента технологічної освіти. Тому у процесі

підготовки майбутніх фахівців технологічної освіти потрібно використовувати такі програмні продукти:

1. Мови програмування, за допомогою яких педагог і майбутні фахівці мають змогу створювати свої різні програмні продукти. Користування таких програм як «Delphi», «Lazarus» даватимуть змогу розробляти методичні матеріали для використання на практиці, проекти, плакати, шаблони.
2. Готові програмні продукти. До них належать: навчальні програми КОМПАС, AutoCAD, PatternsCAD, nanoCAD та інші. За допомогою них можна мати вільний доступ до відеофільмів, відео уроків, довідникових матеріалів, фільм про дизайнерські підготовки, проекти, майстер-класи.
3. Пакет програм Microsoft Office є основним засобом вирішення практичних завдань майбутніх учителів трудового навчання та технологій, як і для вчителів будьяких спеціальностей, надаючи можливість технічної обробки текстового і наочного матеріалу.
4. Хмарні сервіси (Google) для організації самостійної роботи студентів.

Таким чином використанні інформаційно-комунікаційних технологій при підготовці майбутніх фахівців технологічної освіти стає невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу. Методика правильного використання і застосування комп'ютера на заняттях та під час самостійної роботи має вагому ланку у компетенції сучасного фахівця технологій.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р. С. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти* / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. Київ: «Освіта України», 2006. 390 с

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

2. *Матеріали виїзного спільного засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти та Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України " Про хід виконання Державної програми "Інформаційні та комунікаційні технології / Ком. Верх. Ради України з питань науки і освіти упоряд.: І. Б. Жилияєв, М. К. Родіонов, А. І. Семенченко, редкол.: К. С. Самойлик (голова) та ін.. Київ : СофтПрес, 2007. С. 53-54.*

УДК 379.821:502/504]:004

*Катерина Сердюк
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ГУРТКА «ФОТОЕКОЛОГИ »

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) навчання має велику актуальність у сучасному освітньому процесі. Завдяки ІКТ педагоги мають можливість створювати інтерактивні заняття, які залучають дітей до активного навчання. ІКТ також допомагають у підготовці, збереженні та обробці інформації, що робить процес навчання більш ефективним і цікавим для здобувачів освіти.

Поняття інформаційно-комунікаційних технологій навчання (ІКТ) науковці трактують як сукупність методів і технічних засобів реалізації інформаційних технологій на основі комп'ютерних мереж і засобів забезпечення ефективного процесу навчання. (1)

Комп'ютерні програми та онлайн-ресурси дозволяють дітям здобувати нові знання і навички з екології в цікавій та доступній формі. Крім того, використання ІКТ сприяє розвитку цифрової компетентності вихованців, яка є важливою в сучасному інформаційному суспільстві. Таким чином, використання ІКТ навчання стає необхідним для підготовки здобувачів освіти до успішного функціонування в сучасному світі.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Застосування у освітньому процесі інструментарію інформаційно-комунікаційних засобів відкриває широкі можливості для покращення навчального процесу та розвитку компетентностей вихованців гуртка.

Однією з найважливіших переваг використання ІКТ у освітньому процесі є можливість заглибитися у вивчення фотоекології через використання цифрових засобів та програмного забезпечення. Це дозволяє гуртківцям отримати доступ до багатоформатної інформації, відео та фотоматеріалів, які допомагають зрозуміти складні концепції та показати реальні приклади роботи у цій галузі. [1, С. 70].

Змістом організації освітньої діяльності гуртка фотоекології передбачено використання спеціалізованих програм та мобільних додатків, що дозволяють виконувати різні завдання, аналізувати і порівнювати, фіксувати візуалізувати дані, розраховувати екологічні показники та проводити дослідження екосистем. Це сприяє якісному постійному процесу формування і удосконалення освітніх компетентностей передбачених програмою гурткової роботи з фотоекології, розвитку аналітичного мислення та дослідницьких навичок.

Надзвичайно важливою є функція інтерактивності у освітньому процесі, що забезпечується використанням ІКТ. Відтак, віртуальні екскурсії, заняття та інтерактивні завдання створені за допомогою ІКТ допомагають зацікавити вихованців темою дослідження, та забезпечити активну участь усіх учасників гуртка у запропонованій освітній взаємодії.

Освітній процес у гурткової роботи з фотоекології на думку автора можна удосконалити та розширити, навіть зробити міжнародним за рахунок залучення онлайн-курсів, вебінарів та інших форм дистанційного навчання. Це дозволить здобувачам освіти самостійно вивчати нові матеріали та виконувати завдання у своєму темпі, а також спілкуватися з іншими

експертами та дітьми з різних країн світу, таким чином готуючись до професійної самореалізації у галузі екології.

Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання у гуртку фотоекологів є невід'ємною частиною освітнього процесу, що допомагають поглибити знання, розвивати навички та навчити дітей якісно використовувати сучасний інформаційний інструментарій для вирішення життєвих завдань. Застосування інформаційно-комунікативних технологій у освітньому процесі гурткової роботи сприяє підвищенню мотивації гуртківців та розвитку їх творчого потенціалу, дозволяє нарощувати ефективність навчального процесу, сприяє швидкому доступу гуртківців до актуальної інформації, дозволяє швидко ділитися своїми знаннями і досвідом, а також розвивати свої компетентності в області екології та фотографії. Аналізовані технології допомагають створити сприятливе освітнє середовище, стимулюють творчий підхід до реалізації навчальної програми та розширюють можливості позашкільної освіти і виховання.

Список використаних джерел

1. Вахрущева Т. Ю. *Інтерактивні технології навчання як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності. Нові технології навчання. Київ: НМЦВО, Вип. 4. 2007. С 67 -73.*
2. *Навчальні програми та методичні матеріали для закладів позашкільної і загальної середньої освіти (очна і дистанційна форми навчання) [збірник /за загальною редакцією доктора педагогічних наук В.В. Вербицького]. Київ: НЕНЦ, 2020. 653 с.*
3. *Новації позашкільної освіти / Збірник методичних матеріалів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти. Київ: НЕНЦ, 2022. 146 с.*
4. *Методичні матеріали за напрямами позашкільної освіти URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/metodichni-materiali-za-napryamami-pozashkilnoyi-osviti> (дата звернення - 20.09.2023).*

*Ганна Гонтар
(Полтава, Україна)*

ДОПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА УЧНІВ У ЗАГАЛЬНО- ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

До професійна підготовка старшокласників спрямована на формування компетентності відповідальної особистості, яка здатна до саморозвитку в умовах сучасного інформаційного суспільства.

До професійної підготовка учнів потребує побудови освітнього середовища профільної школи, яка спрямована на розвиток відповідальної особистості за свої вчинки.

Характеризуючи науково-педагогічні праці С.Гончаренка виходимо з того, що у процесі допрофесійної підготовки повинні дотримуватися трьох законів виховання:

1. Паралельної педагогічної дії А.С. Макаренка «У житті дітей немає жодного слова, жодного явища, або відношення, які крім свого безпосереднього значення, не мали б виховного значення»;

2. Життя освічує, (формує, виховує) швейцарського педагога Й.Г. Песталоцці;

3. Виховання історичної зумовленост, залежності виховання від конкретних історичних обставин, у яких нове покоління вступає в життя.

Ці три закони діють постійно, разом та об'єктивно, тобто незалежно від волі та свідомості людей [1].

Для сучасного полікультурного світу характерний інноваційний тип прогресу. Це спонукає вчених освіти, здатної готувати людину до життя та праці мінливому просторі.

Як зазначає В. Кремінь у своїх дослідженнях важливо допомогти особистості у власному становленні та розкритті талантів у гармонії із

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

закономірностями і тенденціями розвитку природи кома людини та світу. У результаті процесів глобалізації утворився багатополосний простір, який ґрунтується який ґрунтується на різних економічних соціально-політичних і культурних моделях ... В процесі освіти повинна розвиватися природна здатність розуму ставити і вирішувати найважливіші проблеми. Синергетичне мислення дає можливість по-новому підібрати до розроблення проблем розвитку освітньо-педагогічних систем, розглядаючи їх насамперед з позиції відкритості не лінійності, співтворчості та орієнтації на саморозвиток переходу складних систем із нерівноважного стану в упорядкований [4].

У багаточисленних педагогічних працях академіка І. Зязюна обґрунтовується, поряд з іншими важливими проблемами, необхідність до професійного відбору і, зокрема на вчительську професію. Вирішення цього питання у Полтавському державному національному педагогічному інституті імені В.Г. Короленка була організована експериментальна робота зі школярами на етапі допрофесійної освіти.

Допрофесійну підготовку розглядали у контексті професійної-особистісного самовизначення. Експеримент проводився в усіх загальноосвітніх школах Полтавської області які входили в структуру навчально-наукового комплексу кожного з 25 районів Полтавської області і «Університету майбутнього вчителя Полтавського педагогічного інституту імені в г Короленка».

Професор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені І. А. Зязюна НАПН України О. Лавриненко у своєму дослідженні зазначає, що «Вирішення багатьох завдань педагогічної підготовки дієвість інноваційних методик і технік освіти майбутніх педагогів учений вбачав у створенні істинної системи, власне, до професійної підготовки на вчительську професію. Якщо бодай побіжно проаналізувати новаторські

підходи Івана Зазюна в цій царині, то можна з впевненістю стверджувати про їх сьогоденну дієвість та актуальність, оскільки основне завдання до професійної освіти полягає не в залученні до якоїсь конкретної професії, а в підготовці учнів до професійно-особистісного самовизначення як процесу постійного вибору професії у співвідношенні своїх можливостей і бажань із потребами соціокультурного оточення.

Як наслідок, розвивається соціально активна особистість яка поєднує у собі громадянськість, високі моральні якості і готовність до конструктивної суспільно-корисної дії – реалізувати свою індивідуальності [4].

Отже, організована система допрофесійної підготовки майбутніх учителів є безцінним практичним досвідом вивчення та впровадження, яка дозволяє по-іншому спрямувати роботу в цій царині, що стає основою професійних і життєвих цілей та мотивів способами професійної поведінки.

У сучасних соціально-економічних умовах суспільству та особистості надзвичайно необхідні різноманітні процеси на ринку праці, які направлені на загальнолюдські цінності та технології. Обов'язковою умовою є спрямування учнів шкіл на навчання у навчальних закладах I-II та III-IV рівнів акредитації. Таким чином, у процесі до професійної підготовки необхідно забезпечити можливості сформувати на обраному освітньому рівні конкурентності на ринку в процесі компетентності.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне: Волинські обереги, 2012. 192 с.
2. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії: наук.-метод. посіб. . Київ: МАУП, 2010. 312 с
3. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії : монографія. УНУ ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2008. 608 с С. 438-450
4. Кремень, В. Г. Синергетика в освіті: контекст людиноцентризму [Текст] : [монографія] / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; [НАПН України]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 367 с.

5. Лавріненко О. А. *Творчі пошуки допрофесійної підготовки майбутніх учителів у спадщині Івана Зязюна (1938–2014 рр.) .Фундатор педагогіки добра і добротворення в педагогіці : збірник матеріалів до 85-річчя з дня Івана Зязюна. Київ : Видавництво ТОВ «Юрка Юрченка» 2023. 152с. С.71-72*

*Світлана Якименко
(Полтава, Україна)*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасна система освіти в Україні сьогодні зумовлює пошуком нових підходів до вдосконалення підготовки майбутнього вчителя, яка належить до найважливіших завдань закладів вищої освіти. Сьогодні система, яка існувала до недавнього часу у вищій педагогічній школі і використовувала методи та засоби передачі студентам певних знань, умінь і навичок, втрачає цю особливість, а закономірно виникає необхідність зміни глобальної мети, перестановки акценту зі знань фахівця на його особистісні якості. Усьому цьому сприяють інноваційні технології:

В умовах упровадження особистісно-орієнтованої парадигми в галузі педагогічної освіти певні можливості має інноваційна діяльність. Учитель набуває важливих здібностей: прийняття самостійних рішень внести за них відповідальність, кретичність у оцінці думок і дій особистісних і сторонніх.

Зазначимо, що готуючи студента до такої діяльності необхідно опиратися на наукові здобутки вітчизняних і зарубіжних учених. Теоретичні та практичні положення застосування педагогічних технологій у різний час розробляли В. Беспалько, О. Біда, І. Богданова, М. Гриньова, О. Коберник Л.Коваль, О. Мороз, О. Пехота, О. Пометун, А.Цина та інші вчені. (В. Сисиченко, В. Кремінь, І. Бех, І. Зязюн, Л. Хомич, Р. Гуревич, С. Гончаренко, С. Сисоєва,)

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Зкладами загальної середньої освіти сьогодні потрібні фахівці-педагоги, які володіють не лише високою професійною майстерністю, а які спроможні працювати творчо що поєднує компетентність і турботу про зростання учнів, як особистостей.

Опанування дисциплін освітніх професійних програм повинно орієнтуватися на покращення фундаментальної дидактичної і методичної підготовки наблизивши підготовку до творчої професійної діяльності соціально активної особистості. Цьому сприяють інноваційні педагогічні технології що є основою ланкою сучасного розвитку людства за тлумаченням ЮНЕСКО педагогічна технологія – це системний метод утворення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів їх в взаємодії, який ставить своїм завданням оптимізацію форм навчання.

Сучасні вчення-дослідники та вчителі-практики відносять такі методи, прийоми та засоби організації навчального процесу, як тренінги, майстер-класи, метод з проєктів, медіа технології, проблемні групи, творчі майстерні, центри (наприклад, коучинг-центр, дизайн-центр) галереї, гуртки, конференції, семінари, круглі столи олімпіади з педагогіки та технологічної освіти, конкурси.

Розвиток сучасних технологій навчання обов'язково відбувається під законом інформатизації тобто широкого використання дидактичних можливостей комп'ютера, гаджетів та різного програмного забезпечення. Зазначимо, серед великої кількості педагогічних інновацій існує також ігрові методи: ділова навчальна гра, рольова гра, ігрові вправи, ігрові дискусії.

Пріоритетними інноваційними технологіями навчання в підготовці майбутнього вчителя технологічної освіти, що відповідають завданням

інформаційного суспільства XXI століття є парне та фронтальне навчання, навчання у грі, в дискусії.

До групи інтерактивних технологій (за О.Пометун та Л.Пироженко) належать: кооперативна (групова), фронтальні технології, технології навчання у грі, технологічного навчання у дискусії.

До першої групи належать: Карусел, Акваріум, Робота у малих групах, до другої – Мікрофон, Мозковий штурм, Ажурна пилка, Дерево рішень, до третьої – Дидактична гра, Рольова гра, до четвертої – обері позицію, займи позицію, Дискусія, Дебати.

Зазначимо, що формування у студентів готовності до інноваційної діяльності передбачає глибоке вивчення теоретико-методичних питань, фундаментальних педагогічних технологій.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка впроваджується система педагогічної та методичної підготовки студентів технологічної освіти до майбутньої професійної діяльності, забезпечуючи наступність та послідовність вивчення дисциплін від першого до випускного курсів. На останньому курсі вивчається навчальна дисципліна «Інноваційні педагогічні технології у технологічній освіті», який інтегруючи раніше вивчені знання та наступні практичні уміння створює умови забезпечення формування здатності студентів до провадження нових педагогічних технологій.

Висновки. В умовах сучасної освітньої парадигми суттєво здійснюються вимоги до фахової підготовки майбутнього фахівця освіти, зокрема, і технологічної. Педагогічна освіта має набути нових ознак: це розвивальне середовище, в якій майбутні фахівці повинні набути важливі фахові компетентності, а також здатності до самоосвіти, самовдосконалення, саморозвитку. Тому однією з головних ефективних умов для її вдосконалення є інноваційні технології, впровадження яких

забезпечить належний особистісний розвиток майбутніх педагогів, формує його готовність до виконання своїх професійних обов'язків на сучасному етапі розвитку освіти.

*Анастасія Гримська
(Полтава, Україна)*

ПОЛІКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Пріоритетними напрямками сучасної педагогічної освіти, які відбуваються у всіх сферах життєдіяльності людини є процеси глобалізації та інтеграції. Основне завдання технологічної освіти полягає в організації полікультурної підготовки майбутніх освітян, а також формуванні полікультурної компетентності поряд з набуттям необхідних знань, умінь та навичок. Про це свідчать нормативно-правові документи – Закон України «Про освіту», «Про вищу освіту», а також державних стандартах.

У величезній кількості науково-педагогічних праць вчених України висвітлені проблеми компетентності, це зокрема, Н.Бібік, Є. Бондаревська, А. Суторський та ін.

Питання професійно-педагогічної компетентності широко відображені у наукових працях С.Гончаренка, О. Дубасенюк, І. Зимної, Л. Гриценко, О. Кудрі, М. Близнюка, В. Титаренко, А. Цина та ін..

Надзвичайно важливими для нашого дослідження є опрацювання науково-педагогічної літератури, які стосуються феномену полікультурної компетентності.

Надзвичайно важливими для нашого дослідження є опрацювання науково-педагогічної літератури, які стосуються феномену полікультурної компетентності.

Необхідно відзначити роботи вітчизняних вчених (І. Бех, О. Дубовік, О. Сухомлинська, О. Рудницька та ін.)

Розкриваючи зміст термінологічної тріоди «компетентність, професійна компетентність, полікультурна компетентність» будемо проводити дослідження цього феномену від загального до конкретного.

Компетентність як інтегративна характеристика створюється на основі різних компетентностей, які формуються в особистості, під впливом життєвого досвіду. У результаті аналізу великої кількості науково-педагогічних досліджень вчених України Л. Перетяга охарактеризувала такі види ключових компетентностей особистості: особистісну саморозвитку, навчально-пізнавальну, інформаційну, інтелектуальну, загальнокультурну, полікультурну, комунікативну, соціальну, професійну.

Степанов Є. розглядає полікультурну компетентність як інструмент професійних якостей спеціаліста, особистісних рис – чесність, справедливість, порядність, довіра, відповідальність, толерантність, культура міжнаціонального спілкування тощо.

Інші вчені стверджують що полікультурна компетентність є однією із основних ознак у структурі педагогічної професійної компетентності та передумовою педагогічної майстерності.

У вітчизняних психолого-педагогічних дослідженнях учених полікультурна компетентність характеризується як динамічне особистісне новоутворення при умові розробки спеціальних технологій його формування.

Процес формування полікультурної компетентності полягає в опануванні майбутніми фахівцями педагогічної діяльності з культурними

надбаннями інших народів, знаходження інформації щодо іншомовної культури та безперервно її поновлювати в умовах сучасного інформаційного середовища життєдіяльності, а також застосовувати знання та уміння у процесі педагогічної діяльності.

У професійному стандарті вчителя закладу загальної середньої освіти компетентності класифікують на загальні (громадська, соціальна, культурна, лідерська, підприємницька, та професійна, які визначено у відповідності до трудових функцій).

Так, професійні компетентності, мовно-комунікативна, предметно-методична та інформаційно-цифрова спрямована на навчання учнів, здоров'язбережувальна спрямована на організацію безпечного здорового освітнього середовища тощо.

У науковому доробку професора А.Цини професійно-педагогічна компетентність вчителя технологічної освіти визначена як результат особистісного становлення та саморозвитку. Учений зазначає, що професійна діяльність вчителя характеризується моделлю в якій відображені навчальні, навчально-методичні, соціально-педагогічні, виховні, культурно-просвітницькі, корекційно-розвивальні та управлінські компетентності.

Проф. О.Коберник дав пояснення формування в майбутнього вчителя технологічної освіти методичної компетентності, яку він означив як складну динамічну характеристику особистості майбутнього педагога, що об'єднує теоретичну, технологічну, трансформаційну та творчу компетенції.

Учені Д. Кільдеберов і В. Стешенко систему спеціальних (фахових) компетентностей для стандарту освітньо-професійної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій визначили такими, як дидактичні, методичні, дослідницькі, розвивальні (в позакласній і позашкільній діяльності), організаційні (навчально-методичні бази), власно предметно-перетворювальні та загальнотехнічні (політехнічні).

Таким чином, на основі аналізу феномену полікультурної компетентності, у взаємозв'язку з формуванням професійної компетентності майбутнього вчителя технологічної освіти можна зробити такі висновки.

1. Полікультурна компетентність є складним особистісним утворенням, яке разом з іншими компетентнісними (інформаційна, навчально пізнавальна, комунікативна тощо) включені до складної характеристики особистості її загальножиттєвої компетентності
2. Полікультурна компетентність статичне особистісне утворення що має структуру та характеристику.
3. Полікультурна компетентність динамічне особистісне утворення та для його формування потрібна розробка моделей або технологій, що є актуальними у сучасних умовах інтеграції суспільства.

*Дарія Юрїївна Глущенко
(Полтава, Україна)*

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТСЬКОГО ТЕАТРУ МОД

На факультеті технологій та дизайну вже понад 20 років діє студентський театр мод. Незмінним керівником якого є кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, дизайну та безпеки життєдіяльності Тетяна Борисова. В студентському театрі мод задіяні не лише студенти факультету технологій та дизайну, а й інших факультетів університету. Щороку театр мод поповнюється новими моделями з числа першокурсників нашого закладу вищої освіти.

Моделі для нових колекцій розробляють та виготовляють студенти спеціальності 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої

промисловості). За роки існування студентського театру мод вже було створено близько 20 колекцій одягу, такі як:

- «Вишиванка – краса і духовність українського народу» – колекція сучасних українських вишиванок (2008 р.);
- «Квіткові фантазії» – колекція молодіжного одягу, оздобленого вишитими атласними стрічками квітами (2009 р.);
- «Чорне і біле» – колекція вечірніх суконь, оздоблених мереживом та аксесуарами (парасольки, кладці, сумочки) ручної в'язки (2010 р.);
- «Денім» – колекція стильного молодіжного одягу, виготовленого з джинсової та бавовняної тканин (2011 р.);
- «Юнги» – колекція дитячого одягу у морському стилі (2012 р.);
- «Весняний подих» – колекція вечірнього жіночого одягу, оздоблена штучними квітами, виготовленими у техніці «канзаші» (2013 р.).

Ексклюзивними стали роботи студентського театру мод за ескізами магістранта факультету Юрія Матвеева:

– «Полтавська битва: 300 років потому» – стилізованого джинсового одягу за мотивами військової форми XVIII століття, оздобленого геральдиккою та символікою того часу;

– «Феєрія льону» – оберег українського шитва, де кожна квітка символізує силу і мудрість рідного народу – колекція, яка була створена до 100 річного ювілею Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Твори Тараса Григоровича Шевченка надихнули Юрія Матвеева до створення ескізів моделей жіночого одягу, які базуються на традиційних елементах українського строю, особливостях оздоблення ручною вишивкою деталей одягу. Основним матеріалом для виготовлення моделей став натуральний льон. Для декорування моделей було використано домоткане мереживо, шнур, аксесуари з кераміки та деревини [2]. Більшість

моделей колекції «Феєрія льону» оздоблено ручною вишивкою техніками, характерними для Полтавщини (2014 р.);

– «Весняний променад» – колекція вишуканих вечірніх жіночих суконь з парчі (2015 р.);

– «Колекція присвячена відомій полтавчанці, актрисі німого кіно Вірі Холодній» – колекція жіночого одягу із застосуванням мотивів історичного костюма стилю модерн. (2016 р.).

Фестиваль-конкурс писанок, який проходив на Софіївській площі у місті Києві 2017 року, надихнув викладачів і студентів факультету технологій та дизайну на створення оригінальної тематичної колекції одягу з писанковими мотивами, притаманними Полтавщині.

Колоритні писанкові орнаменти студентки трансформували в незабутні ескізи жіночих суконь та костюмів колекції. В кожній моделі прослідковується кольорова гама та символіка певної полтавської писанки. Червоні, білі, жовті та зелені полотна, оздоблені аплікацією та розписом по тканині, підкреслюють чарівність та жіночність і, водночас, відображають народні традиції писанкарства. Довершеність композиційному вирішенню костюмів колекції «Полтавська писанка» (2018 р.) додають яскраві головні убори та аксесуари, які також виконані в стилі українського національного одягу.

«Поезія моди в стилі Ампір» – колекція жіночого одягу, відтвореного за зразками панського одягу кінця XVIII – початку XIX століть, колекція присвячена відзначенню 250-ї річниці від дня народження видатного українського письменника, поета, драматурга, засновника нової української літератури та громадського діяча І. П. Котляревського була представлена вперше 9 вересня 2019 року на сцені Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені М. В. Гоголя.

Ампір несе в собі певні риси – це жіночність, вишуканість, витонченість, легкість і романтичність образу, привабливість, особливий шарм. Характерними для даного стилю є вироби із завищеною талією, яка додатково може бути підкреслена стрічкою або декоративною вставкою [1]. Наряди відшиваються переважно з тонких тканин, які буквально парять у повітрі – це шифон, шовк, тафта. Щоб відповідати романтичності і ніжності, матеріали підбираються м'яких спокійних кольорів. Така палітра вигідно підкреслює жіночу привабливість [3].

«Етногеометрія» – в основі кожної моделі колекції – складання орнаментів із модулів геометричних форм: квадратів, ромбів, прямокутників, які зшиваються один з одним, утворюючи єдине полотно. Також застосовується техніка, що не вимагає використання фігур однакової форми, хаотичні асиметричні візерунки креативно поєднуються у моделі сучасного модного одягу. Стильні сучасні образи розробила старший викладач кафедри професійної освіти, дизайну та безпеки життєдіяльності Наталія Орлова.

Студентський театр мод є активним постійним учасником всеукраїнських, обласних, загальноуніверситетських та факультетських мистецьких заходів та конкурсів.

Студентський театр мод факультету технологій та дизайну став:

- дипломатом Всеукраїнського конкурсу моделей «TOP POINT 2013» у номінації pret-a-porter;
- дипломатом fashion show «Модний квартал - 2013» у номінації «Найкраща дизайнерська робота»;
- дипломатом Всеукраїнського фестивалю творчості та краси «Осінній калейдоскоп-2014» у номінації «Гордість нації»;
- лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Битва модельєрів – 2018»;

- – дипломатом Міжнародний конкурс дизайнерів Fashion Show «Мода без кордонів – 2019» (м. Кропивницький), у номінації «Folk» колекція «Феєрія льону» відзначена дипломом I ступеню, дизайнерська робота «Полтавська писанка» нагороджена дипломом III ступеню;
- неодноразовим дипломатом I ступеня обласного міжвузівського мистецького фестивалю-конкурсу «Студентська весна».

Список використаних джерел

1. Дзеконьська-Козловська А. Жіноча мода ХХ століття. / пер. з польської О. Пустовалова; ред. Р. Захаржевская. Київ : Легка індустрія, 2007. 295 с.: іл.
2. Орлова Н. С. Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу : навч.-метод. посіб. Полтава : Астроя, 2020. 195 с.
3. Основи теорії проектування костюма : підр. для вузів / під. ред. Т. В. Козлової. Київ : Світ, 2018. 352 с.

*Олександра Павлівна Гонтарь
(Полтава, Україна)*

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ 50-70 РР. ХХ СТ. НА СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН

Друга світова війна зупинила розвиток моди. У 1950-і роки найважливішою особливістю одягу була його функціональність. Із закінченням війни відродилися модні ательє, а Париж став столицею моди. Жінки хотіли по-новому насолодитися трендами й інвестувати в одяг, який виражав би їх характер.

Фігура пісочного годинника вважалася ідеальною в 1950-і роки. Саме тому модельєри, а потім стилісти (модистки) створювали одяг, який підкреслював талію, бюст і лінію стегон. Популярним у той час одягом були

костюм з жакетом і спідницею, плаття-сорочка з поясом, розклевана спідниця та спідниця-олівець, подвійний комплект – блуза та светр одного кольору, – і штани-сигарили.

Популярні довгі сукні або моделі довжини міді, найчастіше з відкритим вирізом, плечима та спиною. Одяг прикрашали бантами, намистинами або паєтками. У сукнях тієї епохи переважали візерункові мотиви: клітинка Віші, квіти та горошок, які символізували радість і дівочість.

Символом гарного смаку став твідовий костюм від Шанель – вузька спідниця і жакет, декорований тасьмою та накладними кишенями. Він був створений під впливом вражень отриманих в англійському замку герцога Вестмінстерського та став її візитною карткою і в наш час.

Коко Шанель розробила «маленьку чорну сукню», яка була актуальною і вдень, і ввечері завдяки доповненню різними аксесуарами. Так вона довела, що чорний колір, який колись вважався траурним, може бути елегантним.

До заслуг великого дизайнера також належить і створення унікальних сумочок на ланцюжку. «Я втомилася носити ридикюлі в руках, до того ж я їх вічно гублю», – сказала Габріель в 1954 році. А через рік представила невелику прямокутну сумочку 2.55 на довгому ланцюжку. В результаті жінки змогли носити сумку, зручно повісивши на плече. [3]

Крістобаль Баленсіага кутюр'є, який радикально змінив жіночий силует, ввів у моду «квадратне пальто» та вільну сукню-туніку, був одним із найвпливовіших модельєрів ХХ століття.

У Вашому гардеробі є безліч моделей, основою яких стали творіння Крістобала Баленсіага, а саме:

Сукні із завищеною талією

Сукні й жакети з об'ємними спинками – «мішки»

Закриті спереду убрання з декольтованою спиною

Блузки без комірів

Об'ємні накидки з великими капюшонами

Вузькі сукні-туніки з сорочковим кроєм рукава

Рукав довжиною три чверті (3/4).

І це лише невелика частина його спадщини. [1]

Він створив масу революційних речей, включаючи сукню baby doll, сукню-сорочку, силует кокон, блузу без коміра, безшовні сукні, крихітні шорти і багато іншого. У 1951 році Крістобаль підкорив самого Крістіана Діора, створивши протилежність його New Look. Прибравши талію і розширивши плечі, він таким чином дав жінкам «більше свободи». Саме йому ми зараз завдячуємо зараз популярному стилю оверсайз. Модельєр взяв репліки з регіональної одягу, народних костюмів, кориди, танців фламенко, католицизму і, звичайно ж, з історії живопису. І в підсумку, він створив те, що підкорило світ.

Крістіан Діор повернув у моду нарочиту елегантність та жіночність, які були втрачені з об'єктивних причин у роки після Другої світової війни. Діор був переконаний, що жіноча талія та інші особливості силуету не повинні бути сховані під безформними сорочками, і вигадав стиль new look. New Look – елегантний, жіночний романтичний стиль одягу, запропонований Крістіаном Діором в 1947 році. Являє образ «ідеальної жінки» з тонкою талією, крихкими плечима, витонченими стегнами. Для New Look характерні конкретність форми моделей (три провідних силуети: «широкий кльошевий», «овальний», «прямий»), ретельний підбір аксесуарів. [2]

Сьогодні матеріали в стилі New Look відрізняються від початкових тканин перших колекцій Діора. Вони більш легкі і струменисті, добре тримають форму і довго зберігають презентабельний зовнішній вигляд. Одяг шиється із шовку, оксамиту, трикотажу, натуральної шкіри, мережива,

атласу, гіпюру та шифону. При створенні унікального образу можна комбінувати первинні та сучасні тенденції моди.

У 1957 році із запізненням майже на десять років у Радянський Союз прийшов стиль New Look Крістіана Діора.

Українські модельєри показали вміння не тільки декорувати сучасну форму одягу національним орнаментом, але й вдало синтезували елементи традиційного українського крою з модним образом.

Вартий уваги факт, що у Львів постійно приїжджали різноманітні радянські актори і партійні діячі для того, щоб поповнити гардероб. Вони не шкодували грошей, спорожнювали комісійні магазини і замовляли елегантні костюми у найкращих кравців. В 1959 році у Львівській академії мистецтв при кафедрі текстилю в Україні вперше відкривається відділення моделювання костюму.

У 1970-их роках стали відчутними романтичні впливи – силует подовжений, підкреслена талія. У Львівському будинку моделей продовжували експериментувати з народними мотивами. В Києві у цей час працював Герц Мепен – талановитий художник-модельєр, син успішного варшавського кравця, якого прозвали (Київський Діор). Герцу Мепену з успіхом вдавалося поєднувати творчі аспекти професії та суворі реалії планової економіки СРСР. Він був одним з постійних авторів модного часопису «Краса і мода» – практично єдиного на той час джерела інформації про модну індустрію для всієї України. [4]

Мепен вважається одним із «патріархів» української моди. Його роботи вплинули на творчість багатьох українських дизайнерів.

Спеціалізуючись на жіночому верхньому одязі Герц Мепен сприяв формуванню його типових рис для української моди всієї другої половини ХХ-ХХІ століття. Для столичного будинку моделей він створював прекрасні моделі, що часто перемагали у різноманітних конкурсах. Пам'ятна його

колекція з етномотивами, у якій для оздоблення він використав вишиті тризуби.

1960-ті – були дуже насиченими у світі моди. Серед трендів, які варто взяти на озброєння, звичайно ж, мініспідниця, яка з'явилася на подіумі у 1964 році яка не втрачає популярності і дотепер. Серед провідних трендів, від яких шаленіли всі, були принти. Квіткові принти, смужки, геометричні фігури або горошок на сукнях, спідницях, топах стали характерною ознакою цього модного періоду. У новому сезоні різноманітні речі з принтами продовжують підкорювати подіуми та заповнювати жіночі гардероби: від жакетів та штанів до сумок і взуття.

Брючний костюм залишається позачасовим предметом одягу, який має бути у гардеробі кожної. Появою цього важливого елементу жіночого вбрання ми завдячуємо Ів Сен-Лорану. У 1966 році він першим створив піджак для жінок, кинувши виклик правилам у той час, коли носіння штанів не схвалювалося чоловіками. В результаті жінки отримали не просто новий елемент гардероба, а справжнє висловлювання на протест проти усталених правил. Брючний костюм не втрачає своєї актуальності й досі та, впевнені, не втратить ніколи.

Мода – чи не наймінливіша сфера життя суспільства. Проте навіть у цьому вічному кругообігу нових тенденцій, імен та ідей є дизайнери, які назавжди вписують своє ім'я у fashion-історію та змінюють не лише стиль нашого одягу, а й стиль життя.

Список використаних джерел

1. Дзеконьска-Козловска А. *Жіноча мода ХХ століття.* / пер. з польської О. Пустовалова; ред. Р. Захаржевская. Київ : Легка індустрія, 2007. 295 с.: іл.
2. *Історія моди. Ілюстрована енциклопедія від давнини до наших днів.* / пер. Є. Воронкіна, під ред. Л. Дроздецького. Київ : Vivat, 2013. 256 с. іл.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

3. Ліббі Селлерс *Жінки у дизайні*. Київ : ArtHuss, 2021. 176 с.
4. Тканко Зеновія *Мода в Україні ХХ століття*. Київ : Артос, 2015. 236 с.: іл.

*Юлія Леонідівна Кухарська
(Полтава, Україна)*

ВПЛИВ ЯПОНСЬКОГО ДИЗАЙНЕРА КЕНЗО ТАКАДА НА ІСТОРІЮ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДИ

Кензо Такада народився в Хімейдзі, Японія, у 1940 році в родині власників корчми, які суворо зберегали традиції. У країні, де найбільше цінується кодекс самурая, юний Кензо дуже виділявся на тлі своїх однолітків, адже його найбільше цікавили модні журнали сестер, також він шив сукні для ляльок і мріяв стати модельєром. У 1957 році він недовго навчався в Університеті іноземних досліджень міста Кобе. Однак після того, як його батько помер під час першого року навчання Такади в університеті, він вийшов з програми всупереч волі сім'ї. У 1958 році Такада вступив до Токійського коледжу моди Бунка, який тоді щойно відкрив свої двері для студентів чоловічої статі.

У 1960 році він отримав престижну премію Soen і почав працювати в універмазі Sanaі дизайнером жіночого одягу, виготовляючи до 40 моделей щомісяця.

Кензо виріс на фільмах, в яких Париж був центром моди. Майбутній дизайнер дуже хотів відвідати «місто вогнів», і після закінчення навчання в коледжі, вирушив до французької столиці, без знання мови і грошей. Оскільки в нього були проблеми з фінансами, Такада послухався поради вчителя сісти на лайнер, а не на літак, що згодом значно вплинуло на його творчість. Розквіт текстури та барв, завдяки якому Кензо став відомий, виник саме з цієї подорожі в Париж з Японії. Неймовірно різноманітні

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

тканини, культури і стилі, з якими він познайомився на зупинках в Індії, Азії і Африці, справили на юного японця величезне враження.

Коли Такада прибув до Парижа 1965 року, він був розчарований тим, що побачив. «У Парижі було темно, холодно і зовсім не так, як у журналах», – згадує він. У перші дні він продавав свої ескізи модним домам по 25 франків за одиницю. У лютому 1970 Кендзо вирішує відкрити свій магазин. Він сам займається ремонтом (тут йому стали у нагоді навички маляра) і навіть малює на стінах, стелі та сходах свою улюблену картину Анрі Руссо «Сон». Бутік Jungle Jar («Японські джунгли») відчиняє свої двері у квітні 1970 року. [2]

Сміливі й незвичайні зразки були головним чинником раннього успіху Такади. «Квіткові візерунки були широко використовувані в кімоно і текстилі, і в японському мистецтві завжди була сильна присутність природи», – говорить він. Застосування бавовни також зіграло свою роль: тканина, рідко використовувана в той час у високій моді, дозволяла Такаді грати з великими пропорціями і силуетами. Одяг – пишні рукави, плісировані шаровари і плавні кімоно – відразу привернули увагу моделей і законодавців моди. [3]

Колекції 1971-го та 1972 років лише підтвердили успіх, тоді ж Такада отримав премію «Клубу редакторів моди Японії».

Його проекти були представлені в американському Vogue в 1971 році, де його сукні-намети, великі комбінезони, збільшені пройми, оригінальні форми плечей і унікальний магазин були заплановані виданням як наступна подія на паризькій бутіковій сцені.

Бренд почав називатися Kenzo після показу в Нью-Йорку 1976 року, оскільки американський ринок вважав назву Jungle Jar занадто образливою. У 1978 і 1979 роках Такада проводить феєричні покази в цирковому павільйоні в Цюріху, де у фіналі особисто з'являється верхи на слоні.

Епатаж, незвичайність і неймовірний успіх призвели до того, що до кінця 1970-х років Kenzo вважався брендом номер один з продажу в світі. [2]

У 1983 році Кендзо Такада презентував свою першу колекцію чоловічого одягу.

У 1988 році його жіноча парфумерна лінія почалася з Kenzo de Kenzo, Parfum d'été. Його перший чоловічий аромат, Kenzo pour Homme, у 1991 році. Flower by Kenzo, запущений у 2000 році, і з того часу став флагманським ароматом бренду Kenzo Parfums. У 2001 році також була запущена лінія догляду за шкірою KenzoKI. [1]

У 1993 році його лейбл був куплений LVMH (Moët Hennessy – Louis Vuitton).

У 1999 році Кензо пішов з бренду, залишивши керувати будинком своїх помічників. У 2005 році Кензо знову з'явився як дизайнер декору, створивши Gokan Kobo, бренд домашніх меблів.

У 2013 році став почесним президентом Азіатської федерації моди. У 2016 році був нагороджений Орденом Почесного легіону кавалерського ступеня. У 2019 році розробив костюми для вистави «Мадам Баттерфляй» Токійського оперного театру «Нікікай».

Кендзо Такада помер 4 жовтня 2020 року в Американському госпіталі в Нейї-сюр-Сен під Парижем у віці 81-го року від ускладнень, викликаних коронавірусним захворюванням COVID-19.

Список використаних джерел

1. *Історія моди. Ілюстрована енциклопедія від давнини до наших днів.* / пер. Є. Воронкіна, під ред. Л. Дроздецького. Київ : Vivat, 2013. 256 с. іл.
2. *Зелінг Ш. Мода. Століття модельєрів. 1900–1999* / пер. з нім. Ю. Бушуєв, Г. Яшин. Копетанн, 2000. 655 с.: іл.
3. *Основи теорії проектування костюма : підр. для вузів / ред. Т. В. Козлова.* Київ : Світ, 2008. 352 с.

*Софія Олегівна Перехрест
(м.Харків, Україна)*

ЕСТЕТИКА АРХІТЕКТУРИ ТА ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ПРИРОДИ В ТВОРЧОСТІ ФІЛІПА СТАРКА

Філіп Старк – видатний французький архітектор, конструктор, винахідник, а також дизайнер інтер'єрів.

Народився Філіп Старк 18 січня 1949 року в родині авіаконструктора Андре Старка. Все своє дитинство він провів, спостерігаючи за роботою батька, і успадкував від нього інтерес до творчості та винахідництва. Годинами хлопець міг вирізати, склеювати, розбирати і збирати іграшкові літаки, мотоцикли, велосипеди.

У 1968 році Філіп Старк, закінчивши паризьку Школу Камондо (Школа дизайну об'єктів довкілля та інтер'єру), відкрив свою власну справу – дизайнерське підприємство, яке спеціалізується на створенні надувних інсталяцій. З 1969 року почав співпрацювати з П'єром Карденом, пробує себе в ролі дизайнера-оформлювача. Він напрацьовує майстерність, відточує свій власний стиль, і з 1975 року звертається до самостійної творчості промислового дизайну і дизайну інтер'єру.

У 1979 році Філіп Старк відкриває фірму «Старк продакт», що займається оформленням інтер'єрів. До співпраці з ним прагнуть престижні організації: «Vitra», «Alessi», «Valeri Italia» тощо. Старк пробує себе у всіх областях дизайну, проєктує все: від дрібниць побуту до містобудівних ансамблів. Але в основному займається серійним випуском товарів народного споживання стриманого дизайну, створенням унікальних речей.

У 1982 році Старк прославився на весь світ своєю роботою по меблюванню і переобладнання апартаментів президента Франції Франсуа Міттерана в Єлисейському палаці. У 1984 році архітектор проєктує

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

внутрішній інтер'єр кафе «Café Costes». За цю паризьку роботу Філіп Старк в 1987 році в Чикаго отримує премію «Platinum Circle», а його стілець «Costes» буде відзначений премією в 1986 році на Ярмарку меблів в Нью-Йорку.

Надалі дизайнер здійснить масштабні проєкти і в інших країнах: інтер'єри ресторану «Манін» (Токіо, 1985), готелів «Royalton» (1988) і «Paramount» (1990) в Нью-Йорку і інші. У 2008 році з ініціативи Бернара Кушнера, в той час міністра закордонних справ Франції, Старк отримує посаду «художнього директора головування Франції в Європейському союзі».

Незважаючи на те, що Старк не отримував освіти архітектора, він багато в своєму житті працював над готелями, будинками і павільйонами в США, Азії, Європі. Всі спроектовані ним об'єкти поєднують в собі практичність, простоту, міцність і чудовий дизайн.

Яким би не був проєкт, Старк налаштовується на своєрідний неповторний пульс кожного будинку, його особливі вібрації, щоб створити досконале приміщення, що знаходиться в гармонії з навколишнім середовищем, здатне запалити кожного своїм романтичним полум'ям. Через емоції і реакції, які народжуються всередині будівлі, відвідувач починає відчувати себе учасником незвичайної історії, нібито він виявився в іншому світі, де всі його мрії стають реальністю.

Готелі, над якими працював дизайнер, створили новий неповторний образ Америки: Mondrian (Лос-Анжелес), Delano (Майамі), Clift (Сан-Франциско), Hudson (Нью-Йорк). За проєкт готелю Faena в Буенос-Айріс Старк був удостоєний премії «Кращий готель року». [2]

Під час розробки інтер'єрів ресторанів і готелів Філіп Старк керується простим правилом: порожні простори здаються набагато солідніше заповнених. Простота і свобода, відсутність зайвих дрібниць в інтер'єрі

дають можливість людям більш тонко зрозуміти свій внутрішній світ і розширити свідомість. Інтер'єри громадських місць завдяки видатному дизайнеру перетворюються в приємні, привабливі і гостинні простори.

Філіп Старк став добре відомий у 1980-ті роки, а піком його слави можна вважати 1990-ті-2000-ті. І одним з головних об'єктів цього часу є соковитискач Alessi Juicy Salif (1990 р), який зовні дуже схожий на інопланетний корабель або величезного павука. [3]

Створюючи неповторні предмети інтер'єру та дизайн-об'єкти, Філіп Старк намагається поліпшити світ, зробити його більш гармонійним і справедливим. Він сподівається, що в створеному новому світі кожна людина може зробити свій внесок у розвиток майбутнього. Дизайнер, на думку Старка, повинен бути в курсі всіх останніх подій у світі і намагатися випередити час, передбачаючи майбутні потреби, мрії та проблеми людства.

Своєї життєвої позиції «творити добро для якомога більшої кількості людей» Старк дотримувався з юності. Ставши дизайнером, він зіткнувся з парадоксом своєї сфери – комфортні інтер'єри і меблі призначалися тільки для елітного кола споживачів. Щоб здешевити свої творіння в ціновому плані, Філіп Старк вирішив створити меблі з пластика. Підсумком його творчих експериментів стає знаменитий стілець Louis Ghost – шедевр сучасного дизайну. Цей проект символізував нову віху в дизайні – демократизм, відхід від розкоші і матеріалізму.

Філіп Старк висловлює протест філософії споживання, він створює предмети, головна особливість яких – висока якість і практичність, а не тільки престижний зовнішній вигляд. Всім відомі його дизайн-проекти, призначені для широкого кола споживачів: свічки для Baccarat, сумки для Samsonite, телевізори для Thomson, , серія ергономічних окулярів «Starck Eyes» для компанії Mikli, зубні щітки для Fluocaril, чайники, вази, ножі, годинники, мотоцикли, скутери для Aprilia, лампи для Flos, офісні меблі,

сантехніка, ліжка для Axor і Duravit, комп'ютерні миші для Microsoft, кушетки, ванни для Maclaren, пляшки мінеральної води Glacier і багато інших. [3]

Володіючи величезним вмінням знаходити і виявляти потреби цільової аудиторії, дизайнер перевершує всі можливі очікування, втілюючи мрії в реальність і задовольняючи всі потреби потенційних клієнтів.

У кожен рік Старк вкладає душу, тому його роботи знаходять відгук у серцях багатьох людей. Більшість їм спроектованих предметів є в колекціях провідних музеїв світу: Музей Дизайну в Лондоні, музей Le Musee des Arts Decoratifs в Парижі, Бруклінський Музей в Нью-Йорку і в багатьох інших відомих виставкових залах в Барселоні, Кіото, Мюнхені та Чикаго.

Філіп Старк має безліч постійних замовників, але крім цього він і сам просуває лінії продукції, які, на його думку, «органічно поєднуються з тілом людини». Колекція предметів інтер'єру і меблів YOO, розроблена Старком, дозволяє гармонійно поєднати в одному просторі естетику архітектури і екологічність природи.

Домінуючі риси його робіт – супертехнологічний, «дизайнерськи підкований хай-тек» – винахідливість, точність аналітичного розрахунку, ідеал конструктивних рішень, схильність до видовищним ефектів, дотепність і іронічність.

Філіп Старк не мислить себе окремо від світобудови, великої глобальної системи буття, але намагається триматися подалі від сучасного хаосу і швидкого темпу життя. Він живе в Іспанії на острові Форментера в дуже маленькому будинку без газу і електрики з дружиною Жасмін і декількома друзями. Старк знаходиться там стільки, скільки здатні працювати без підзарядки акумулятори його мобільного телефону і ноутбука, адже саме завдяки ним він здійснює «управління через відсутність» своїм паризьким офісом.

В даний час Старк працює над поліпшенням екологічної обстановки на планеті, бере участь в розробці автомобіля на водневому паливі, займається підготовкою проєктів центрів туризму, які практично не впливають на навколишній ландшафт. Філіп Старк завжди цікавився досягненнями наукового прогресу, тому в рамках проєкту компанії Virgin Galactic з планування туристичних суборбітальних космічних польотів він розробляє дизайн шаттла і космічного аеропорту, який побудували в кінці 2011 року в пустелі штату Нью-Мехіко (США). Сьогодні ця споруда відповідає найсуворішим вимогам екологічного дизайну. [1]

У пресі про Старка пишуть, як про «неоднозначного творця», «шаленого генія», «візуаліста», «революціонера», але головне для нього – вносити позитивні зміни в повсякденне життя, з огляду на традиції і внутрішні людські ресурси.

Філіп Старк регулярно бере участь в конференціях і семінарах, присвячених дизайну. У 2007 році він виступив на щорічній американській конференції Technology Entertainment Design («Технології, розваги, дизайн»), яка об'єднує практиків і теоретиків технологій, дизайну та екології. Також Старк брав участь в саміті Business of Luxury («Індустрія Розкоші»). Його прості і зрозумілі звернення до публіки заворожують послідовністю викладу і чіпають серця навіть самих байдужих слухачів. Філіп Старк Кавалер Ордена мистецтв і літератури Франції та Кавалер Ордена Почесного легіону, має безліч премій та нагород. [1]

Секрет успіху цього креативного дизайнера полягає в тому, що він завжди випереджає свій час, не боїться експериментувати і ламати стереотипи. Філіп Старк завжди дивиться в майбутнє, не женеться за всесвітнім визнанням і завжди вірний глибинним традиціям людства. Він ніколи не відмовляється від своїх надій, бажань, уявлень і обов'язків, виступаючи за природну елегантність.

Список використаних джерел

1. Філіп Старк URL: <http://um.co.ua/7/7-12/7-121987.html> (дата звернення: 15.09.2023).
2. Філіп Старк – гуру дизайну ресторанных інтер'єрів URL: <https://4room.ua/ua/blog/filipp-stark-guru-dizaina-restorannyh-intererov/> (дата звернення: 15.09.2023).
3. Цвиль О. Предметний дизайн Philippe Starck. URL: <https://vio-design.kiev.ua/uk/predmetnyj-dizajn-philippe-starck/?PageSpeed=noscript> (дата звернення: 15.09.2023).

*Анастасія Максимівна Медведєва
(Полтава, Україна)*

ЕСТЕТИКА МЕДІААРХІТЕКТУРИ ЯК СУЧАСНОГО ВИДУ МИСТЕЦТВА

У ХХІ столітті з'являється новий тип архітектури, який одержав назву медіаархітектура. Медіа – це широке поняття, яке включає засоби комунікації та способи передачі інформації. Для створення медіаоб'єкта використовуються різні візуальні, світлові, колірні та динамічні ефекти. Сукупність медіаоб'єктів утворює медіапростір.

«Медіаархітектура – це вид мистецтва, об'єкти якого створюються та представляються за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, таких як відео, комп'ютерні чи мультимедійні технології, Інтернет» [1].

Найцікавішим елементом медіаархітектури є медіафасад. «Медіафасад – це вбудований в архітектурний фасад будівлі дисплей». «Створення медіафасадів стало можливим завдяки появі пластичних світлодіодних екранів». «Дисплей медіафасаду призначений для трансляції медіаданих – графіки, анімації, фотографій та відео, а також текстових повідомлень» [1].

З медіархітектурою пов'язані імена таких майстрів, як Тойоо Іто, Заха Хадід, Ерік ван Егерат, Хеннінг Ларсен, Карло Раті, Бен ван Беркель, Стюарт Віч.

Одна з перших медіабудівель – «Вежа вітрів», зведена в місті Йокогама (Японія) у 1986 р. архітектором Тойоо Іто. Це будівля циліндричної форми висотою 21 м. Фасад циліндра обшитий світловідбиваючими панелями. Вдень фасад «Вежі вітрів» відбиває міське середовище, а вночі він перетворюється на екранну поверхню, яка змінює колір та інтенсивність залежно від сили вітру, метеорологічних умов, рівня шуму.

Створюючи «Вежу вітрів» Тойоо Іто прагнув досягти максимальної виразності та мальовничості. Фасад будівлі зближує архітектурний об'єкт із сучасними візуальними видами мистецтв. Медіархітектура перетворюється на особливе мистецтво ілюзії.

Інший цікавий приклад медіархітектури – «Будинок світла» («Light House»), збудований у Мельбурні (Австралія) у 2017 р. Величезний 40 поверховий хмарочос схожий на готичний собор кіберепохи. Будівля у вигляді призми «загорнута у шкіру», що світиться, яка інтерпретує вхідні дані про погоду і переводить їх у цифрові візуалізації. Світлові образи переміщуються фасадом і змінюють свій колір залежно від метеорологічних умов. Інформаційний контент відображається лінійними світлодіодами, які вбудовані у 35 вертикальних кам'яних ребрах, винесених на фасад. [2]

Третій приклад – торгова галерея «Center City» у місті Чхонан (Корея), збудована у 2010 р. Автори проєкту поєднують динамічні криволінійні оболонки фасадів з інформаційними дисплеями. Вдень оболонка торгової галереї монохромна, але вночі м'які кольорові переливи використовуються для створення кольірних хвиль. Складна програма освітлення та анімації трансформує торговий об'єкт у сяючий урбаністичний маяк. Комп'ютерна анімація включає теми моди мистецтва, суспільного життя міста.

Сьогодні медіабудинки несуть активні візуальні повідомлення, що постійно змінюються. У цій естетиці мінливості відкривається суть цифрової культури: плинність, незавершеність, постійне оновлення – атрибути будь-якої сучасної бази даних.

Яскравим прикладом динамічних візуальних трансформацій є вежа страхового товариства «Unique», побудована у Відні (Австрія) у 2006 р. Світлодіодні модулі, поміщені у вертикальні імпости за двошаровим склом, у темний час доби виконують світло-колірні вистави. Вночі скляний хмарочос перетворюється на світлову скульптуру. Висока якість, що забезпечує 40 тисяч пікселів, дозволяє техніці відтворювати на фасаді якісні фотографічні образи. Перед очима глядача розгортається містичне видовище. Одні геометричні образи плавно змінюють інші: вони то розтікаються подібно до хвиль, то збираються і закручуються в спіраль. Виникає ілюзія того, що будівля то обертається, то стискається, то розширюється, руйнуючи всі закони гравітації. [2]

Німецький медіатеоретик Йоахім Сотер розглядає медіа-фасад як «особливий четвертий формат, інформаційну мембрану між архітектурою та громадським простором міста» [3].

Видовище, що запам'ятовується, створюють трансформації медіафасадів комплексу готелів на острові Фенікс у м. Санья (Китай), побудованих в 2013 р. архітектурним бюро «Mad Studio». Ряд вигнутих будівель, споруджених на штучному острові, виглядають як корали, що ростуть прямо з моря. У нічний час тут відбуваються справжні медіавистави, то з однієї будівлі в іншу перелітають величезні дракони, то з морських глибин з'являються медузи.

Архітектура XXI століття зробила крок у нове світове інформаційне поле і розвивається в умовах віртуальної реальності, комп'ютерних систем, мережевих комунікацій. Саме медіафасади, народжені новими

інформаційними технологіями, стали новим засобом зв'язку між цифровим простором, з одного боку, та міським простором, з іншого боку. Якщо раніше віртуальний світ являв собою індивідуальну взаємодію, як у випадку з персональним комп'ютером, то з розвитком медіаархітектури він став доступним для колективної взаємодії.

Список використаних джерел

1. Птічнікова Г. А. *Естетика медіа-архітектури. Художня культура. 2019. №1. С. 144–146.*
2. Aydogan M. E. *From advertising Architecture to Media Facade: Communication through Digital Display Skin // Proceeding 1 St International Conference on Architecture & Urban Design (19–21 April 2012).*
3. Sauter J. *Das vierte Format: die Fassade als Mediale haut der Architektur digitale Transformationen. URL: <http://www.netzspannung.org/cat/servlet> (дата звернення: 21.09.2023).*

*Таїсія Володимирівна Кондратенко
(Полтава, Україна)*

СТИЛЬ УНІСЕКС У ТВОРЧОСТІ ПРОВІДНИХ ДИЗАЙНЕРІВ ОДЯГУ

Стиль унісекс зародився у 50-60-х роках унаслідок боротьби за рівноправність статей. Жінки хотіли самостійно підбирати речі у свій гардероб. Вони почали носити джинси – перший масовий «безстатевий» одяг. Ікони стилю – Марлен Дітріх та Коко Шанель – вдягали чоловічі піджаки, сорочки та брюки. Основна перевага одягу унісекс – зручність. Жіноче вбрання того часу залишало мало можливостей для руху, адже було занадто вузьким. У «безстатевому» одязі жінки почувалися значно комфортніше.

У 1971 році Ів Сен-Лоран створює принципово новий стиль унісекс, стирає грань між чоловічим і жіночим. Одяг, взуття, а пізніше косметика і парфюмерія втрачають ознаки, що вказують на належність до статі.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Спочатку таке сміливе рішення було критично сприйняте світовою громадськістю. Але соціальні тенденції, що виникли у другій половині 20 століття: руху хіпі і феміністок, боротьба за рівноправність статей послужили причиною для розвитку концепції унісекс. Жінки прагнули бути не тільки спокусливими в своїх убраннях, але і одягати те, що зручно, практично, комфортно. [1]

У наступні десятиліття Ів Сен-Лоран продовжує в своїх колекціях звертатися до принципів унісекс, створюючи нові шедеври. У 90-ті роки цей стиль досягає піку свого розвитку: все більше модельєрів з усього світу звертається до нього.

Головна відмінна риса всіх аксесуарів цього стилю – повна відсутність деталей, які вказують на статеву приналежність їх власника. І, тим не менш, в стилі унісекс є свої правила, яких потрібно дотримуватися.

Основа гардеробу – широкі штани, футболки, безформний одяг вільного крою. Колір одягу не повинен бути яскравим, одяг в стилі унісекс як правило нейтральних кольорів – всі відтінки сірого, чорний, темно-синій, кольору «мілітарі». Вважається, що шанувальники цього стилю повинні вміти висловлювати свою індивідуальність не за допомогою одягу, а вчинками.

Від знаменитих будинків моди до масового ринку, стиль унісекс знайшов своє місце на полотні модного світу. Такі бренди, як Maison Margiela та Rick Owens несуть прапор агендерності у своїх колекціях, передаючи повітря свободи та виразності в кожному шві. Що колись було експериментом – тепер перетворилося на декларацію модних цінностей. [2]

Жіночий одяг в чоловічому гардеробі це не ново, але завжди актуально. Ми вже давно можемо побачити на чоловіках всілякі банти, різноманітні більш жіночні принти, силуети, тканини, тощо. Гуссі дуже серйозно взялися за безстатевий тренд та відображають це у своїх нових колекціях.

Перші спроби створити джинси унісекс вже робив Келвін Кляйн. Зараз джинси – це не просто виріб, а маніфест відмови від традиційних гендерних норм. Вільний крій, бойфренд-модель або труби – це ідеальний спосіб виразити свою індивідуальність. Відвертаємо погляди, доповнюючи їх ватними футболками та оверсайз жакетами.

Модний світ поступово змінює своє сприйняття сексуальності. Гра статей та силуетів робить цей елемент одягу справжньою платформою для самовираження та сексуальної ідентичності. Наприклад, бренд SUPPORT by ROUSTOVIT поєднує унісекс і стритстайл та пропонує якісний та доступний за ціною продукт, створений у мінімалістичній естетиці. Брендом займається дизайнерка Лілія Пустовіт.

Молода дизайнерка Юлія Єфімчук працює з темою уніформи. В її колекціях завжди є суворі лаконічні речі – сукні, тренчі, спідниці, куртки та комбінезони зі щільної бавовни та плащової тканини. Дизайнерка вважає, що незабаром ми взагалі не будемо акцентувати увагу на тому, чи це жіночий одяг, чи чоловічий: людству сьогодні важлива людяність. [3]

Кожен сезон бренд TATTOOSWEATERS створює базовий, у їхньому розумінні, гардероб, а відправною точкою для нової колекції стають роботи тату-майстрів з усього світу. Цікава фішка – постійна наявність у колекціях TATTOOSWEATERS світшотів унісекс у класичних для бренду бежевому і чорному кольорах. Усі принти-татування переносяться на тканину вручну за допомогою шовкографії. [3]

Бренд Who is it? активно підтримує тему гендерної рівності та свободи самовираження. Дизайнери марки підкреслюють, що їхній одяг не має статі. Цій тематиці була присвячена колекція No gender. Наприкінці минулого року бренд запустив окрему лінійку унісекс та оверсайз одягу Huizit. До неї увійшли базові речі унісекс: футболки, худі, світшоти, сукні. [3]

Сьогодні стиль унісекс стає все популярнішим і отримує більше уваги від дизайнерів, брендів та споживачів. Багато компаній створюють унісекс-колекції або включають унісекс-елементи у свої звичайні колекції. Головною метою цього стилю є створення одягу, який би був доступний і зручний для всіх, а також підтримував ідеї інклюзивності та рівності.

Список використаних джерел

1. *Всесвітньо відомий засновник стилю Унісекс* URL: <https://newsdaily.com.ua/garderob/stili-odyagu/5081-vsесvitno-vidomij-zasnovnik-stilyu-uniseks.html> (дата звернення: 10.09.2023).
2. *Новий тренд набирає популярності: у чому секрет стилю унісекс.* URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/lady-oboz/novij-trend-nabirae-populyarnosti-u-chomu-sekret-stilyu-uniseks.htm> (дата звернення: 10.09.2023).
3. *Українські бренди, де можна придбати унісекс-речі* URL: <https://www.village.com.ua/village/service-shopping/style-things/267543-what-is-unisex> (дата звернення: 10.09.2023).

*Інна Бут
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ АРТ-СТУДІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ

Арт-студія – це будинок, в якому завжди панує атмосфера творчості та взаєморозуміння. Це заклад, що дає додаткову художню освіту дітям шкільного віку починаючи з самого дитинства. Діти тут не гості, а маленькі господарі творчого процесу. У арт-студії викладаються такі дисципліни як малюнок, живопис, композиція, прикладна творчість, історія мистецтв, образотворче мистецтво, музичне та хореографічне мистецтво.

Так само займаються групи раннього естетичного розвитку для дітей молодшого віку від року й до п'яти років. Нерідко серед учнів проходять

виставки, олімпіади та конкурси, як внутрішньо шкільні, так і міжнародні. Навчання в дитячій арт-студії завжди цікаве і весело.

Відомо, що дитячі арт-студії – давно і досить успішно функціонуюча форма мистецької освіти та виховання підрастаючого покоління. Однак в даний час в переважній більшості навчальний процес, пов'язаний з художньою творчістю, протікає в типових будівлях, що залишилися в спадок від попередньої соціальної системи. У зв'язку з цим з'являється невідповідність навчального процесу та його матеріальної оболонки. В цьому контексті важливе значення набуває створення дизайн-концепції дитячого мистецького центру, що відповідає всім сучасним вимогам і максимально зручним для учнів і викладачів.

Завданням дизайну інтер'єру за допомогою різноманітних складових (меблів, кольору, стилю) є створення максимально функціонального простору, поліпшити зовнішній вигляд приміщення, врахувати правильну ергономіку при виборі меблів, стільців, столів та інше. Підібрати потрібні поєднання кольору в інтер'єрі. В учительській головна увага зосередити на робочому просторі, шафи і тумби повинні вміщувати в себе всі необхідні документи та журнали. [3]

У світі існує величезна кількість різноманітних танцювальних, художніх та музичних шкіл, тому, як правило, коло пропонованих кожної окремої школою танцювальних програм може бути досить широкий, або навпаки вона може спеціалізуватися на якомусь одному типі. Так задача нашого проєкта полягає в об'єднанні всіх цих видів мистецтва, як додаткова освіта для дітей які мають бажання розвиватись, початок для подальшої художньої освіти.

Для успішного музикування ряд приміщень повинен мати правильні акустичні властивості. Актіві зали для проведення репетицій і виступів - один із прикладів таких приміщень. Проєктування художньої школи є вкрай

важливим завданням для будь-якої розвиненої держави. Адже саме в цих закладах закладається культурний і ментальний рівень підростаючого покоління.

Танцювальний зал повинен бути перш за все просторим і комфортним, наповнений світлом і повітрям, з високою стелею, великими дзеркалами і якісним покриттям підлоги. А так же слід не забувати про спліт-системи, яка дозволить проводити групові заняття. Для танцювального залу необхідно: підлогове покриття, дзеркала, хореографічні верстати, килимки для розтяжки, кулер з водою, гарне освітлення.

Художні класи повинні бути просторими та комфортними, з добрим освітленням і інсоляцією повітря, з меблювання обов'язковим повинні біти наявні мольберти та планшети або столи для креслення, стільці, шафи для зберігання речей, та раковини щоб можна було набрати воду чи помити палітри. Також необхідними є стільниці та додаткові трекові світильники для композицій [4].

Концертний зал в художній школі призначений для музичних, вокальних і танцювальних виступів і репетицій, лекцій з показом діапозитивів і кінофільмів. Його рекомендується розміщувати на першому і другому поверсі ізольовано від навчальних приміщень з метою проведення відкритих уявлень. У концертних залах шкіл до 150 місць допускається влаштування горизонтальної підлоги. Розмір естради приймається 15 x 19 м для більшої частини рекомендованих типів будівель. Малий зал в школах призначений для проведення камерних виступів і репетицій, проведення іспитів і зборів викладачів. [1]

Одним з важливих прийомів формування дитячого простору є ергономіка. Проектування розвивального середовища вимагає дотримання основних правил ергономіки задля забезпечення безпеки та гармонійного розвитку дитини. Тому слід проектувати середовище, яке придатне до змін,

щоб дитина могла самостійно підлаштовувати простір під свої вподобання та настрої. Але щоб цей принцип мав помітний позитивний вплив, вихователь повинен повністю відмовитись від застарілої дисциплінарної моделі виховання та перейти до нової особистісно орієнтованої. [2]

Ергономічний підхід, виходячи з цілей педагогічної ергономіки, може забезпечити високу ефективність освітнього процесу, а також створити умови для гармонійного розвитку особистості в процесі освіти.

Сучасна освітня політика декларує кожному право освітнього вибору, дотримання інтересів особистості, в які входять і вміння адаптуватися до мінливих умов життя, адекватно їм організовувати свою діяльність.

Список використаних джерел

1. Гельфонд А. Л. *Архітектурне проектування громадських будівель і споруд*. Київ : 2006. 146 с.
2. Єжов В. І. *Архітектура громадських будівель та комплексів*. Київ : Виставка, 2006. 504 с.
3. *Посібник з проектування навчально-виховних комплексів «Дитячий садок – початкова школа»*. Київ ЗНДІЕП, 2003, 203 с.
4. *Проектування нової школи*. URL: <https://osvitoria.media/experience/4-golovni-statti-pro-te-yakouy-bude-nova-ukrainska-shkola/>. (дата звернення. 11.09.2023).

*Тетяна Олегівна Макарчук
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Головним завданням закладів вищої освіти є підготовка фахівців, здатних нестандартно і своєчасно реагувати на зміни, які відбуваються у світі. Тому для підготовки студентів до професійної діяльності

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

використовуються інноваційні педагогічні технології навчання. До таких технологій відноситься і проблемне навчання.

Суть проблемного навчання полягає в організації педагогом самостійної пошукової діяльності студентів, у процесі якої вони засвоюють нові знання, розвивають загальні здібності, дослідницьку активність і творчі вміння. При цьому процес навчання уподібнюється науковому пошуку і відображається в поняттях: проблема, проблемна ситуація, гіпотеза, засоби вирішення, експеримент, результати пошуку. На кожному із зазначених етапів викладач здійснює функцію управління процесом учіння і переведення студента з досягнутого рівня на вищий рівень пізнавальної самостійності, від звичайної активності (сприймання студентом пояснення викладача, засвоєння зразка розумової дії в умовах проблемної ситуації, виконання самостійної роботи) до творчої активності.

У організації навчання на проблемній основі найскладнішим є питання створення передпроблемного і проблемного творчого клімату співробітництва викладача, групи, колективу, що дозволяє ефективно вносити проблемні ситуації у навчальний процес. Цей етап називається створенням творчих відносин між викладачем і студентами (педагогічні умови проблемного викладу матеріалу). Як показують дослідження, деякі викладачі з цією метою спочатку ставлять складне запитання, або подають серію запитань на основі описаної ситуації, або викладають загальну теорію у вигляді ідей та історії їх народження, або пропонують практичні ситуації для формування інтересу. Водночас при цьому узгоджується спільна діяльність викладача і студентів при високій самостійності останніх. [1]

У загальному вигляді розв'язати проблемну ситуацію – це позбутися наявної суперечності шляхом перетворення ситуації (теоретично і практично), розв'язати проблему – відповісти на поставлене запитання, керуючись науковими методами.

Завдання стає пізнавальною проблемою, якщо воно потребує роздумів над проблемою, викликає пізнавальний інтерес у студентів, спирається на попередній досвід і знання.

Проблеми класифікують за галуззю і місцем виникнення; роллю в пізнавальному процесі; способом їх вирішення.

За галуззю і місцем виникнення розрізняють такі навчальні проблеми: предметні, міжпредметні, урочні, позаурочні.

Залежно від ролі в навчальному процесі проблеми поділяють на:

1) основні – на початку заняття викладач ставить основну проблему заняття (тему), яка активізує пізнавальну діяльність студентів щодо всього матеріалу заняття;

2) допоміжні – основна проблема інколи непосильна для самостійного розв'язання, тому викладач ділить матеріал на частини і ставить допоміжні проблеми [1].

Щодо способів розв'язання виділяють такі проблеми: фронтальні, групові, індивідуальні.

Важливий компонент проблемного навчання – проблемна ситуація, коли студент або колектив мають знайти і застосувати нові для себе знання чи способи дій. Проблемні ситуації створюють різними способами:

1) зіткнення студентів із життєвими явищами, фактами, які потребують теоретичного обґрунтування; зіткнення із зовнішніми невідповідностями між явищами викликає в студентів бажання пояснити їх, спонукує до активного засвоєння нових знань;

2) використання навчальних і життєвих ситуацій, які виникають під час виконання студентами практичних завдань, в яких вони самостійно доходять до висновків;

3) постановкою дослідницьких завдань студентам;

4) спонуканням студентів до аналізу фактів і явищ дійсності, зіткненнями їх з життєвими уявленнями і науковими поняттями про ці факти;

5) висуненням гіпотез і організацією їх дослідження;

6) спонуканням студентів до порівняння, зіставлення, протиставлення фактів, явищ, правил, дій, внаслідок яких виникають проблемні ситуації;

7) ознайомлення студентів із фактами [2].

Проблемне навчання – один із засобів розвитку розумових сил особистості, її самостійності та активності, творчого мислення; забезпечує міцне засвоєння знань, робить навчальну діяльність захоплюючою, оскільки вчить долати труднощі.

Список використаних джерел

1. Орлова Н. С. *Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу : навч.-метод. посіб. Полтава : Астроя, 2020. 195 с.*
2. Савенко І. В. *Методика навчання вчителя технологій основ дизайну. Полтава : ПП «Астроя», 2017. 340 с.*

УДК 75.056:72.012.8(4)«13/14»

*Дмитро Лахно
(Полтава, Україна)*

КНИЖКОВА МІНІАТЮРА ЯК ДЖЕРЕЛО АНАЛІЗУ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ

Постановка проблеми. Тривалий час вивчення книжкових мініатюр належало до прерогативи мистецтвознавців. Науковці ж гуманітарії використовували їх здебільшого в якості ілюстративного матеріалу до своїх текстів. Утім, така ситуація почала змінюватися внаслідок «візуального повороту», що його зазвичай пов'язують з «новою культурною історією». Завдяки йому розширюються межі визначення та розуміння культури, яка

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

сприймається вже не тільки як результат цілеспрямованої творчості, а й як «повітря», що оточує людське життя та є невід’ємною його частиною [1]. Внаслідок цього формується методологія роботи з книжковими мініатюрами як повноцінними джерелами вивчення побуту та повсякдення людини конкретної історичної епохи.

Метою статті є аналіз можливостей використання книжкової мініатюри у якості джерела дослідження дизайну інтер’єру житлового помешкання людини середньовічної Європи.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проведемо на основі мініатюри XIV століття «Родина біля каміна». Вона вміщена у книзі «Tacuinum Sanitatis» (Нотатки про здоров’я), котра є перекладом арабського трактату, авторства Ібн Бутлан. Видання датується серединою XV століття й створено ймовірно на території Rhineland (Рейнська область). Формат видання 380 на 265 мм, обсяг – 218 сторінок, на кожній з яких вміщено ілюстрацію. Оригінал видання зберігається в Національній бібліотеці Франції в Парижі (рис. 1) [2].

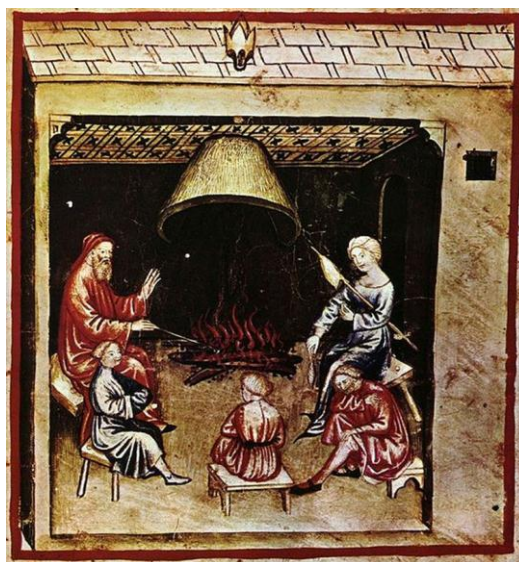

Рис. 1. Мініатюра «Родина біля каміна» (XIV століття)

На мініатюрі зображена родина, що зібралася довкола каміна. В середньовіччі каміни використовували як для обігріву приміщень, так і для приготування їжі. Перед нами – камін так званого закритого (англійського) типу, розташований у ніші капітальної стіни. Подібні каміни були поширені в англосаксонській Північній Європі.

Середньовіччя знає чимало сімейних зображень біля каміну. Тож цей елемент інтер'єру часто виконував роль своєрідного подіуму в фамільних картинах. По суті маємо справу з реалізацією культурного патерну «родинного вогнища», в якій камін символізує не тільки домашній затишок, а й віддзеркалює уявлення про «зразкову» християнську родину того часу. Велика кількість дров і, як результат, гарне полум'я в каміні свідчить про заможність зображеної родини, котра могла дозволити собі повноцінне опалення й водночас символізує силу сімейних почуттів у змальованому сімействі.

Хатнього начиння і меблів показано небагато. Це відповідає тогочасним реаліям і підкреслює показний аскетизм, притаманний тій епосі. З меблів бачимо лише п'ять дерев'яних табуреток грубої роботи без будь-якого натяку на зручність. Водночас, відзначаємо, що кожен член родини, навіть діти, має свій окремий табурет. Це вказує на зародження індивідуалізму, що стане важливою рисою ментальності європейців у Новий час.

Висновки. Таким чином, описана мініатюра як і подібні за стилем зображення є інформативним джерелом до вивчення дизайну інтер'єру середньовічного європейського житла. Зазвичай вони спрощено й дещо схематизовано передають особливості інтер'єру зображеної епохи, але дозволяють скласти уявлення про модні тенденції та технічні новації в повсякденному житті людини. Подібні мініатюри зазвичай гарно відображають зв'язок дизайну інтер'єру з етичними нормами та

естетичними уподобаннями середньовічної людини й ілюструють взаємозв'язок соціальних, гендерних, сімейних установок із дизайнерськими рішеннями.

Список використаних джерел

1. Рачков Є. С. *Методи та підходи візуальної історії: аналіз історіографії*. Харківський історіографічний збірник. 2015. Вип. 14. С. 27–41.
2. Paris H. *Tacuinum Sanitatis: Horticulture and Health in the Late Middle Ages. Chronica horticultrae*. 2009. Vol. 49. URL: https://www.researchgate.net/publication/267278636_Tacuinum_Sanitatis_Medieval_Horticulture_and_Health

УДК 379.825:7.012

*Анастасія Стародубцева
(Полтава, Україна)*

ХУДОЖНЯ САМОДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПРОСТІР ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ

Художня самодіяльність – одна з форм народної творчості. Вона включає сукупність форм непрофесійної, аматорської творчості в галузі мистецтва. Ця форма вираження може охоплювати різні види творчості, такі як малювання, рукоділля, виготовлення прикрас, театр, музика, літературна творчість та багато іншого. Цей вид художньої діяльності може бути індивідуальним або груповим.

Особливість художньої самодіяльності полягає в тому, що вона не обмежується високими вимогами до технічної вправності чи культурних стандартів. Кожен може займатися творчістю, незалежно від рівня підготовки чи обсягу знань в мистецтві. Важливим є сам процес творення, його свобода та особистісний внесок учасника [3, с. 109].

У світі художньої самодіяльності дизайн виступає як ключовий елемент, який визначає не лише зовнішній вигляд твору, але й враження, яке

він справляє. Значення дизайну в цьому контексті полягає в наданні індивідуальності, глибини та тепла творчим виявам кожного митця [1, с. 81].

Однією з провідних характеристик художньої самодіяльності як дизайнерського простору є можливість експериментувати з формами, кольорами та текстурами. Від вибору матеріалів до композиції елементів – учасники художньої самодіяльності стають справжніми дизайнерами своїх власних творів. Цей процес дозволяє проявити креативність та виразність через власні рішення щодо подачі та структури твору.

Однією з ключових функцій дизайну у художній самодіяльності є сприяння вираженню індивідуальності. Кожен твір, виготовлений своїми руками, вибудовується на основі унікальної концепції, і дизайн слугує засобом прояву та втілення особистих ідей, переконань і емоцій художника. Він надає можливість створювати щось унікальне, що відображає самотність автора.

Дизайнерський аспект художньої самодіяльності також полягає в тому, що вона визначає особистісний стиль кожного творця. Кожен елемент, вибраний для твору, та його аранжування стають своєрідним підписом автора. Таким чином, художня самодіяльність не тільки створює об'єкти мистецтва, а й дозволяє виявити особистісний погляд та дизайнерську ідентичність.

Залучення різних мистецьких напрямів та технік у художній самодіяльності також підсилює її дизайнерський потенціал. Від витончених декоративних рішень до абстракції та експериментів із стилістикою – кожна творча робота стає унікальним проявом різноманітності й творчості.

Сценічний дизайн також відіграє важливе значення у створенні візуального контексту виступу. Від використання світлових ефектів та проєкторів до оформлення сцени та взаємодії з обладнанням – дизайн сцени

допомагає створити враження об'єму, глибини та динаміки, адаптуючи візуальне середовище під кожен момент виступу [2].

Оформлення зони аудиторії також має велике значення. Від декору та розташування посадкових місць до атмосферних елементів дизайну залежить вплив на комфорт глядачів та сприйняття концерту. Дизайн аудиторії може створювати інтимність для акустичних виступів чи розкіш для великих масштабів концертів.

У всьому цьому контексті дизайн відіграє роль важливого сприяльника мистецького вираження. Він допомагає передати атмосферу, концепцію і індивідуальність артиста чи гурту. Завдяки дизайну концерту, аудиторія отримує не лише насолоду від звуку, але і враження від цілісного, відточеного до дрібниць шоу, яке залишає незабутні сліди в пам'яті глядачів.

Отже, художня самодіяльність виступає не лише роботою над творчими проектами, але й простором, де індивідуальність та дизайнерське мислення вільно розкривають свій потенціал. Цей простір стає важливим інструментом для розвитку та вираження творчого потенціалу кожного учасника художньої самодіяльності.

Список використаних джерел

1. Захарова С. О. *Дизайн як культурний феномен: теоретико-методологічний аналіз*. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2010. Вип. 42. С. 80–88.
2. Незвещук-Когут Т. С. *Дизайн: навч. посіб.* Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 340 с.
3. Сіненко О. *Хорова самодіяльність як соціокультурний феномен. Імідж сучасного педагога*. 2020. №2. С. 108–112.

УДК 7.012:21]:379.8-053

*Марина Таран
(Полтава, Україна)*

ДИЗАЙН СІМЕЙНОГО СВЯТА В БІБЛІОТЕЦІ

Бібліотека це чудове місце зустрічей дітей та дорослих, майданчик, де народжуються цікаві ідеї та сміливі проєкти.

Сімейні свята в бібліотеці – це не тільки можливість насолодитися літературою, а й відкрити перед відвідувачами світ вишуканого та неповторного дизайну. Дизайн, як важлива складова організації святкових заходів, займає унікальну роль у створенні атмосфери тепла, затишку та радості.

Перше, на що звертає увагу кожен гість, – це візуальний вигляд приміщення. Дизайн сімейного свята в бібліотеці може перетворити прості приміщення на казковий світ, який дарує відвідувачам відчуття чарівності та радості. Від ретельно розроблених прикрас до ігор світлових ефектів – дизайн стає ключем до відчуття свята на кожному кроці.

Дизайн в бібліотеці відіграє важливу роль у створенні тематичності заходу [4]. Відповідно до теми свята, дизайн може включати в себе елементи культурної спадщини, сучасних трендів або навіть магії святкових світових традицій. Це надає святковому заходу унікальний шарм та вражає гостей глибиною ідеї та теплотою виконання.

Зміст сімейного свята у бібліотеці може бути різноманітним та адаптований під потреби конкретної школи та її бібліотеки [1, с. 3]. Сімейне свято може включати такі елементи:

- 1 Читання книг: організація читання вголос, книжкових виставок та роздача книг для читання у сім'ї.
- 2 Творчі майстер-класи: заходи з малювання, створення виробів та інших видів творчості.

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

3 Лекції та презентації: обговорення актуальних освітніх та культурних тем.

4 Ігри та конкурси: організація інтелектуальних та освітніх ігор для учасників сімейного свята.

Цільова аудиторія сімейних свят у бібліотеці – це школярі та їхні сім'ї. Проте, до таких заходів залучають вчителів, бібліотекарів та інших працівників школи, що сприяє зміцненню шкільної спільноти та розширенню взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Сімейні свята у бібліотеках є формою масового заходу, що сприяє інтеграції освіти та дозвілля, зміцненню сімейних зв'язків та популяризації читання. Вони збагачують освітній процес та сприяють згуртуванню сім'ї та школи. Такі події сприяють розширенню знань, розвитку творчих здібностей та зміцненню взаємозв'язків між навчальним закладом та сім'єю [3, с. 27–28]. Для успішної організації сімейного свята у бібліотеці необхідно дотримуватися низки ключових принципів.

Підготовка сімейного свята у шкільній бібліотеці – це комплексний процес, що вимагає детального планування та організації, зокрема [2]:

– визначення цілей та завдань. Першим кроком є визначення цілей та завдань свята. Необхідно визначити, які освітні та розважальні моменти мають бути включені до заходу. Це може містити цілі, пов'язані з просуванням читання, культурним збагаченням, сімейними відносинами та освітнім вихованням;

– пошук ресурсів. Необхідно розглянути доступні ресурси та бюджет для заходу. Це включає вибір літературних матеріалів, закупівлю призів і декорацій, а також залучення додаткових коштів, якщо це необхідно;

– залучення учасників. Важливою частиною підготовки є залучення всіх зацікавлених сторін, включаючи педагогів, бібліотекарів, учнів та їхні сім'ї. Усі повинні розуміти свої ролі та обов'язки в організації свята;

– вибір тематики та змісту сімейного свята є ключовим аспектом успішної організації заходу. Вона має бути привабливою та цікавою для різних вікових груп та пов'язаною з літературними творами, культурними подіями чи актуальними освітніми темами;

– зміст свята має бути освітнім і різноманітним і включати читання та обговорення книг, майстер-класи, ігри, конкурси та виступи [5].

Не менш важливою є взаємодія гостей з дизайном. Взаємодія з естетичними елементами, такими як оформлення простору, різнокольорові декорації чи тематичні інсталяції, робить святковий захід незабутнім. Дизайн, що залучає увагу та створює можливості для взаємодії, сприяє зміцненню позитивного враження від свята.

Отже, дизайн в оформленні сімейних свят в бібліотеці – це не просто прикраса, але і магічний ключ, що відкриває двері до світу фантазії та радості. Він об'єднує літературу, культуру та естетику, створюючи неповторне свято для кожного відвідувача.

Бібліотечний дизайн – багатоаспектна діяльність, що вирішує завдання від бібліотечної технології до бібліотечної психології, реальний спосіб підтримки престижу і авторитету бібліотеки в очах суспільства.

Список використаних джерел

1. *Бібліотека – організатор сімейного читання : метод. рекомендації / КЗ «ОУНБ імені Тараса Шевченка» ; уклад. Л. С. Сторожик. Черкаси, 2014. 16 с.*
2. *Ковбаса О. Креативні форми роботи бібліотеки: здивувати, захопити, залучити: досвід роботи Попільнянської бібліотеки-філії. Попільня, 2019. 14 с.*
3. *Лупіка Л. Сучасні бібліотеки – відкритий простір для освіти, спілкування і дозвілля. Бібліотечний форум України. 2015. №2. С. 27–28.*
4. *Матвійчук О. Є. Дизайн та інтер'єр бібліотеки як соціокультурна проблема. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD4_Matviichuk.pdf*
5. *Форми організації дозвілля дітей та молоді: метод. матеріали до тренінгу / за заг. ред. І. Звереві. Київ: Науковий світ, 2004. 58 с.*

*Ксенія Андріївна Бражнік
(Львів, Україна)*

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Майбутні фахівці сфери дизайну мають володіти і користуватися типовими для професійної комунікації лексичними моделями, повинні вміти будувати комунікацію в усній і письмовій формах іноземною мовою, виходячи із цілей і ситуації спілкування, читати, розуміти та застосовувати документацію у професійній діяльності; вести дискусії за фахом тощо. Тому, для забезпечення конкурентоздатності на світовому ринку праці майбутнім дизайнерам необхідно мати рівень B2 «незалежного користувача» з іноземної мови.

Значний внесок у розвиток національної системи іноземної освіти роблять знані українські вчені О. Бігич, Н. Бідюк, Н. Бориско, Є. Громов, І. Задорожна, Т. Колодько, Ю. Мартинова, Н. Микитенко, С. Ніколаєва, О. Тарнопольський, Л. Черноватий та ін. На їхнє переконання, іноземна освіта має переважно практично-орієнтоване спрямування, оскільки передбачає розвиток усного й писемного мовлення, формування міжкультурної іноземної комунікативної компетентності, що найбільш точно відображає мету і сутність навчання іноземних мов («Методика формування міжкультурної іноземної комунікативної компетенції», 2011).

Предметом дискусії в академічних колах стали різноманітні аспекти оновлення змісту іноземної професійної підготовки на рівні бакалавра, які стосуються якості очікуваних та одержаних результатів, особливо в умовах введення обов'язкового вступного іспиту з іноземної мови для навчання в магістратурі. Як свідчить освітня практика, навчаючись за програмою бакалавра, майбутні фахівці у сфері дизайну переважно вивчають іноземну

мову лише на 1-2 курсах («Англійська мова», «Англійська мова професійного спрямування»). Звісно годин для вивчення цих дисциплін недостатньо для одержання відповідного рівня знань, умінь та навичок, як того вимагають європейські стандарти (рівень B2 за європейською шкалою). Водночас відсутня реалізація міжпредметних зв'язків з дисциплінами гуманітарного та фахового циклів. Особливо гострою є проблема висвітлення результатів наукових досліджень іноземною мовою у наукових фахових виданнях, презентаціях на наукових конференціях тощо. (Жарко, 2018)

Необхідність формування іноземної професійної компетентності майбутніх дизайнерів зумовлена також стрімким розвитком технологій проектування та створення дизайн-об'єктів різного призначення. Прогресивне реформування й модернізація сфери дизайн-проектування та ринок дизайн-послуг в Україні окреслюють сучасні вимоги до професійної діяльності дизайнерів: високий рівень фундаментальної підготовки; готовність до впровадження технологічних інновацій в сфері дизайну; володіння сучасними методами контролю та забезпечення якості дизайн-об'єктів на основі стандартів; глибокі інтегровані знання з розроблення асортименту інноваційних дизайн-технологій; професійна й соціальна мобільність; високий рівень наукової організації праці та технологічної культури в умовах конкуренції; уміння працювати в міждисциплінарній команді фахівців; здатність до професійного самовдосконалення тощо (Липчанко-Ковачик, 2013). До професійних функцій дизайнерів належать інформаційно-технологічна, естетична, художньо-конструкторська, управлінська, дослідницька. Підвищення світових вимог до конкурентоздатності та професійної компетентності фахівців в галузі дизайну посилює усвідомлення майбутніми фахівцями необхідності постійного оновлення фахових знань, умінь та навичок, у поєднанні з

мовними знаннями та мовленнєвими вміннями, що є практичним підґрунтям формування їхньої іншомовної професійної компетентності.

На нашу думку, зміст іншомовної підготовки відповідно має бути орієнтований на забезпечення міждисциплінарних знань з урахуванням індивідуальних потреб й інтересів здобувачів та сучасних вимог галузі, що сприятиме досягненню високого рівня професійної міжкультурної комунікації, задоволенню суспільних та професійних потреб. Вільне спілкування іноземною мовою забезпечує можливість для створення ділових, професійних і культурних контактів, сприяє підвищенню загального культурно-професійного рівня розвитку особистості.

Формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів можливе в умовах створення активного реального навчального середовища, яке сприяє розвитку мотивації до іншомовної комунікації, поступово підвищує рівень автономності володіння іноземною мовою та професійної іншомовної взаємодії. Важливе значення мають міждисциплінарні практичні заняття, використання інноваційних методів навчання на засадах принципу діалогізації, створення спецкурсів для оновлення змісту іншомовної професійної підготовки тощо. (Зеленін, 2020)

На основі аналізу наукових джерел виявлено, що учені розглядають різні аспекти іншомовної професійної підготовки фахівців нефілологічних спеціальностей. Проте бракує цілісних досліджень, що розкривали б специфіку формування іншомовної професійної компетентності майбутніх дизайнерів. Іншомовну підготовку майбутніх фахівців у галузі дизайну визначено як цілеспрямований процес оволодіння студентами інтегрованими мовними знаннями, мовленнєвими вміннями і навичками щодо продуктивної організації професійної діяльності в іншомовному професійному середовищі. Результатом такої підготовки вважаємо сформованість іншомовної професійної компетентності, яка забезпечить

здатність і готовність здійснювати міжкультурне та міжособистісне спілкування для вирішення професійних завдань в галузі дизайну.

Список використаних джерел

1. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Є., & Ніколаєва С. Ю. *Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій*. Київ: Ленвіт. 2011. 186 с.
2. Жарко О. О. *Формування комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти I–II рівнів акредитації*. Молодий вчений, 2018. 10(1), 54-59.
3. Зеленін Г. І. *Теоретичні основи іншомовної професійної підготовки майбутніх викладачів технічних дисциплін*. Харків: Друкарня Мадрид. 2020. 244 с.
4. Липчанко-Ковачик О. В. *Формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця як педагогічна проблема*. Вісник Національного університету оборони України, 2013. 5(36), 63-67.

*Наталія Едуардівна Тютюнник
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ МОДЕЛЕЙ ОЗДОБЛЕНИХ ВИШИВКОЮ

Машинна вишивка – це спосіб вишивки, при якому стібки формуються машиною або приладом. При цьому сам малюнок створюється або вручну або за допомогою вишивальної машини на основі розробленої комп'ютерної програми.

До середини дев'ятнадцятого століття вишивку виконували вручну. Після винаходу верстатів з програмним керуванням вишивка виконувалася автоматом, в якому п'яльці переміщалися за програмою, закладеною в паперових перфокартах у вигляді дірок, розташованих у певному порядку. Перфокарти застосовувалися до сімдесятих років двадцятого століття. Після

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

створення персональних комп'ютерів почали з'являтися редактори комп'ютерної вишивки, що значно спростили процес програмування дизайнів, але використовувалися вони тільки на великих виробництвах. Для перенесення інформації з комп'ютера на вишивальний автомат як і раніше служила перфорована стрічка. Редактор комп'ютерної вишивки в комплекті з насікачем стрічок був дорогим. Тому випускався один комплект редактора з насікачем для 5—10 багатоголовкових вишивальних машин. Ситуація кардинально змінилася з виходом на ринок побутових вишивальних машин, у них інформація переноситься з комп'ютера цифровим носієм або передається безпосередньо з комп'ютера на машину електричним кабелем.

Машинна вишивка являє собою роботу вишивальної машини, яка за чітко розробленою схемою відтворює будь-який візерунок або зображення. Купити таку вишиванку можна в багатьох магазинах і ринках, адже процес її створення більш дешевий і швидкий. Машинна вишивка наноситься двома способами: гладдю і хрестиком, який в свою чергу дозволяє виконувати широкий спектр послуг з нанесення вишивки на різноманітні предмети одягу.

Види машинної вишивки:

- Ручна або вільноходова машинна вишивка. Коли для вишивки використовується звичайна швейна машина. А малюнок створюється шляхом ручного переміщення пялец з тканиною.

- Комп'ютерна машинна вишивка. В цьому випадку весь процес формування стібків і створення малюнка, виконується машиною. А в разі комп'ютерних вишивальних машин – комп'ютером.

Переваги нанесення малюнка за допомогою машинної вишивки:

- простота виготовлення – для запуску дизайну в тираж не потрібно створювати дорогі матриці або трафарети, як в інших видах нанесення зображення;

- для нанесення зображення на деякі складні види матеріалів, таких як трикотажні вироби грубої в'язки, махрові вироби та на багатьох інших, вишивка є єдиною доступною технологією;

- можливість використання для нанесення спеціальних ниток, таких, як металізована нитка, нитка з голографічним ефектом, флюоресцентна нитка, нанесення яких при використанні інших технологій просто неможливе;

- логотип або зображення, виконане вишивкою, має об'ємний вигляд. При цьому можна надати об'ємність за допомогою додаткових шарів або спеціальних об'ємних підкладкових матеріалів;

- висока міцність і зносостійкість нанесення (при використанні якісних вишивальних матеріалів);

- найліпша, з існуючих технологій, машинна вишивка, найкраще підходить для виготовлення шевронів і нашивок. Завдяки властивостям, які надає виробу машинна вишивка, нашивки і шеврони мають найефектніший вигляд, в порівнянні з виробами, виконаними за допомогою інших технологій нанесення зображення на одяг і рекламні матеріали;

- широка гамма кольорів ниток, доступних для використання;

- нанесення вишитого логотипу – один з найшвидших, доступніших і недорогих способів оформити одяг, надати йому неповторність. Однією з переваг цієї технології нанесення є універсальність. За допомогою машинної вишивки створюються: нашивки, шеврони, кокарди, погони, вишиті картини, скатертини, бейсболки та футболки, рушники, рекламні матеріали, вишиті сувеніри, подарунки, предмети для домашнього вжитку, вишиті портрети або пейзажі;

- невисока вартість.

Основними "конкурентами" вишивки можна назвати трансфертний друк чи шовкографію. Але вишивка на тканині на крок попереду – вона

виграє за рахунок довговічності та стійкості фарб. З об'ємною вишитою фактурою логотип набуває більш ефектного і дорогого вигляду. З цієї причини багато компаній, які займаються розробкою рекламних заходів, рекомендують клієнтам використовувати саме вишивку на спецодязі та уніформі – на кепках чи в'язаних шапках, сорочках, толстовках, куртках чи футболках, а також на взутті.

Використання сучасних способів машинної вишивки на одязі та на тканині дозволяє наносити на готові предмети одягу або взуття повнокольорові та дуже складні зображення. Для цих цілей використовується широка палітра кольорів ниток.

Параметри якості машинної вишивки:

- нанесення логотипу або зображення на тканину має відповідати високим експлуатаційними властивостями: довговічність, зносостійкість;
- у процесі експлуатації виробу зображення не повинно втрачати форму або змінюватися в розмірі;
- стібки не повинні розпускатися в процесі експлуатації виробу;
- зображення не повинно втрачати колір і яскравість або передавати забарвлення (линяти) на інші деталі одягу;
- машинна вишивка не повинна в складі використовуваних матеріалів мати хімічно-шкідливі компоненти, особливо, це стосується таких напрямків виробництва, як вишивка на дитячому одязі або натільній білизні;
- не допускається велика "стяжка" або усадка матеріалу в процесі виробництва, особливо, стягування тканини може проявитися після прання виробу;
- краї окремих фрагментів повинні бути однорідними і монолітними, не допускається появи петель і нерівних країв, якщо це не було задумано дизайнером, для додання особливих ефектів;

- не допускається перекіс на виробі, спотворення всього малюнка або будь-якої його частини;

- всі вироби зі зробленої партії повинні мати вигляд еталонного зразка – не повинно бути виробів другого або третього сорту. Є або першокласна вишивка або брак – це стосується будь-якого виробу в партії, незалежно від обсягу виробництва;

- не допускається поява на лицьовій стороні малюнка нижньої нитки;

- місця проколів голкою на матеріалі повинні мати рівні краї – не допускаються розриви або пошкодження основної тканини;

- довгі перетяжки нитки повинні бути прибрані і краї надійно закріплені, не допускаючи в процесі експлуатації розпускання виробу;

- на поверхні малюнку не повинні стирчати кінці ниток, непередбачених дизайнером нашарувань або ущільнень застила.

Відрізнити машинну вишивку від ручної достатньо легко. Для цього потрібно знати певні особливості, характерні для видів технік вишивання. Наприклад:

Гладь. Так називають техніку, в якій стібки плетіння прилягають один до одного. Ручна робота, в такому випадку, буде відрізнятися від комп'ютерної щільністю стібків і ниток. В ручному плетінні використовуються міцні нитки. На вивороті у такій роботі, крім основної, інших ниток не буде. Не передбачена там і підкладка. Нинішні машини здатні шити тонкими нитками такі стібки, які відрізнити непросто. Чим більш вузькі стежки, а краї більш рівні, тим більша ймовірність, що це комп'ютерна вишивка.

Перетяжка. Мережки, хрестики відрізняються по довжині і відстані стібків, пропорційних певного периметру волокон матерії. Якщо хрест вишивається вручну, то він часто має трохи витягнуту форму. Так відбувається через неоднакові відстані між поперечними і подовжніми

нитками. А листок, вишитий по рахунковій гладі, може вирости по вертикалі. В комп'ютерній техніці довжина стібків буде незмінною, але кількість матерії під ними буде відрізняється.

Відрізнити ручну вишивку від машинної можна по виворітній стороні. Найпершим показником способу вишивання сорочки є виворіт виробу (його зворотна сторона). Якщо сорочка вишита хрестиком вручну – зворотна її сторона завжди буде складатися з тонких паралельних смуг. Машинна ж – буде повторювати зображення лицьової частини", наче дзеркало.

Ще одним моментом, на який треба звернути увагу при виборі вишиванки, - це перенесення нитки. У разі ручної роботи, майстриня уникає переходів між частинами узору того ж кольору, маскуючи їх або обрізаючи нитка. У разі машинної – є довгі "натягнуті" нитки на звороті виробу.

Якщо придивитися до "обличчя" вишиванки, то важливим фактором є точність наслідування фактури тканини. Якщо сорочка вишита на домотканому полотні (спеціальна тканина з вираженими волокнами для зручного вишивання хрестиком), то майстриня, швидше за все, дотримуватиметься текстурних з'єднань. Інша справа – машинна вишивка. Вона не може потрапляти в отвори між волокнами і тому малюнок виходить без урахування особливостей тканини (кожен вишитий хрестик захоплює різну кількість волокон).

Ручна вишивка - це вишивка, що виконана від руки без допомоги будь-яких автоматизованих пристроїв. Цей вид вишивки є дуже трудомістким та неповторним. Кожний виріб, який створюється вручну, має свою історію і свої особливості. Плюсом цього виду вишивки є її ексклюзивність та особлива енергетика, що вирішується рухами та емоціями майстрів вишивки.

Переваги ручної вишивки вишиванки: ексклюзивність (кожен виріб має свою історію та особливості); особлива енергетика (рухи та емоції майстрів вишивки); довговічність (ручні вишиванки можуть протриматися до декількох поколінь і не втратити свою презентабельність).

Машинна вишивка – це вишивка, що виконується за допомогою автоматичних пристроїв. Цей вид вишивки є більш доступним та зручним для багатьох людей. Часто машинна вишивка використовується для великих обсягів та серійного виробництва. Плюсом машинної вишивки є її швидкість та більш однорідний вигляд.

Переваги машинної вишивки вишиванки: доступність (машинна вишивка доступніша за ціною, ніж ручна вишивка); швидкість (великі масові замовлення можуть бути виготовлені швидко завдяки машинній вишивці). Машинна вишивка має однорідний вигляд, що підходить для великих обсягів виробництва.

Сучасні вишивальні машини створюють на одязі та аксесуарах принти та написи будь-якої складності. Спеціальні нитки дозволяють досягти високої точності передачі кольору. За акуратність нанесення стібків відповідає комп'ютерна програма, яка розробляється індивідуально під кожен макет та дозволяє втілити в життя будь-які дизайнерські фантазії замовника.

За допомогою вишивальних машин можна робити будь-які графічні зображення – написи, логотипи, емблеми, корпоративну символіку. Це преміальний метод брендування, який широко застосовується для виготовлення шевронів, нашивок, прапорів та вимпелів, іменної продукції – капців, халатів для готелів.

Вишиті принти прикрашають сувенірну продукцію – серветки, рушники, наволочки, пледи, сумки, подушки. Її використовують для

виготовлення корпоративної уніформи – футболок, бейсболок, толстовок, спортивної форми, одягу для концертних виступів.

Вишивка є найбільш вдалим рішенням для робочої уніформи з жорсткої тканини; дощовиків, захисних жилетів та іншого текстилю, який покритий водовідштовхувальним просоченням; одягу, який часто брудниться і потребує прання при високих температурах, наприклад – форма для кейтерингу; флісових та в'язаних матеріалів з пухнастою, ворсистю поверхнею. Також, вишивка ідеально підходить, коли уніформа чи подарунок мають виглядати солідно та елегантно.

Список використаних джерел

1. Про орнаменти і мотиви української вишивки. URL: <http://storinka-m.kiev.ua/article.php?id=52> (дата звернення 29.12.2022).
2. Кулинич-Стахурська О. Мистецтво української вишивки : техніка і технологія. Львів : Місіонер, 1996. 146 с.
3. Комп'ютерна машинна вишивка: основні аспекти процесу, особливості та переваги. URL : <https://vyshivka.ub.ua/analitic/30669-kompyuterna-mashinna-vishivka-osnovni-aspekti-procesu-osoblivosti-ta-perevagi.html>
4. Машинна вишивка - творчість без обмежень. URL : <https://valeotrikotage.com/blog/mashinnaya-vyshivka-tvorchestvo-bez-granits/>

*Валентин Геннадійович Борисов
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Серед кваліфікаційних вимог до викладачів закладів професійно-технічної освіти відповідно до наказу МОН України «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

педагогічних працівників навчальних закладів» 1 червня 2013 року № 665 виділено професійну, інформаційну, комунікативну та правову компетентності.

Комунікативна компетентність – якість дії працівника, що забезпечує ефективний прямий та зворотній зв'язок з особою, яка навчається, контакт з учнями (вихованцями, дітьми) різного віку, студентами, батьками (особами, які їх замінюють), колегами, здатність до розробки стратегії, тактики і техніки взаємодії з людьми, організацію їхньої спільної діяльності для досягнення певних суспільно значимих цілей; здатність переконувати, стверджувати свою позицію; володіння державною мовою, грамотним усним та писемним діловим мовленням, ораторським мистецтвом, професійним етикетом, а також навичками публічної презентації результатів роботи, вміннями обирати відповідні форми і методи презентації [4, с. 3].

Під час комунікації з учнями викладач повинен намагатись дотримуватись етичних вимог, бути відповідальними, захищати інтереси здобувачів освіти, підтримувати та захищати права людини, застосовувати засоби активної комунікації та інтерактивні технології. Відомо, що педагогічні працівники повинні спілкуватись з учнями на основі загально визнаних моральних принципів і положень національного законодавства та міжнародних стандартів, застосовувати заходи впливу з метою виправлення і профілактики асоціальної поведінки. Передбачено, що під час спілкування педагога не повинні порушувати людської гідності, намагатись зменшувати ризик прояву конфліктних ситуацій. У своїй поведінці та під час міжособистісних контактів викладач повинен дотримуватись принципів відповідальності, доброчесності, поваги та захисту людської гідності, допомоги й підтримки, справедливості та неупередженості [3, с. 104].

У педагогічному колективі під час міжособистісної взаємодії та спілкування викладач завжди повинен захищати права учнів, підтримувати інтереси та потреби здобувачів освіти, не принижувати їх гідності, поводитися з учнями, колегами та іншими особами толерантно і ввічливо [2, с. 83]. Під час навчально-виховного процесу, міжособистісної взаємодії та спілкування викладач закладу професійно-технічної освіти повинен пам'ятати про свою основну мету: розвиток особистісних якостей учнів в руслі набуття професійних навичок.

Особливе значення для успішної організації навчально-виховного процесу має вміння налагоджувати комунікативну взаємодію. Сучасні дослідження свідчать про те, що далеко не кожен викладач ставить перед собою комунікативні завдання, оскільки не вважає спілкування з учнями умовою успішного навчання. Відтак багато педагогів зазнають труднощів з організації конструктивної взаємодії, зіштовхуються з невмінням орієнтуватися у нестандартних комунікативних ситуаціях, перебудовуватися відповідно до педагогічних завдань, відчують брак вмінь з відображення власного емоційного ставлення до матеріалу. Саме освітній простір, створений вищим освітнім закладом та його викладацький склад безпосередньо впливають на формування майбутнього фахівця, а результативність педагогічної діяльності визначається стилем спілкування та стилем керівництва [1, с. 302].

Конструктивний діалог як інструмент втілення права та спосіб комунікації передбачає вербальну та невербальну взаємодію суб'єктів у межах визначених правом обов'язків. Співробітництво через діалог – це взаємне вербальне узгодження діяльності щодо профілактики, попередження та боротьби з проявами асоціальної, не правової, не толерантної поведінки учнів.

Професійне спілкування викладачів закладів професійно-технічної освіти як інструмент впливу на здобувачів освіти потребує знання його правил і технік. Ефективна комунікація передбачає, що викладач повинен уміти налагоджувати комунікацію, підтримувати та завершувати її дотримуючись своєї стратегічної лінії, грамотно будувати тактику спілкування, ініціювати й утримувати ініціативу під час розмови, прогнозувати результат свого висловлювання або репліку співрозмовника, викликати бажану реакцію співрозмовника вербально або невербально, управляти увагою партнера, аудиторії, власною увагою, знати стилі спілкування і грамотно їх використовувати. Викладач повинен уміти адекватно реагувати на події і ситуації професійної діяльності, використовувати адекватний стиль взаємодії із групою або окремими співрозмовниками, вміти прогнозувати розвиток комунікативного процесу, визначати й регулювати в спілкуванні емоційний настрій групи, поводитися адекватно ситуації й використовувати її специфіку для досягнення своїх комунікативних цілей.

Під час взаємодії з учнями викладач повинен використовувати психологічні методи впливу на зміну поведінки учня, формувати позитивні характерологічні та вольові якості учнів, використовуючи переконання, особисті приклади та інші засоби впливу. Результатом спілкування, що відповідає нормам комунікативної культури, має бути взаєморозуміння партнерів. Комунікативні вміння особливо необхідні викладачу під час складних розмов, коли вміння бути переконливим визначає кінцевий результат. Він повинен уміти долати бар'єри та комунікативні девіації у професійному спілкуванні, розуміти їх причин, уміти прогнозувати виникнення і визначати шляхи усунення. Має значення й уміння продуктивно виходити з конфліктної ситуації. спілкуватись з особами з групи «ризик».

Під час комунікативної взаємодії з керівництвом, колегами, батьками та представниками громадських організацій викладач повинен уміти ставити й вирішувати різні комунікативні завдання: окреслювати мету комунікації, оцінювати ситуацію, брати до уваги наміри й способи комунікації співрозмовника, оцінювати успішність комунікації. Важливе значення мають уміння належним чином оцінювати співрозмовників, налагоджувати з ним контакт з урахуванням їхніх статусних, статевовікових і соціально-культурних характеристик; слухати співрозмовників, оцінювати соціально-психологічний настрій. Під час розмов з батьками викладач має відслідковувати й адекватно інтерпретувати вербальні й невербальні сигнали, налагоджувати зворотній зв'язок, долати комунікаційні бар'єри, інтерпретувати зміст висловлювань у зв'язку зі зміною ситуації, впливати на співрозмовників так, щоб схилити їх на свою сторону, переконати своїми аргументами. У такій взаємодії викладач має ґрунтовно знати тематику розмови, говорити по суті справи, вміти планувати своє повідомлення, викладати його ясно і чітко, уникати неоднозначності, бути тактовним.

Своєю чергою для належної взаємодії з колегами викладач повинен уміти чітко вибудовувати зміст та структуру професійного діалогу з конкретними цілями, логічно висловлювати думки, що пов'язані з професійною сферою, чітко аргументувати свою позицію. Важливим є його уміння розпізнавати важливу інформацію, адекватно реагувати на позицію співрозмовника, чітко аргументувати свою думку задавати питання для вирішення проблеми та знати техніки відповідей на різні питання, бути готовим до командної роботи і взаємодії.

Окремо слід вказати на уміння вести дискусію та володіти навичками переконання з метою зменшення кількості випадків застосування заходів примусу. Викладач повинен проявляти розсудливість, відкритість, почуття справедливості, володіти комунікативними навичками аргументації і

переконання, ведення переговорів тощо. Він повинен уміти чітко аргументувати свою думку, наводити переконливі докази, протидіяти впливу деструктивних видів комунікації.

Важливе значення з огляду на специфіку професійної діяльності викладачів закладів професійно-технічної освіти має їхнє вміння зберігати емоційну стійкість. Контактуючи з підлітками, з особами, психічний стан яких непередбачуваний, зростає значення емоційного компонента. Викладач повинен уміти зберігати здатність до самоуправління, долати нервово-психологічну напругу та негативні психологічні стани, контролювати свою поведінку. Загалом викладач під час комунікативної взаємодії повинен вміти чітко виражати свої думки, уміти вислухати співрозмовників, обґрунтувати свої рішення, уміти вести дискусію та володіти навичками переконання з метою досягнення позитивного навчально-виховного результату.

Отже, соціально-комунікативна компетентність викладача закладу професійно-технічної освіти передбачає його здатність взаємодіяти з іншими людьми для вирішення завдань професійної діяльності та є визначальним чинником його успішної професійної діяльності, більш результативного навчально-виховного впливу на здобувачів освіти. З урахуванням наукових праць з питань формування професійної та соціально-комунікативної компетентності, а також особливостей професійної діяльності викладача закладу професійно-технічної освіти, його соціально-комунікативну компетентність можна розглядати як інтегративну особистісну властивість, що охоплює особистісні характеристики та мотиви професійної діяльності, спеціальні знання і вміння, необхідні для налагодження соціально-комунікативної взаємодії з різними категоріями осіб, насамперед у закладів професійно-технічної освіти учнями, колегами,

керівництвом та громадськістю.

Список використаних джерел

1. Бобко Л. О., Баляс Я. С. Особливості комунікативної взаємодії викладачів і студентів. Молодий вчений. № 5 (93). 2021. С. 301 – 304.
2. Боровець О. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки. Інноватика у вихованні. 2016. Вип. 4. С. 82–89. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2016_4_11
3. Ключовський Я. А. Філософія діалогу / пер. з польськ. К. Рассудіної. Київ: Дух і літера, 2013. 224 с.
4. Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS21294>

*Роман Андрійович Гарець
(Полтава, Україна)*

ТІСТОПЛАСТИКА ЯК ВИД МИСТЕЦТВА

Майже в усіх культурах світу хліб і сіль виступають як символи певної гостинності, чистоти та навіть мудрості. Українські прислів'я, такі як «Хліб – усьому голова», «Без солі не смачно, без хліба не ситно» відображають значення цих продуктів у повсякденному житті на народних віруваннях.

Ще з глибокої давнини, з використанням борошна і води, люди готували найпростішу їжу – коржі. Саме тоді були виявлені пластичні властивості тіста, і людство почало не лише готувати з цих компонентів, а й творити найрізноманітніші витвори.

Як показав аналіз літературних джерел [1; 2] У давнину греки, римляни і єгиптяни використовували фігурки з тіста в релігійних обрядах, вони були уособленням зв'язку з богами. У Німеччині та скандинавських країнах традиційно виготовляли вироби з солоного тіста на Різдво та Великдень

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

(вінки, підкови та медальйони), які вивішували у віконних і дверних отворах, щоб привабити в дім удачу, достаток, благополуччя. Вважалося, що будинок, прикрашений такими фігурками, захищений від злих духів та неприємностей.

У країнах Східної Європи із солоного тіста ліпили цілі панно, надаючи їм колір, характерний для випічки, без використання фарб. Ця традиція була особливо популярною серед слов'ян, які вважали цей різновид тістяного мистецтва виразним і цікавим.

Стародавні слов'яни вважали, що можна прискорити прихід весни, «закликавши» її за допомогою зліплених з тіста фігурок жайворонків. З такими фігурками діти вилазили на дерева або дахи будинків, співаючи пісні, які закликали весну прийти якнайшвидше. Дорослі також виконували подібні веснянки, просячи лелек і журавлів повернутися з теплих країв і принести тепло.

В Україні ліпили фігурки певного виду зі специфічними назвами – «жайворонки», «сороки», «птички» [4, с.20]. Їх випікали на свято Сорока святих і використовували в обрядах закликання весни. Також фігурки у вигляді пташок використовували в аграрній магії. Ліплення фігурок з тіста включало в себе різні обряди, пов'язані з магичними ритуалами та заклинаннями, які допомагали зібрати багатий урожай і забезпечували достаток у новому році.

Тістопластика є видом мистецтва. В умовах сьогодення виготовлені з тіста подарунки – оригінальні і універсальні, радують як дітей, так і дорослих. Їх собівартість була значно нижча, ніж виробів із глини або дерева. Це екологічно чистий і безпечний матеріал, що особливо є актуальним в контексті сучасних ідей щодо охорони довкілля. На даний час мистецтво тістопластики широко використовується у гуртковій роботі з учнями та на уроках трудового навчання [3].

Таким чином, традиція виготовлення виробів з тіста залишається актуальною в наш час, де високо цінується все екологічно чисте та власноруч створене. Відродження цієї старовинної народної традиції розширило застосування солоного тіста, зробивши його відмінним матеріалом для творчості дітей.

Список використаних джерел

1. Гриценюк В.С. Людина і культура. К.: АТ «Книга». 2009. 364 с.
2. Історія виникнення і розвиток містопластики. Переваги ліплення з солоного тіста. URI: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100d3kt-0883.doc.html>
3. Кудикіна Н. Підготовка вчителя до використання в виховному процесі традиційної української іграшки. Трудова підготовка в закладах освіти. 2004. № 2, С.26-31.
4. Кудря О.В. Методика вивчення основ кулінарії на уроках трудового навчання : навч.-метод. посіб. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Полтава: Астроя, 2020. 116 с URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16875>

*Володимир Васильович Галицький
(Полтава, Україна)*

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТЛЕННЯ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ

Світло в офісі відіграє дуже важливу роль. Багато в чому саме від світла залежить: працездатність співробітників, клімат в колективі і загальна атмосфера в офісі. При проєктуванні освітлення в офісі важливо знати про такі параметри як: рівень освітленості, передача кольору, світлова температура, рівень нагріву джерел світла, рівень сліпучої дії джерел світла тощо. Отже, про все по порядку. У першу чергу, зрозуміло, світильники в офісі повинні виконувати свою основну функцію – освітлювати робочий

простір. При цьому світильники повинні органічно вписуватися в дизайн офісного простору, відповідати стилістиці інтер'єру.

При проєктуванні освітлення в офісі важливо пам'ятати, що максимально комфортним для людини є природне світло. Таким чином, треба максимально наблизити штучне освітлення офісу до природного освітлення на вулиці. Цього можна домогтися шляхом встановлення світильників з люмінесцентними джерелами світла на стелі паралельно вікнам. Іншим важливим аспектом освітлення є світлова температура.

Необхідно пам'ятати, що тепле освітлення є максимально комфортним для людини. Воно спонукає нас до відпочинку та емоційної гармонії. Зауважимо, що в ресторанах освітлення, як правило, тепле, приглушене. Таке освітлення забезпечують лампи накаливання, галогенні лампи, а також люмінесцентні лампи з теплою температурою. Навпаки, холодна температура джерел світла тонізує людину, мобілізує, активізує роботу головного мозку. Також важливо пам'ятати, що джерела світла крім освітлення виділяють тепло. Цей фактор може негативно впливати на температуру повітря в приміщенні, а також поверхні, наближені до джерел світла.

При підборі світильників слід враховувати, що галогенні, металогалогенні лампи і лампи накаливання виділяють значно більше тепла, ніж люмінесцентні лампи і світлодіоди [2].

Ще одним важливим аспектом проєктування освітлення в офісі є розстановка світильників. Так, для ліквідації відблисків в приміщенні рекомендується світильники встановлювати в два ряди. Один – уздовж ряду вікон на невеликій відстані від нього в невеликому видаленні від нього, другий – паралельно першому на віддаленні двох третин глибини офісу. Крім того, слід приділяти увагу місцевим освітленням. Так, при використанні

місцевого освітлення, рівень загальної освітленості може бути знижений на 25-50%. [3]

Надання офісному персоналу зручних робочих місць вимагає рівномірного освітлення. Цього можна досягти шляхом комбінування загальних і місцевих джерел освітленості, розрахованої спрямованості світлових потоків, що враховують взаємне розташування приладів освітлення і робочих місць. Крім необхідного рівня освітлення на робочих місцях і надійності електроприладів, потрібно також гарантувати виконання вимог і норм безпеки.

Світильники також є і архітектурними складовими і створюють інтер'єр приміщення, вони формують внутрішній простір в офісі.

Правильно підібране освітлення створює приємне робоче середовище дозволяє співробітникам виконувати свою роботу ефективно, без стресів і втоми, і в комфортних умовах.

Для проектування офісного освітлення немає якихось універсальних методів, тут лише можна враховувати при проектуванні системи освітлення або реконструкції офісу основні рекомендації. Робоче освітлення офісів має бути ефективним і споживати мінімальну кількість електроенергії для підтримки потрібного рівня освітленості. Навантаження на електричну мережу знаходиться в прямій залежності від величини освітленості, потрібної для різних робочих завдань і ці величини знаходяться в міжнародних і національних нормах. Також це навантаження залежить від типу обладнання та обслуговування.

Штучне освітлення робочих місць потрібно максимально наблизити до природного. Одним з методів, наприклад, є розташування люмінесцентних світильників на стелі рядами паралельно вікнам. Офісні приміщення – це складна структура, складові її призначаються для різних типів діяльності й відповідно, повинні бути оформлені по-різному.

Вибір джерел світла в будівлі залежить від типу робіт виконуваних персоналом в приміщенні. Для роботи співробітників підходять джерела світла різних видів: хромовані і декоровані склом «даунлайти», лампи прямого і непрямого освітлення, галогенні або люмінесцентні світильники. При глибині приміщення до 6 м, близько 70% робочого часу для освітлення можна використовувати денне світло, при достатній ширині віконних прорізів. Щоб виключити відображені відблиски, прилади розташовують у два ряди: перший - вздовж вікна, другий – на відстані двох третин глибини кімнати, паралельно першому. При індивідуальному «налаштуванні» застосовується локальне освітлення. Звичайні настільні лампи для цих цілей не годяться, тому, як виділяють велику кількість теплоти, але неефективні в роботі. Найбільш доречні для цієї мети є компактні люмінесцентні світильники, розташовані над лінією погляду. В даний час активно впроваджується новий європейський стандарт EN12464-1. У ньому визначаються вимоги до офісних систем освітлення майже всіх приміщень компанії, а також містяться поради щодо їх компетентному облаштування [1].

Список використаних джерел

1. Апостолюк В. С., Джигирей А. В. *Безпека праці: ергономічні та естетичні основи : Навчальний посібник. Київ : Знання, 2006. 215 с.*
2. Михайлова І. *Сучасні будівельні матеріали і товари. Київ, 2004. 576с.*
3. Шпара П. Е. *Технічна естетика і основи художнього конструювання. Київ : Вища школа, 2003. 36 с.*

*Наталія Володимирівна Діденко
(Полтава, Україна)*

ВПЛИВ ЕМАНСИПАЦІЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА МОДУ 1920-Х РОКІВ

Західна мода 1920-х років як культурно-соціальне явище починається на кілька років раніше хронологічних між десятиліттями – з 1918 року, тобто кінця Першої Світової Війни. На Особливості моди міжвоєнного періоду вплинули соціальні, економічні та політичні перевтілення, що відбулися в світі в кінці 1910-х –1920-х. Особливо разючі зміни в порівнянні з попередніми епохами зазнала жіноча мода внаслідок зростаючої емансипації та інтеграції жінок в раніше недоступних для них сферах діяльності. Також вплинув на моду розвиток технологій і засобів виробництва, з'явилися і стали масово доступні нові штучні тканини, наприклад, віскоза – штучний шовк. Віскоза, виробництво якої почалося в 1910 році, в наступне десятиліття стала популярним матеріалом при виготовленні панчів і нижньої білизни. Розвиток методів виробництва тканин зробили їх більш доступними за ціною, завдяки чому до моди почав долучатися робітничий клас.

Одночасно зі спрощенням і лаконічністю, для високої моди 1920-х була характерна і розкіш: використовувалися дорогі тканини, такі як шовк, оксамит і атлас, вишивка металевією ниткою, бісером і склярусом. Плаття для масового споживача в цілому повторювали за кроєм і фасону зразки нарядів від провідних дизайнерів, але шилися з більш дешевих синтетичних тканин.

У 1920-ті роки в модній індустрії стали широко використовуватися манекени, що демонструють покупцям переважно поєднання нарядів і аксесуарів.

Домінуючим фасоном в 1920-і стає плаття-футляр – пряме, неприталене з заниженою талією, без акценту на груди. Довжина суконь варіюється від коротких, що доходять до колін, до довгих в підлогу, нерідко зі шлейфом. Довгий поділ домінує на початку десятиліття, але вже до середини 1920-х коротшає. Нарядні сукні виготовлялися переважно з легких і тонких тканин, таких як шовк, тюль, шифон, і прикрашалися вишивкою, паетками, бісером, стеклярусом, а також мереживом [1].

Другим модним фасоном, крім сукні-чохла, було т. зв. Robe de Style також із заниженою талією, але з пишною зібраною спідницею довжиною від середини ікри до щиколоток. Більшість суконь модних фасонів не мали рукава, або мали дуже короткі. Виріз, як правило, був невеликий, оскільки був відсутній акцент на груди. Зустрічаються низькі V-подібні вирізи прикривалися шаром тканини іншого кольору.

У 1926 році Коко Шанель створила маленьке чорне плаття в пам'ять про загиблого коханого. До того моменту чорний колір, що асоціювався з трауром, не користувався успіхом, але з приходом маленького чорного плаття став вельми популярний. Сукня, створена Шанель, прикривала коліна, оскільки вона вважала коліна найпривабливішою частиною жіночого тіла [1]. Його також відрізняли простий напівкруглий виріз, довгі вузькі рукава і відсутність надмірностей, таких як бахрома, гудзики, оборки. Дозволити собі маленьке чорне плаття могла будь-яка жінка, навіть з невисоким доходом, адже, маючи одне таке плаття, можна було за допомогою аксесуарів створити безліч комбінацій і кожен раз виглядати по-різному. У 1927 році в моду увійшло також в'язане чорне плаття від Ельзи Скіапареллі.

Важливим нововведенням моди 1920-х була відмова від корсета як обов'язкового елемента жіночого костюма. До цього корсети були обов'язкові до носіння протягом двох століть, за винятком двох ампірних

десятиліть. Нова епоха диктувала і новий кращий силует; на зміну домінуючого в прекрасну епоху силуету «пісочний годинник» приходять мода на андрогінність – худоба, плоска фігура, відсутність вигинів і опуклостей. На грудях плаття-чохол мало лежати абсолютно прямо, для чого жінки з формами були змушені перетягувати бюст. На зміну корсету приходять спеціальні пояса, що нагадують корсети і формують новий тип фігури. Одними з найвідоміших фірм з виробництва корсетів були американські компанії Spencer і Spirella. [2]. На відміну від звичайного корсета, корсет-пояс прикривав і стягував не грудьми (або не тільки груди), а стегна жінки.

У 1920-ті популярністю користувалися кілька видів жіночого взуття: відкриті туфлі на ремінцях, найчастіше буквою «Г», туфлі на зав'язках і туфлі-човники. Розрізнялися повсякденні і вечірні, ошатні туфлі – останні були більш рясно декоровані, часто з використанням яскравих страз і аплікацій. Наймоднішими дизайнерами жіночого взуття тієї епохи були Андре Перуджа і Сальваторе Феррагамо, Шарль Журдан і Ізраель Міллер [2].

Хоча форма туфель 1920-х в цілому відповідала моді попередньої, едвардіанської епохи, новаторський дух виражався у виборі кольорів та оздоблення: переважали яскраві, контрастні кольори і геометричний дизайн в стилі ар-деко. Каблуки вечірніх туфель прикрашалися стразами, нерідко таким чином, щоб утворювати складний малюнок або геометричний візерунок.

У 1920-ті жінки продовжують носити оксфорди – туфлі з закритою шнурівкою, що з'явилися в кінці XIX століття. Крім того, в моду повертаються сандалі, останній сплеск популярності яких припадав на епоху ампірних мод початку XIX століття. Окрему категорію становить функціональне жіноче взуття – спортивне, для їзди на машині.

Список використаних джерел

1. Зеліне, Ш. *Мода: Століття модельєрів*. Кьольн : Konemann, 2000. 457 с.
2. *Історія моди. Ілюстрована енциклопедія від давнини до наших днів*. / пер. Є. Воронкіна, під ред. Л. Дроздецького. Київ : Vivat, 2013. 256 с. іл.

Андрій Петрович Климко
(Полтава, Україна)

ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТИЛЮ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

Зовнішній вигляд є однією з важливих речей у дизайні текстилю гостинності. Жоден готель не хотів би мати ті самі тканини та дизайн, що й інші готелі, тому що вони хочуть їхньої оригінальності та індивідуальності.

Світ готелів складний, тому що кожен готель має свій зовнішній вигляд, дизайн інтер'єру, структуру та бажання бути кращим за інші. У текстилі для гостинності завжди переважали білий або колір слонов'ячої кістки, бежевий або коричневий, охра і чорний, залежно від країни, регіону, культури та атмосфери готелю.

Тепло та затишок у будь-якому приміщенні створюється за допомогою декору, і важливе значення має правильно підібраний текстиль, як за дизайном, так і за своїми характеристиками. Особлива роль текстилю відводиться в готельних номерах, де крім завдання підкреслити стилістику приміщення в цілому, на текстиль лягатиме ряд обов'язкових функцій та вимог, які повинен мати гарний і комфортний номер [1].

Вікно та ліжко – це перше, на що звертає увагу номер номера. Тому гарне покривало і правильно підібрані штори чи портьєри на вікнах насамперед формують загальне враження про престиж та рівень готелю.

Текстиль для гарного готельного номера має відповідати певним стандартам: чистота, якість, комфорт, практичність, естетичність та довговічність. Постільна білизна, покривало, махрові вироби – це те, що безпосередньо створює комфорт для мешканців номера. Ці предмети повинні бути бездоганними. Тому, щоб вони довго зберігали зовнішній вигляд, підбираються професійні тканини, з хорошими експлуатаційними характеристиками: екологічність, висока зносостійкість, волого- та брудостійкість, антибактеріальність та ін. Особлива роль приділяється декоративному текстилю на вікнах. Адже крім естетичної функції, портьєри та штори повинні мати ряд обов'язкових властивостей

– світлопроникність: портьєри в гарному готельному номері, це не просто штори на вікні, це штори, які здатні приховати сонячне світло та затемнити кімнату. Тут найкращим вибором будуть штори блекаут, які можуть використовуватися як самостійна одиниця або як другий шар під основною шторою;

– пожежебезпека: для пошиття портьєр для готелів використовуються тканини з додаванням важкозаймистих волокон і вогнезахисним просоченням, яке з часом стирається при звичайному пранні. Тому догляд за таким текстилем дорожчий;

– екологічність: відсутність шкідливих речовин у складі тканин позначено фірмовим знаком OEKO-TEX;

– міцність та стійкість до сонячного світла: дешеві тканини дуже швидко втрачають свій зовнішній вигляд і вигоряють на сонці [2].

Оформлення віконних прорізів текстильними матеріалами є найважливішим елементом сучасного інтер'єру готельного номера. Залежно

від їх оформлення створюється загальне враження від атмосфери будинку: затишок чи офіційність, розкіш чи скромність, млість чи діловитість. Текстильні матеріали, що застосовуються для оббивки меблів, чохлаів та покривал повинні бути стійкими до стирання, розтягування, розриву, оскільки зазнають постійних навантажень, тому повинні мати відповідний рівень міцності. Для меблів найбільш застосовні фактурні та гладкі однотонні забарвлення тканини, без малюнків та орнаментів. Оббиті такими матеріалами, меблі найбільш органічно входять в інтер'єр, відповідаючи загальному оздобленню, а найголовніше – меблі з таких матеріалів приємні не тільки візуально, але й навіщомацки, що привносить не тільки функціональність, але естетичний комфорт.

Естетичний комфорт визначає позитивний емоційний настрій людини. Це забезпечується завдяки засобам та прийомам, за допомогою яких досягається поєднання всіх елементів інтер'єру в єдине для сприйняття ціле. Естетичний комфорт інтер'єру залежить, насамперед, від гармонійності предметно-просторового оточення, від того, наскільки досягнуто цілісності та узгодженості його елементів.

При створенні дизайну та інтер'єру готелів дизайнери намагаються враховувати різні смаки гостей готелю, тому при розробці інтер'єру готелів використовується не тільки класика, а також нові напрямки – стиль хай-тек та мінімалізм і не забуваємо таких переваг, як розкіш стилю бароко та багато іншого. Найдивовижніші інтер'єри готелів, проекти готелів, втілені в реальність. Дизайн деяких готелів настільки дивовижний, що часом важко зрозуміти, чи це готель чи музей [3].

Гарний дизайн проект інтер'єру кімнат готелю та готелю передбачає вивчення не тільки переваг клієнта, а й збір поетапно інформації щодо параметрів закладу.

Список використаних джерел

1. Гнатюк Л. Р. Протиріччя у формуванні художнього образу сакрального простору в архітектурі ХХ століття. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Науково-технічний збірник. Вип. 56. Київ : КНУБА, 2020. С. 17–31.
2. Карпов В. В., Буравченко С. Г., Бармашина Л. Н., Пивоваров О. Г., Бжезовська Н. В. Антропологія мистецтва та архітектури. Філософія архітектурної творчості : навчальний посібник / за заг. ред. канд. архіт., проф. С. Г. Буравченка. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. С. 39–66.
3. Український мистецтвознавчий дискурс : колективна монографія / за заг. ред. д.і.н. В. В. Карпова. Рига : Izdevnieciba "Baltia Publishing", 2020. 370 с.

*Дар'я Віталіївна Сажієнко
(Полтава, Україна)*

ЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ ПІД ЧАС СТВОРЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДИТЯЧОГО ЗАКЛАДУ

Колір грає важливу роль у житті дитини, впливає на її поведінку та настрої, також, звернувши увагу на дитячі малюнки, можна виявити майбутній характер дитини, за допомогою кольору діти у дошкільному віці сприймають оточуюче їх середовище та виражають свої емоції, може посилюватися мозкова діяльність. Діти інстинктивно тягнуться до тих кольорів, які їм приємні на даному етапі розвитку.

Залежно від ситуації, в якій вони використовуються, кольори можуть спричинити позитивні або негативні ефекти. Кожен колір, який використовується в кімнаті сам по собі, з очікуванням створення позитивного ефекту, несе за собою можливість викликати негативну реакцію. Вплив надмірних подразників може спричинити зміни в режимі дихання, пульсу, кров'яному тиску та напрузі м'язів. З іншого боку, занадто

мало подразників може призвести до занепокоєння, безсоння, надмірної емоційної реакції, втрати концентрації уваги та нервозності. Для прикладу, повністю біле середовище призводить до відсутності стимулу, і це, всупереч очікуванням, не викликає збалансованого або нейтрального ефекту.

Наукові дослідження демонструють, що кольори впливають не тільки на зовнішній шар мозку, але і на всю центральну нервову систему. Помічено, що пульс гіперактивної дитини заспокоюється в кімнаті, пофарбованій у синій або рожевий кольори. Коли колір передається від ока до мозку, мозок виділяє гормон, що впливає на емоції, ясність розуму та рівень енергії. Негативні та позитивні психологічні ефекти кольорів можуть спостерігатися у людей на основі їхніх комбінацій. Хоча немовлята почуваються неспокійно в кімнаті переважно жовтого кольору, але вони можуть відчувати себе спокійно в кімнаті пофарбованій у поєднання синього, зеленого і жовтого кольорів [1].

Колір наділений великою символікою і сприймається кожним по різному, але більшість досліджень виділяють такі значення кольорів для дітей.

У дизайн-проекті використовуються відтінки: рожевого, блакитного, синього, жовтого. Спираючись на психологію кольору, рожевий втілює у собі рівновагу і доброту, він заспокоює та підвищує рівень стійкості до стресу, покращує настрій. Відтінки рожевого кольору переважно будуть використовуватися у ігровій та зоні творчого і психологічного розвитку. Підсвідомо колір буде стримувати дітей від прояву агресії і викликати позитивні емоції. Відтінки блакитного кольору не викликають навантаження на нервову систему, не сприяють концентрації уваги, тому використовуватимуться у ігрових зонах і на рецепції. Для розслабленості і створення спокійної атмосфери, блакитний колір буде використаний у зоні очікування. Синій колір викликає прагнення до спілкування і активної

діяльності в колективі, сприяє зібраності. Відтінки синього будуть використовуватися переважно у зонах розумового і творчого розвитку, а саме на стінах і підлозі. Жовтий колір – це відчуття гармонії, стабільності, колір піднімає настрій і сприяє активності дитини; використовується в усіх зонах. Відтінки жовтого будуть присутні у зоні творчого розвитку, вони будуть сприяти гарному настрою і розвивати творчі здібності дитини.

У дизайн-проекті використовується стиль нео-мемфіс. Стиль трактується як протистояння модерну і мінімалізму. Він виник у Мілані завдяки групі дизайнерів «Мемфіс», яку створив італійський архітектор Етторе Соттсасс. Її назву було взято із пісні Боба Ділана – *Stuck Inside of Mobile with the Memphis Blues Again*. Як і всі постмодерністи, члени групи «Мемфіс» намагалися втекти від загальноприйнятих стандартів, цей стиль завжди привертав відсутністю звичних обмежень і чітких канонів. Дизайнерська група «Мемфіс» проіснувала всього вісім років, але встигла внести вклад в історію світового дизайну і стала частиною культури.

Мемфіс – це стиль, який грає в інтер'єрі і з ним можна грати. Тому, розмежування простору між начальною і ігровою зонами можна досягти завдяки формам і кольору. Кожній зоні відповідає певний колір: яскраві кольори – ігрові зони і зони фізичної активності, показують, що тут можна створювати шум. Приглушені, пастельні відтінки підштовхують на спокійну поведінку. Для забезпечення комфорту такі зони мають відділятися між собою не високими перегородками таким чином, створюється відчуття окремого простору у кожній зоні і дозволяє вихователю бачити, що відбувається в групі без перешкод [2].

Вибух фарб, політ фантазій і ніяких обмежень – цей стиль створений не тільки для квартир, а й добре вписується в інтер'єр дитячих закладів. Характерні риси стилю: насиченість кольору, яскраві контрасти, заокруглені об'ємні форми, геометрія, шахова дошка, імітування природніх мотивів,

оптичні ілюзії. Усі риси стилю підходять для створення дитячого простору. Використовувати різні кольори буде не тільки пізнавальним для дітей, а ще підніме настрій і зробить навчання продуктивним і цікавим. У обраному стилі не можливо перебільшити із елементами декору, велика кількість фігур різної величини у приміщенні сприяє сенсорному розвитку, також у такій атмосфері добре розвивається творча уява дітей.

Список використаних джерел

1. Пасєка Т. І. *Кольоротерапія як засіб створення психоемоційного комфорту в дитячому колективі. Новоград-Волинський, 2015. 44 с. URL: <http://nv-its.edukit.zt.ua>. (дата звернення: 11.08.2023).*
2. Швець Л., Єрмоленко А., Варавіна В. *Прийоми формування інтер'єру дитячого простору на основі визначених критеріїв. Гендерна політика міст: історія і сучасність : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конфер., Харків 6-7 жовт. 2015р. Харків, 2015. С. 323–325.*

*Андрій Вікторович Северин
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВИНИКНЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ В СТИЛІ ОП-АРТ

Оп-арт (оптичне мистецтво – оптичне мистецтво) – це художній напрям перевіреної другої половини 20 століття, який використовує різні зорові ілюзії, закріплені на особливостях спринту плоских та просторових фігур.

Напрямок мистецтва зародився в 50-х роках у цілому середовищі абстракціонізму, оскільки цей розум є ще однією з його різновидів – геометричною абстракцією. Його поширення в даний час сягає 60-х років 20 століття. Перші дослідження в галузі мистецтва датуються кінцем 19 століття. Вже в 1889 році щорічник *Das neue Universum* опублікував працю про оптичні ілюзії німецького професора Томпсона, в якій

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

використовуються чорно-білі концентраційні кола, створені для повернення руху на площині: колеса на малюнках Томпсона «обертаються», а кола «мерехтять». Але це було скоріше наукове дослідження особливостей зору, ніж мистецтво. [2]

Оп-арт набув світової популярності в 1965 р. після Нью-йоркської виставки «Чутливе око» в Музеї сучасного мистецтва. Виставка "Arte-Fiera-77", що відбулася в 1977 році в Болоньї, показала безліч робіт художників у цій галузі – Віктора Вазарелі, Енніо Фінці та інших.

Оп-арт свідомо протистоїть нормам людського сприйняття. Дослідження психологів показали, наприклад, що око завжди прагне організувати хаотично розсіяні плями в просту систему (Гештальт). В оптичному живописі, навпаки, прості елементи одного типу розташовані так, щоб дезорієнтувати око, щоб запобігти утворенню цілісної структури. Так, на картині Віктора Вазарелі «Зау-Зета» (1964) квадрати та ромби безперервно переставляються за схемою грецьких букв, але ніколи не поєднуються в певній конфігурації. [1]

Представники оп-арту стверджували, що їх твори спонукають глядача до активної участі в мистецтві, адже око саме породжує форму, перетворює «матерію» живопису в «енергію» видимого зображення. пам'ятки особливо яскраво проявляються в просторових конструкціях оп-арту: системи, які обертаються, світяться, постійно змінюють свій вигляд, мерехтливі площини, рух та обсяги. Знахідки в цій області Якобом Агамом, Ісусом-Рафаелем Сото, Карлосом Крус-Дієсом, Хуліо Ле Парк, Джоелем Стіном, Джеффері Стілом та іншими згодом успішно використовувались при оформленні дискотек, комерційних виставок, світлових та звукових шоу та інших публічних заходів.

Вазарелі був найяскравішим представником мистецтва як завдяки обсягу його роботи, так і логічній повноті його методу. Він вивчав вплив

цього мистецтва та його застосування в архітектурі та дизайні, що призвело до розквіту оп-арту в рекламі та дизайні, настільки, що існувала навіть небезпека перетворити його на прикладне мистецтво.

Матеріали, що використовуються оп-художниками. Для досягнення зовнішніх оптичних ефектів художники використовують матеріали, які не використовуються в живописі та мають відбиваючу поверхню: метал, скло, пластик.

Ця ж мета спонукала художників використовувати виразні можливості тканини та прозорих матеріалів – улюблена техніка для реклами та друку, яка вражає та досягає негайних результатів. Покоління митців, народжених між 1925 і 1930 роками, творчість яких головним чином пов'язана з 1960-ми роками, працюватиме в тому ж дусі – вони систематизуватимуть попередні відкриття та розширять сферу мистецтва в повсякденному житті. [2]

Виходячи з певних психологічних особливостей людського сприйняття, художники-художники використовували деякі зорові ілюзії. Як засіб образної виразності виступають колір, контрастний або м'який, що плавиться в півтони, і геометричний візерунок у вигляді точок, ліній, кривих, спіралей, ускладнений накладенням або поєднанням різних орнаментів, що викликає ефект «вторинних зображень», танець, візерунки, постійно рухаючись і заперечуючи один одного та додаткові кольори.

Наше сприйняття прагне організувати видиме зображення хаотично розсіяних кольорових плям у простій системі, Оп-арт, навпаки, використовуючи строгі геометричні конструкції руйнує цілісність сприйняття, демонструючи особливості нашого сприйняття. Це особливо ясно в ім-арті, неможливому мистецтві, яке досліджує властивості просторового сприйняття. Тут ми бачимо зображення об'єктів, яких не існує в просторі – елементи зображення тривимірного об'єкта розташовані у взаємозв'язку, що перешкоджає їх однозначному сприйняттю. Найвідоміші

представники цього напрямку – Оскар Ройтерсвард, М. К. Ешер, Жос де Мей, Тамаш Фаркас, Семен Пучків. [3]

Оптичні ілюзії допомагають виявити деякі закономірності зорового сприйняття, тому їм приділяли пильну увагу психологи. Побудовані ними візуальні тести були експериментальними. При сприйнятті реальних об'єктів ілюзії виникають рідко. Тому для виявлення прихованих механізмів сприйняття людиною потрібно було поставити очі в незвичні умови, змусити їх вирішувати нетипові проблеми.

Список використаних джерел

1. Даниленко В. Я. *Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури*. Харків : ХДАДМ : Колорит, 2005. 242 с.
2. Смоляр О. В. *Історична типологія та стилістичні особливості дизайну готельно – ресторанних комплексів : підручник*. Київ, 2012. 297 с.
3. Фіелл П. *Енциклопедія дизайну. Концепція. Матеріали. Стили : Підручник*. США, 2012. 466 с.

*Сергій Петрович Чернуха
(Полтава, Україна)*

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ДИЗАЙНУ

Дизайн (англ. design – проектувати, конструювати) – вид діяльності, пов'язаний із проектуванням предметного середовища. Фахівці з дизайну розробляють зразки раціональної побудови предметного середовища, вивчають естетичні властивості промислових виробів, проектують їхній естетичний вигляд тощо. Як синоніми вживають терміни «художнє конструювання», «технічна естетика»

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

Серед ознак привабливості продукції, естетичні якості набувають все більшого значення, особливо на етапі розробки нового товару або при ребрендингу існуючого. На цьому етапі дизайнер аналізує існуючі аналоги, щоб визначити, чи буде готовий продукт зручним для споживача та чи відповідає йому естетично. Термін "дизайн" походить від англійського "design", що можна перекласти як намальований проект або малюнок.

Доречно відзначити, що досить часто трапляються тлумачення цього поняття, згідно з якими дизайн представляють як характеристику діяльності. Так, В. Шпильчак визначає дизайн як «якісно новий тип діяльності, що інтегрує в собі технічну й гуманітарну культуру на проектній основі й спрямований на організацію гармонійного предметного середовища»

Дизайн використовує досягнення різних пластичних мистецтв, таких як архітектура, скульптура, живопис, графіка та орнаментика. Він живиться художніми ідеями, взятими з історії мистецтва. Одночасно дизайн повинен узгоджувати свої художні можливості з сучасними науковими, технічними, конструкторськими, матеріалознавчими та виробничими аспектами.

Отже, «дизайн є особливим видом проектної міждисциплінарної діяльності з формування предметного середовища, особливість якої полягає у специфічно естетичному способі цілісного осмислення й формування об'єктів»

Світовий досвід свідчить, що, навіть при невеликих фінансових витратах, дизайн у всіх своїх проявах може значно покращити якість товарів та послуг, підвищити їх конкурентоспроможність і сприяти розвитку матеріальної культури суспільства. Це впливає на економіку держави в цілому.

Будь-яка професія, включаючи дизайн, базується на своїй історичній пам'яті та освітянській сфері. У контексті загального розгляду проблем дизайну, а також дизайну поліграфічної продукції в країні, багато залежить

від її економічного стану на міжнародних ринках, соціальної вагомості шкіл дизайну та структури дизайнерських організацій.

Сучасним фахівцям у галузі дизайну друкованої продукції необхідно володіти не лише професійною освітою, а й мати знання народного мистецтва та ремісничого дизайну, розуміти їх національну специфіку та творчо адаптувати художні традиції до умов сучасного високотехнологічного виробництва. Важливо також мати знання історії та особливостей розвитку українського дизайну. Тільки тоді вітчизняний дизайн матиме визначене обличчя на світовому ринку. Слід підкреслити, що формування змісту навчального процесу для фахівців з дизайну поліграфічної продукції є важливим завданням для системи державної освіти.

Дизайнерське освітянське поле постійно розширюється і оновлюється, стаючи більш складним. Незважаючи на це, фундаментальні принципи професії та її навчання мають коріння у давнині і залишаються сталими. З цього приводу важливо підкреслити, що історичний підхід до навчання та знання генези провідних дизайнерських шкіл у світі є необхідним. Для більш глибокого розуміння розвитку дизайн-освіти в Україні корисно ознайомитись з досвідом та досягненнями найвизначніших світових центрів дизайнерської освіти.

На розвиток професії дизайнера мав і має вплив досвід зарубіжного дизайну, від Баухаузу та Ульмської школи до сучасного досвіду країн Європи, Америки та інших. В Україні започаткуванням дизайну стали філії ВНДІТЕ, дві з котрих знаходилися у Києві та Харкові, і дизайнерська спеціальність, яку було відкрито у Харківському художньо-промисловому інституті.

Список використаних джерел

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти
«Дизайн-освіта у професійній підготовці майбутніх фахівців»*

1. Рижова І.С. *Дизайн в технічних вузах України Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. Запоріжжя : ЗДІА, 2008 р. Т. 37. С. 254*
2. Шабалин В. Г. *Авторский дизайн – практическая деятельность и создание авторских методик обучения профессии Дизайн-освіта 2003: досвід, проблеми, перспективи. Харків: ХДАДМ, 2003. (збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції.). 312 с*

*Вікторія Сергіївна Комашко
(Полтава, Україна)*

СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ЇЇ ВИДИ

У сучасному глобалізованому світі відбувається глибокі зміни які проходять у всіх сферах соціального життя людей. Ці зміни певним чином пов'язані з проблемами інформатизації, інтеграції та полікультурності, що вимагають нових пошуків підготовки майбутніх фахівців освітньої галузі.

Вони повинні володіти не лише ґрунтовними теоретичними знаннями (за минулою парадигмою освіти), але мати нестандартне мислення, широкі комунікативні уміння, бажання до саморозвитку. Широкого розвитку сьогодні набуває соціокультурне пристосування людини до сучасного світу. У зв'язку із цією особливістю визначного значення набуває формування у майбутніх фахів і зокрема педагогів, у вищих навчальних закладах соціокультурної компетентності, завдяки їй відбувається готовність до майбутньої професійної діяльності особистості.

Проблему соціокультурної компетентності студіювали вітчизняні та зарубіжні вчені, що є предметом дослідження (І.Зимля, А.Маслоу, Н.Цимбалюк, М. Шульга та ін.) Зокрема, творчу складову соціокультурної компетентності досліджували Л. Масол, Н.Миропольська, складову

комунікаційної компетентності А. Гусева, особливості її формування у студентської молоді Н. Колодько, О. Коломінова тощо.

Термін «компетентність» (competence) ввів до наукового використання американський вчений Ноум Хомські у 60-х роках ХХ століття. У 80-х роках ХХ ст. М. Кенейл і М. Свейн започаткували комунікативний підхід у своєму дослідженні.

Серед українських вчених необхідно вирізнити О. Бігич, Н. Бориско, Ю. Соловей. Як зазначає дослідження, використання компетентнісного підходу у вищій школі, та і в освітній взагалі, спрямоване на підготовку конкурентоспроможного фахівця, який виявляє готовність до свого професійного зростання, соціальної мобільності, демонструє результативний підхід до своєї роботи за обраною спеціальністю.

Зарубіжні вчені розглядають компетентність як:

- здатність виконувати специфічну діяльність за розробленим стандартом (Т. Хайленд);
- здатність виконувати наявні знання та вміння в нових ситуаціях професійної діяльності (Р. Бояціс);
- здатність і бажання виконувати поставлене завдання (Д. Бергойн);
- здатність досягати певних досягнень (М. Малдер);
- поведінкові показники, що впливають на виконання роботи (С. Вудруф);
- будь-які індивідуальні характеристики, які підлягають вимірюванню та можуть продемонструвати різницю між ефективним та неефективним виконанням поставленого завдання (Л. Спенсер, Д. МакКлелланд, С. Спенсер);
- фундаментальні здатності та вміння, які необхідні для успішної професійної діяльності (А. Фурнхем);

- Здатність до ефективного виконання конкретних дій у предметній галузі, включаючи вузько предметні знання та навички, засоби мислення, розуміння відповідальності за свої дії (Д.Рейвен).

Аналіз психолого-педагогічної літератури стверджує існування різноманітних підходів до визначення поняття «соціокультурна компетентність». Ними соціокультурна компетентність розглядається як інтегративна якість особливості, що характеризує її теоретичну та практичну готовність до соціокультурної діяльності. Отже, соціокультурна компетентність вимагає вміння працювати в команді для досягнення певних результатів, особливо це формування поваги до законів суспільства, розуміння власної національної ідентичності.

У структурі професійної компетентності вчені виділяють різні її види. Особливою є види компетентності, які визначає А.К.Маркова:

- соціальна компетентність володіння спільною професійною діяльністю, соціальна відповідальність її результати;
- соціальна компетентність володіння власне професійною діяльністю на достатньо визначеному рівні;
- особиста компетентність – володіння прийомами особистісного самовираження й саморозвитку;
- індивідуальна компетентність – володіння прийомами самореалізації та індивідуальності в межах професії, уміння організувати раціонально свою діяльність.

Багато дослідників виділяють різні компоненти соціокультурної компетентності: аксіологічного, особистісно-операційного (навички спілкування), оціночно-рефлексивного (самостійність, самооцінка), концептуального (знання про соціокультурну діяльність), комунікативного (вербальне та невербальне спілкування), емоційно-морального (соціокультурна свідомість та соціокультурна відповідальність особистості,

відповідальність особистості), діяльнісного (мотивація, рефлексія, креативність).

Зрозуміло, що соціокультурна компетентність передбачає не лише знань про соціокультурні та культурні сфери, а і готовність до взаємодії з людьми у різних видах діяльності.

Підсумовуючи викладене вище, приходимо до висновку про те, що соціокультурну компетентність необхідно характеризувати як інтегративну характеристику особисті, яка володіє сукупністю теоретичних знань, практичних умінь та навичок, що потрібні для міжкультурної взаємодії, здатна до взаємодії з іншими людьми в соціумі.

Соціокультурна компетентність виступає обов'язковою складовою професійної компетентності майбутніх фахівців освітньої галузі.

ЗМІСТ

<i>Арсен Федаш (Тернопіль, Україна)</i> ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ В ЛОГІСТИЦІ	3
<i>Софія Мнівець (Чернігів, Україна)</i> ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ТЕМИ ПРОЄКТУ СУКНІ З ОЗДОБЛЕННЯМ ВИБІЙКОЮ	6
<i>Анна Донцова (Бердянськ, Україна)</i> РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ВЕРСТАТІВ ДЛЯ БІСЕРОПЛЕТІННЯ	10
<i>Анастасія Ігнатова (Бердянськ, Україна)</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕТНІЧНИХ СТИЛІВ ІНТЕР'ЄРІВ В ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ	15
<i>Олександр Медведенко (Бердянськ, Україна)</i> ОСВОЄННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТЛЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ	22
<i>Ірина Жук (Бердянськ, Україна)</i> РОЛЬ ТА МІСЦЕ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ	27
<i>Микита Астапов (Бердянськ, Україна)</i> СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ ЛАНДШАФТНИХ ОБ'ЄКТІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	30
<i>Артем Бутенко (Бердянськ, Україна)</i> ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ У ТЕХНІЦІ ВАЛЯННЯ	34
<i>Юлій Мушкет (Бердянськ, Україна)</i> ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ДИЗАЙН-ПРОЄКТІВ У ТЕХНІЦІ ЛОЗОПЛЕТІННЯ ТА ПЛЕТІННЯ З ПАПЕРОВОЇ ЛОЗИ	41
<i>Олександр Деденєв (Полтава, Україна)</i> РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ	46
<i>Ганна Чапля (Чернігів, Україна), Катерина Ярошук (Чернігів, Україна)</i> ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	52
<i>Олександр Запара (Полтава, Україна)</i> ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	57
<i>Євгенія Огійко (Полтава, Україна)</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИЗАЙНУ	61
<i>Олена Князева (Полтава, Україна)</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	65
<i>Анастасія Полуян, Алла Пригодій (Чернігів, Україна)</i> ШЛЯХИ І МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ЗПТО	70
<i>Світлана Нечипоренко, Алла Пригодій (Чернігів, Україна)</i> МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ	76

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО НА РИНКУ ПРАЦІ ВИПУСКНИКА ЗПТО У ГАЛУЗІ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Катерина Коваль (Полтава, Україна)</i>	81
ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЇ	
<i>Олександр Мартиненко (Полтава, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	84
<i>Катерина Сердюк (Полтава, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ГУРТКА «ФОТОЕКОЛОГИ»	88
<i>Галина Гонтар (Полтава, Україна)</i>	
ДОПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА УЧНІВ У ЗАГАЛЬНО-ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	91
<i>Світлана Якименко (Полтава, Україна)</i>	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	94
<i>Анастасія Гримська (Полтава, Україна)</i>	
ПОЛІКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	97
<i>Дарія Глущенко (Полтава, Україна)</i>	
ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТСЬКОГО ТЕАТРУ МОД	100
<i>Олександра Павлівна Гонтарь (Полтава, Україна)</i>	
ВПЛИВ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ ОДЯГУ 50-70 РР. ХХ СТ. НА СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН	104
<i>Юлія Леонідівна Кухарська (Полтава, Україна)</i>	
ВПЛИВ ЯПОНСЬКОГО ДИЗАЙНЕРА КЕНЗО ТАКАДА НА ІСТОРІЮ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДИ	109
<i>Софія Олегівна Перехрест (Харків, Україна)</i>	
ЕСТЕТИКА АРХІТЕКТУРИ ТА ЕКОЛОГІЧНІСТЬ ПРИРОДИ В ТВОРЧОСТІ ФІЛІПА СТАРКА	112
<i>Анастасія Максимівна Медведєва (Полтава, Україна)</i>	
ЕСТЕТИКА МЕДІААРХІТЕКТУРИ ЯК СУЧАСНОГО ВИДУ МИСТЕЦТВА	117
<i>Тайсія Володимирівна Кондратенко (Полтава, Україна)</i>	
СТИЛЬ УНІСЕКС У ТВОРЧОСТІ ПРОВІДНИХ ДИЗАЙНЕРІВ ОДЯГУ	120
<i>Інна Бут (Полтава, Україна)</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ АРТ-СТУДІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ	123
<i>Тетяна Олегівна Макаруч (Полтава, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	127
<i>Дмитро Лахно (Полтава, Україна)</i>	
КНИЖКОВА МІНІАТЮРА ЯК ДЖЕРЕЛО АНАЛІЗУ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ	130
<i>Анастасія Стародубцева (Полтава, Україна)</i>	
ХУДОЖНЯ САМОДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПРОСТІР ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ	132
<i>Марина Таран (Полтава, Україна)</i>	
ДИЗАЙН СІМЕЙНОГО СВЯТА В БІБЛІОТЕЦІ	135
<i>Ксенія Андріївна Бражнік (Львів, Україна)</i>	
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	

МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ	138
<i>Наталія Едуардівна Тютюнник (Полтава, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ МОДЕЛЕЙ ОЗДОБЛЕНИХ ВИШИВКОЮ	142
<i>Валентин Геннадійович Борисов (Полтава, Україна)</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	149
<i>Роман Андрійович Гарець (Полтава, Україна)</i>	
ТІСТОПЛАСТИКА ЯК ВИД МИСТЕЦТВА	155
<i>Володимир Васильович Галицький (Полтава, Україна)</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТЛЕННЯ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ ОФІСНИХ ПРИМІЩЕНЬ	157
<i>Наталія Володимирівна Діденко (Полтава, Україна)</i>	
ВПЛИВ ЕМАНСИПАЦІЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА МОДУ 1920-Х РОКІВ	160
<i>Андрій Петрович Климко (Полтава, Україна)</i>	
ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТИЛЮ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРІВ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ	163
<i>Дар'я Віталіївна Сажієнко (Полтава, Україна)</i>	
ЗНАЧЕННЯ КОЛЬОРУ ПІД ЧАС СТВОРЕННЯ ІНТЕР'ЄРУ ДИТЯЧОГО ЗАКЛАДУ	167
<i>Андрій Вікторович Северин (Полтава, Україна)</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВИНИКНЕННЯ ІНТЕР'ЄРІВ В СТИЛІ ОП-АРТ	170
<i>Сергій Петрович Чернуха (Полтава, Україна)</i>	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ДИЗАЙНУ	173
<i>Вікторія Сергіївна Комашко (Полтава, Україна)</i>	
СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА ЇЇ ВИДИ	176

НАШІ АВТОРИ

Алла Пригодій, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів

Анастасія Вікторівна Гримська, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Анастасія Ігнатова, магістрантка факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м. Бердянськ

Анастасія Максимівна Медведєва, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Анастасія Полуян, магістрантка ННІ професійної освіти та технологій Національного університету «Чернігівський колегіум» м. Чернігів

Анастасія Стародубцева, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

Андрій Вікторович Северин, магістрант факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Андрій Петрович Климко, магістрант факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Анна Донцова, магістрантка факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м. Бердянськ

Арсен Федаш, інженерно-педагогічний факультет, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м.Тернопіль

Артем Бутенко, магістрант факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м.Бердянськ

Валентин Геннадійович Борисов, студент факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Вікторія Сергіївна Комашко, аспірантка кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава

Володимир Васильович Галицький, магістрант факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Ганна Андріївна Гонтар, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Ганна Чапля, магістрантка ННІ професійної освіти та технологій Національного університету «Чернігівський колегіум», м. Чернігів

Дарія Юріївна Глуценко, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Дар'я Віталіївна Сажієнко, магістрантка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Дмитро Лахно, студент факультету історії та географії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

Євгенія Огійко, магістранка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленкам, м. Полтава

Інна Бут, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Ірина Жук, факультет Фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти, Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ.

Катерина Анатоліївна Сердюк, магістрантка факультету природничих наук та менеджменту Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Катерина Коваль, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, м. Полтава

Катерина Ярощук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та безпеки життєдіяльності Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів

Ксенія Андріївна Бражнік, студентка факультету іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

Марина Таран, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету

імені В.Г. Короленка, Полтава

Микита Астапов, магістрант факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м. Бердянськ

Наталія Володимирівна Діденко, магістрантка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Наталія Едуардівна Тютюнник, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

Олександр Геннадійович Мартиненко, аспірант факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка м. Полтава

Олександр Деденєв, студент факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

Олександр Запара, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

Олександр Медведенко, магістрант факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м. Бердянськ

Олександра Павлівна Гонтарь, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Олена Олександрівна Князева, магістрантка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, м. Полтава

Роман Андрійович Гарець, студент факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, м. Полтава

Світлана Нечипоренко, магістрантка ННІ професійної освіти та технологій Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів

Світлана Яківна Якименко, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Сергій Петрович Чернуха, студент факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка, м. Полтава

Софія Мнівець, студентка Навчально-наукового інституту професійної освіти та технологій Національного університету «Чернігівський колегіум»

імені Т.Г. Шевченка», м. м. Чернігів

Софія Олегівна Перехрест, студентка факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, м.Харків

Тайсія Володимирівна Кондратенко, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Тетяна Олегівна Макачук, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м. Полтава

Юлій Мушкет, магістрант факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету, м Бердянськ

Юлія Леонідівна Кухарська, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, м.Полтава

**ДИЗАЙН-ОСВІТА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

(м. Полтава, 2023 р.)

Редактор – д.п.н., професор Є.В. Кулик
Дизайн та комп'ютерна верстка – Л.М. Дядюн